

EDUCATIEVE BACHELOR SECUNDAIR ONDERWIJS

Bachelorproef

Langlezend!

De bib als partner voor leesbevordering in
de eerste graad A-stroom

Voorwoord

Toen ik aan deze bachelorproef begon, wist ik vooral dat ik iets wilde doen rond lezen, jongeren en liefde. Wat ik toen nog niet wist, was hoe zeer dit onderwerp eigenlijk met mezelf verbonden is. Mijn liefde voor literatuur is namelijk niet altijd vanzelfsprekend geweest. Als kind las mijn moeder me iedere avond voor en wat genoot ik van die momenten. Het waren momenten waarop ik mij even kon afsluiten van de wereld en mij volledig kon verliezen in verhalen. Het was een soort escapisme waar ik op die leeftijd nog niet zoveel nood aan had, maar dat later terug zijn weg in mijn leven zou vinden.

Als tiener verafschuwde ik boeken. Ik was de leerling die met haar ogen rolde en zuchtte wanneer de leerkracht aankondigde dat er weer een boekbespreking zou plaatsvinden. Ik was de puber die, in plaats van zelf de boeken te lezen, haar leesgierige zusje haar boekbesprekingen liet maken. En toch, de liefde voor de literatuur kwam terug. Op latere leeftijd (her)ontdekte ik hoe krachtig boeken kunnen zijn. Lezen werd voor mij een manier om even te ontsnappen aan de werkelijkheid, een escapisme dat ik dit keer wél echt nodig had. Maar ook alle andere aspecten rond boeken werden een echte passie. Van canonliteratuur tot pulp-fiction, van literaire gelaagdheid tot oppervlakkige liefdesverhalen, van Nederlandstalige romans tot Engelstalige graphic novels, ik kan er geen genoeg van krijgen.

Tijdens mijn opleiding en stages als leerkracht Engels – Nederlands merkte ik echter dat veel jongeren vandaag, net zoals ik op die leeftijd, lezen niet meer op diezelfde manier ervaren. Steeds meer leerlingen geven aan dat boeken saai of moeilijk zijn. Daarom wilde ik onderzoeken hoe we jongeren opnieuw kunnen laten ervaren dat lezen meer is dan een verplichte schoolopdracht. Dit wil ik niet doen door bij jongeren lezen als wet te gaan verkondigen. Integendeel, ik wil me richten op degenen die het gezucht, gepuf en het draaien met de ogen ervaren wanneer ze een boekopdracht aankondigen, de leerkrachten. Met dit onderzoek wilde ik daarom niet alleen een probleem analyseren, maar ook bijdragen aan een concrete oplossing die leerkrachten kan ondersteunen in de praktijk. De ontwikkeling van de databank en het lesmateriaal binnen het project “Langlezend!” voelde voor mij dan ook bijzonder waardevol aan.

Daarnaast wil ik graag enkele mensen bedanken die mij tijdens dit traject hebben gesteund. Eerst en vooral wil ik mijn promotor Sarina Wijnen bedanken voor de ondersteuning, de vele vergaderingen, de talloze Whatsappberichtjes en vooral de motivatie om te werken aan dit onderzoek. Zonder u was het niet gelukt, oprecht bedankt.

Ook wil ik mijn medestudenten Britt Smets en Dries Peeters bedanken voor de fijne samenwerking aan dit project. Zonder hen was deze literatuurstudie nooit tot stand gekomen en had ik nooit zo gericht kunnen werken aan mijn eindproduct. Enorm bedankt, allebei. Verder wil ik de betrokken bibliotheken en leerkrachten bedanken voor hun tijd, inzichten en enthousiasme tijdens de interviews en overlegmomenten. Met name wil ik ook graag mijn externe partner Anne Vrints van de bibliotheek van Beringen bedanken. Bedankt voor al het enthousiasme, de peptalks en de grappige momenten, alsook voor de kans om aan de lessenreeks voor de samenleesapp Zindr te werken.

Ook wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor hun steun en aanmoediging tijdens niet alleen dit project, maar gedurende mijn volledige opleiding aan de PXL. Met name wil ik mijn mama Nadia en vriend Brecht bedanken. Jullie waren er voor elke traan, elke lach, elk succesmoment en elk moment waar ik overwoog om op te geven, oprecht bedankt.

Tot slot, ook aan u, beste lezer, oprecht bedankt voor de interesse in mijn werk. Ik hoop dat deze bachelorproef kan bijdragen aan meer leesplezier bij jongeren en dat het leerkrachten kan inspireren om samen met bibliotheken verder in te zetten op leesbevordering in de klaspraktijk.

Nina Reumers, student leerkracht Engels – Nederlands, Genk 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Inleiding	7
1 Verkennend onderzoek	8
1.1 Oriënteren en richten	8
1.1.1 Aanleiding voor het onderzoek	8
1.1.2 Beschrijving van het praktijkprobleem	9
1.1.3 Het onderzoeksdoel	9
1.1.4 Onderzoeksvraag met deelvragen	10
1.2 Plannen	11
1.3 Verzamelen en analyseren	11
2 Hoe kan de samenwerking tussen de zes bibliotheken in het samenwerkingsverband en de leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen op het grondgebied van deze bibliotheken worden geoptimaliseerd om leesbevordering en leesplezier te bevorderen in de klaspraktijk?	12
2.1 Op welke manier worden de Vlaamse eindtermen en leerplandoelen inzake leesbevordering weerspiegeld in de gebruikte methodes en werkboeken in de eerste graad A-stroom en welke beschikbare initiatieven ondersteunen dit nog extra?	12
2.1.1 Op welke manier worden de Vlaamse eindtermen en leerplandoelen inzake leesbevordering weerspiegeld in de gebruikte methodes en werkboeken in de eerste graad A-stroom?	12
2.1.2 Welke beschikbare initiatieven ondersteunen dit nog extra?	17
2.2 Op welke manier richten de zes bibliotheken momenteel hun inspanningen specifiek op leesbevordering en het ondersteunen van leerkrachten in het bevorderen van leesplezier binnen deze eerste graad?	24
2.2.1 Beringen	24
2.2.2 Dilsen-Stokkem	25
2.2.3 Genk	25
2.2.4 Hasselt	26
2.2.5 Heusden-Zolder	27
2.2.6 Pelt	27

2.3	Welke leesbevorderende activiteiten worden er op dit moment in de eerste graad A-stroom ingezet door leerkrachten om leesplezier en leesmotivatie te bevorderen en op welke manier wordt de bibliotheek hierin betrokken?	29
2.3.1	Beringen	29
2.3.2	Dilsen-Stokkem	32
2.3.3	Genk	33
2.3.4	Hasselt	33
2.3.5	Heusden-Zolder	36
2.3.6	Pelt	37
2.4	Op welke wijze kan het verzamelde en ontwikkelde materiaal op een efficiënte en effectieve manier worden gepresenteerd aan geïnteresseerde leerkrachten van de eerste graad A-stroom?	40
2.4.1	Welke verwachtingen en aanbevelingen formuleren bibliotheken met betrekking tot de vormgeving, structuur en inhoud van een databank voor leesbevordering voor de eerste graad A-stroom?	40
2.4.2	Hoe kunnen de noden van de bibliotheken en leerkrachten concreet worden verwerkt bij het ontwikkelen van de databank in samenwerking met smartICT?	41
2.4.3	Welke noden, verwachtingen en verbeterpunten ervaren leerkrachten van de eerste graad A-stroom bij het gebruik van een databank voor leesbevordering en op welke manieren kan het gebruik van de databank bij leerkrachten van de eerste graad A-stroom worden gestimuleerd en verankerd in de onderwijspraktijk?	42
3	Ontwerpen	44
3.1	Zindr	44
3.2	Databank Langlezend!	45
	Conclusie - Besluit	47
	Literatuurlijst	48
	Bijlagen	52

Inleiding

De ontleding, een voor velen misschien ongekend begrip maar wel een jammere waarheid in de hedendaagse wereld van jongeren. Steeds minder nemen jongeren een boek vast, steeds lager daalt hun leesvaardigheid en steeds meer neemt het leesplezier van jongeren af. Zowel nationale als internationale onderzoeken, zoals PIRLS en PISA, tonen aan dat steeds meer leerlingen moeite hebben met begrijpend lezen. Nochtans vormt lezen een essentiële vaardigheid voor hun verdere schoolloopbaan, taalontwikkeling en maatschappelijke participatie.

Ook binnen het onderwijs ervaren we deze uitdaging meer en meer. Leerkrachten zetten zich onherroepelijk in om te werken aan leesvaardigheden maar stoten daarbij vaak op drempels zoals tijdsgebrek, een gebrek aan inspirerend materiaal of onvoldoende kennis van leesbevorderende initiatieven. Tegelijk beschikken bibliotheken over een rijkelijk aanbod van materialen en talloze activiteiten die scholen leerkrachten hierbij kunnen ondersteunen. Toch blijkt uit ons onderzoek dat deze materialen hun weg niet vinden naar de klaspraktijk.

Vanuit deze problematiek ontstond het project “Langlezend!”, een samenwerking tussen PXL-education, zes Limburgse bibliotheken, subsidieverstrekker ECRU, PXL-Onderwijsinnovatie en smartICT. Binnen dit project werd onderzocht hoe de samenwerking tussen de bibliotheken en de leerkrachten van de eerste graad A-stroom, alsook de samenwerking tussen de bibliotheken onderling bevorderd kan worden om leesbevordering en leesmotivatie zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten in de klas. Het uiteindelijke doel van dit project was het uitwerken van een gebruiksvriendelijke databank die fungeert als brugfunctie tussen zowel de bibliotheken onderling, alsook tussen de bibliotheken en de scholen. De databank voorziet één centrale plaats waarin leerkrachten inspiratie, lesmateriaal, activiteiten en samenwerkingsmogelijkheden rond leesbevordering kunnen terugvinden en waar bibliotheken hun diensten kunnen aanbieden.

In deze bachelorproef wordt eerst onderzocht welke plaats leesbevordering momenteel inneemt binnen het onderwijs en welke initiatieven reeds bestaan. Vervolgens wordt nagegaan hoe bibliotheken vandaag inzetten op leesbevordering en hoe leerkrachten hiermee omgaan in hun klaspraktijk. Op basis van gesprekken met bibliotheken, interviews met leerkrachten en feedback uit een testfase worden de noden en verwachtingen van beide partners in kaart gebracht. Tot slot wordt beschreven hoe deze bevindingen hebben geleid tot de ontwikkeling van de databank “Langlezend!” en de lessenreeks rond de samenleesapp Zindr.

Met deze bachelorproef wil ik niet alleen inzicht bieden in de mogelijkheden van een sterkere samenwerking tussen scholen en bibliotheken, maar ook bijdragen aan een concreet hulpmiddel dat leerkrachten ondersteunt bij het creëren van meer leesplezier in de klas. Want wanneer jongeren de kans krijgen om op een positieve manier met boeken en verhalen in contact te komen, groeit niet alleen hun leesvaardigheid, maar ook hun liefde voor lezen.

Voor het zoeken van passende synoniemen, vernieuwende zinsstructuren en passende formuleringen, heb ik gebruikt gemaakt van AI als schrijfassistent in deze bachelorproef.

1 Verkennend onderzoek¹

1.1 Oriënteren en richten

1.1.1 Aanleiding voor het onderzoek

In het huidige onderwijslandschap is leesbevordering een cruciale pijler voor de ontwikkeling van taalvaardigheden en algemene geletterdheid onder jongeren. Het leesplezier van leerlingen in de eerste graad van het secundair onderwijs, specifiek in de A-stroom, staat echter onder druk. Het leesplezier en de leesmotivatie van jongeren zijn de laatste jaren afgenomen, wat negatieve gevolgen kan hebben voor hun academische prestaties en persoonlijke ontwikkeling.

In deze context speelt de samenwerking tussen scholen en externe partners, zoals bibliotheken, een essentiële rol. Bibliotheken beschikken over een schat aan middelen en expertise die ingezet kunnen worden om het leesplezier te stimuleren en de leesvaardigheid van leerlingen te verbeteren. De zes bibliotheken in het samenwerkingsverband (Beringen, Dilsen-Stokkem, Genk, Hasselt, Heusden-Zolder en Pelt) hebben al initiatieven genomen om leesbevordering te ondersteunen, maar er is nog ruimte voor verbetering in de samenwerking met leerkrachten om deze initiatieven effectief te integreren in de klaspraktijk.

Leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen hebben een directe invloed op de leesgewoonten en -attitudes van hun leerlingen. Een nauwere samenwerking met bibliotheken kan leerkrachten voorzien van extra middelen en inspiratie om leesactiviteiten te verrijken en aan te passen aan de interesses van hun leerlingen. Door een gezamenlijke aanpak kunnen leerkrachten en bibliotheken elkaar versterken en innovatieve leesbevorderingsprojecten ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften van de leerlingen.

Het doel van dit onderzoek is om te verkennen hoe de samenwerking tussen de zes bibliotheken en leerkrachten in de eerste graad A-stroom geoptimaliseerd kan worden om leesbevordering en leesplezier in de klaspraktijk te bevorderen. Hierbij wordt gekeken naar de huidige samenwerkingspraktijken, de behoeften en uitdagingen van leerkrachten en de mogelijkheden om bibliotheekinitiatieven effectiever te integreren in het onderwijs.

De resultaten van dit onderzoek kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van concrete strategieën en aanbevelingen die zowel bibliotheken als leerkrachten helpen om hun gezamenlijke leesbevorderende inspanningen te versterken. Dit draagt bij aan de verhoging van het leesplezier en de leesvaardigheid van de leerlingen, wat essentieel is voor hun verdere educatieve en persoonlijke ontwikkeling.

¹ Deze literatuurstudie werd gezamenlijk uitgevoerd door Nina Reumers, Britt Smets en Dries Peeters in het kader van het onderzoek/focusproject "Langlezend!".

1.1.2 Beschrijving van het praktijkprobleem

Hoewel er al diverse inspanningen geleverd worden door zowel bibliotheken als leerkrachten om leesbevordering te stimuleren, blijkt dat de samenwerking tussen de vijf bibliotheken in het samenwerkingsverband en de leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen nog niet optimaal is. Dit belemmert het potentieel om het leesplezier en de leesmotivatie van leerlingen effectief te vergroten.

Dit praktijkprobleem vraagt om een diepgaand onderzoek naar de huidige stand van zaken en de identificatie van mogelijke oplossingen. Het optimaliseren van de samenwerking kan leiden tot een beter gebruik van beschikbare middelen en programma's, een verhoging van het leesplezier onder leerlingen en uiteindelijk tot betere leerprestaties. Door de obstakels te identificeren, kan een duurzame en effectieve samenwerking tussen bibliotheken en leerkrachten tot stand worden gebracht, met als uiteindelijke doel de leesbevordering in de klaspraktijk te versterken.

1.1.3 Het onderzoeksdoel

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te verkrijgen in hoe de samenwerking tussen de vijf bibliotheken in het samenwerkingsverband en de leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen op het grondgebied van deze bibliotheken geoptimaliseerd kan worden om leesbevordering en leesplezier in de klaspraktijk te bevorderen. Dit onderzoek richt zich op het identificeren van bestaande knelpunten, het verkennen van de behoeften en verwachtingen van beide partijen en het ontwikkelen van concrete aanbevelingen en strategieën die bijdragen aan een effectievere samenwerking.

Specifiek beoogt dit onderzoek:

- **Analyse van de huidige samenwerkingspraktijken:** In kaart brengen van de bestaande vormen van samenwerking tussen bibliotheken en leerkrachten, inclusief de gebruikte methoden, frequentie van interactie en de soorten leesbevorderingsactiviteiten die worden uitgevoerd.
- **Identificatie van knelpunten en uitdagingen:** Het achterhalen van de obstakels die zowel leerkrachten als bibliotheekmedewerkers ervaren in de huidige samenwerkingspraktijken, zoals communicatieproblemen, gebrek aan tijd en logistieke beperkingen.
- **Verkenning van behoeften en verwachtingen:** Het onderzoeken van de specifieke behoeften en verwachtingen van leerkrachten en bibliotheekmedewerkers met betrekking tot leesbevordering en de rol van samenwerking hierin.
- **Ontwikkeling van strategieën en aanbevelingen:** Het formuleren van concrete strategieën en aanbevelingen om de samenwerking te verbeteren, waarbij rekening gehouden wordt met de geïdentificeerde knelpunten en behoeften. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben tot betere communicatiekanalen, gezamenlijke training en praktische oplossingen voor logistieke uitdagingen.
- **Evaluatie van de implementatie:** Voorstellen van methoden om de effectiviteit van de voorgestelde strategieën en aanbevelingen te evalueren, zodat de samenwerking op lange termijn duurzaam kan worden verbeterd.

Door deze doelstellingen te realiseren, streeft het onderzoek ernaar om een substantiële bijdrage te leveren aan de leesbevordering en het leesplezier van leerlingen in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen. Dit zal niet alleen hun leesvaardigheid en academische

prestaties ten goede komen, maar ook hun algemene taalontwikkeling en liefde voor lezen bevorderen.

1.1.4 Onderzoeksvraag met deelvragen

Onderzoeksvraag: Hoe kan de samenwerking tussen de vijf bibliotheken in het samenwerkingsverband en de leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen op het grondgebied van deze bibliotheken worden geoptimaliseerd om leesbevordering en leesplezier te bevorderen in de klaspraktijk?

- **Deelvraag 1:** Op welke manier worden de Vlaamse eindtermen en leerplandoelen inzake leesbevordering weerspiegeld in de gebruikte methodes en werkboeken in de eerste graad A-stroom en welke beschikbare initiatieven ondersteunen dit nog extra?
- **Deelvraag 2:** Op welke manier richten de zes bibliotheken momenteel hun inspanningen specifiek op leesbevordering en het ondersteunen van leerkrachten in het bevorderen van leesplezier binnen deze eerste graad?
- **Deelvraag 3:** Welke leesbevorderende activiteiten worden er op dit moment in de eerste graad A-stroom ingezet door leerkrachten om leesplezier en leesmotivatie te bevorderen en op welke manier wordt de bibliotheek hierin betrokken?
- **Deelvraag 4:** Op welke wijze kan het verzamelde en ontwikkelde materiaal op een efficiënte en effectieve manier worden gepresenteerd aan geïnteresseerde leerkrachten van de eerste graad A-stroom?

1.2 Plannen

	Methode	okt	nov	dec	jan	feb	maa	april	mei
Deelvraag 1	Leerplannen onderzoeken	x	x	x					
	Methodes onderzoeken	x	x	x					
	Literatuur-onderzoek	x	x	x					
Deelvraag 2	Aanbod bibliotheken onderzoeken	x	x	x	x	x			
Deelvraag 3	Interviews met leerkrachten				x	x			
Deelvraag 4	Literatuur-onderzoek			x	x	x	x	x	x
	Interviews met bibliotheken			x					
	Interviews feedback leerkrachten						x	x	x
	Uitwerking Databank				x	x	x	x	x

1.3 Verzamelen en analyseren

Het onderzoek is gestart met een literatuurstudie om een goed inzicht te krijgen in het onderwerp en de bestaande informatie hieromtrent. Vervolgens zijn er overlegmomenten geweest met de zes betrokken bibliotheken om het project verder te verduidelijken en af te stemmen waar zij vooral nood aan hebben. Op basis van deze gesprekken heb ik, samen met mijn medestudenten, interviewvragen opgesteld, die we elk nadien heb afgenomen in verschillende secundaire scholen. De interviews zijn nadien volledig uitgeschreven voor verdere analyse. Daarnaast heb ik ook onderzoek gedaan naar de websites van de verschillende bibliotheken om na te gaan welke initiatieven zij momenteel al ondernemen. Op basis van deze ondervindingen ben ik aan de slag gegaan met het opstellen van een databank die leerkrachten kunnen gebruiken om lezen in te zetten in de klas. Om deze databank op te stellen, ben ik in gesprek gegaan met de verschillende bibliotheken om te horen wat zij ervan verwachten en wat hun noden en vragen zijn.

2 Hoe kan de samenwerking tussen de zes bibliotheken in het samenwerkingsverband en de leerkrachten in de eerste graad A-stroom van secundaire scholen op het grondgebied van deze bibliotheken worden geoptimaliseerd om leesbevordering en leesplezier te bevorderen in de klaspraktijk?

2.1 Op welke manier worden de Vlaamse eindtermen en leerplandoelen inzake leesbevordering weerspiegeld in de gebruikte methodes en werkboeken in de eerste graad A-stroom en welke beschikbare initiatieven ondersteunen dit nog extra?

2.1.1 Op welke manier worden de Vlaamse eindtermen en leerplandoelen inzake leesbevordering weerspiegeld in de gebruikte methodes en werkboeken in de eerste graad A-stroom?

2.1.1.1 Eindtermen en leerplandoelen

De eindtermen (minimumdoelen) voor de eerste graad van de A-stroom in het secundair onderwijs zijn gericht op het ontwikkelen van een brede leesvaardigheid. De leerlingen moeten in staat zijn om het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten van zowel geschreven als gesproken teksten te identificeren. Hierbij worden strategieën aangereikt om gericht informatie te selecteren en te beoordelen op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid. Specifiek voor literatuur wordt van de leerlingen verwacht dat ze hun persoonlijke beleving en interpretatie van literaire teksten kunnen verwoorden, waarbij elementaire literaire en narratieve concepten zoals verhaallijn, personages, ruimte en tijd een rol spelen.

De teksten die in deze context worden aangeboden, variëren van informatieve tot narratieve, persuasieve en opiniërende teksten. De structuur van deze teksten kan variëren van eenvoudig en expliciet aangegeven tot complexer, afhankelijk van het leerdoel. De leerlingen worden gestimuleerd om strategieën te gebruiken zoals het activeren van voorkennis, het stellen van vragen en het afleiden van betekenissen uit de context.

Naast de algemene eindtermen zijn er ook specifieke doelen voor basisgeletterdheid (BG) en uitbreidingsdoelen (UD). De basisgeletterdheid richt zich op het vermogen van leerlingen om eenvoudige informatie doelgericht te halen uit niet-fictionele teksten, terwijl de uitbreidingsdoelen leerlingen uitdagen om complexere teksten te begrijpen en diepgaandere analyses te maken. De uitbreidingsdoelen omvatten onder meer het creatief uiten door middel van literaire teksten en het evalueren van literaire teksten op basis van persoonlijke voorkeuren en stilistische kenmerken.

De verschillende onderwijsnetten, Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV), GO! en POV hanteren vergelijkbare leerplandoelen, met lichte verschillen in de nadruk op bepaalde vaardigheden. In alle netten wordt van de leerlingen verwacht dat ze doelgericht kunnen lezen, de hoofdgedachte van teksten kunnen identificeren en hun interpretaties van literaire teksten kunnen uitdrukken.

Het lezen van literaire teksten speelt een centrale rol in de eerste graad. Leerlingen worden niet alleen blootgesteld aan een verscheidenheid aan literaire genres, maar worden ook aangemoedigd om hun eigen ervaringen te verbinden met de thema's en personages in de teksten. Dit helpt om empathie en een dieper begrip van taal en cultuur te ontwikkelen. Elementaire literaire begrippen worden aangeleerd om leerlingen te ondersteunen in het interpreteren van literaire werken en hen te helpen hun persoonlijke beleving en gedachten te verwoorden. Door een breed gamma aan tekstsoorten aan te bieden en strategieën te gebruiken om tekstbegrip te bevorderen, wordt ernaar gestreefd om leerlingen niet alleen functioneel geletterd te maken, maar ook een kritische en persoonlijke relatie met literatuur te laten ontwikkelen. (Bijlage 1)

2.1.1.2 Methodes

In het kader van dit onderzoek zijn er drie veelgebruikte werkboeken uit het secundair onderwijs geanalyseerd: *Campus*, *Traject* en *BOON*. Deze keuze werd gemaakt op basis van de werkboeken die door de betrokken secundaire scholen het vaakst worden ingezet in de klaspraktijk. Elk werkboek biedt een specifieke aanpak en didactische insteek binnen het vak Nederlands, wat een interessante vergelijking mogelijk maakt. In wat volgt, bespreek ik de inhoud, structuur en didactische kenmerken van elk werkboek afzonderlijk.

2.1.1.2.1 Campus

Eén van de leerwerkboeken die onderzocht werd is *Campus Nederlands 1 Plus* (versie 2024). In dit werkboek is er aandacht voor leesvaardigheid, tekstbegrip en literaire competentie.

In *Campus Nederlands 1 Plus* worden verschillende leesstrategieën aangeleerd en opgebouwd in moeilijkheid. In het eerste deel ligt de focus op het oriënterend lezen van teksten (H5: Teksten verkennen), waarbij leerlingen onder andere het onderwerp bepalen en de lay-out analyseren. Dit vormt de basis voor het begrijpen van de globale betekenis van een tekst.

Naarmate het boek vordert, verschuift de aandacht naar globaal lezen (H13: Teksten globaal lezen) en vervolgens naar intensief lezen (H24: Teksten intensief lezen), waarbij leerlingen leren hoe ze kernzinnen herkennen, hoofdpunten identificeren en de structuur van een tekst analyseren. Deze opbouw weerspiegelt *Figuur 1: Campus Leerwerkboek* de progressieve realisatie van de eindtermen *02.01 De Nederlands 1 Plus leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten* en *02.03 De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten*.

Naast functionele leesvaardigheid is er ook veel aandacht voor het genietend lezen van literaire teksten. Dit gebeurt verspreid over de verschillende delen van het werkboek. Elk deel bevat de hoofdstukken "Genietend lezen" en "Genietend lezen +", waarin leerlingen covers bekijken, thema's bespreken, hun mening geven en fragmenten creatief verwerken. Dit sluit aan bij eindterm *02.13 De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten*.

Daarnaast worden ook literaire genres en begrippen aangebracht, zoals bij het verkennen van poëzie (H31: Poëzie verkennen, H46: Poëzie lezen en bespreken) en het lezen van fragmenten uit boeken als *Gips*, *Verlamd*, en *Spanning in Groenland*. Leerlingen worden uitgenodigd om zich in te leven in personages en verhaalsituaties, een vervolg te voorspellen, en boeken te vergelijken met filmversies (H39: Fragmenten uit het boek en de film *Storm* vergelijken). Bij deze hoofdstukken verwoorden de leerlingen hun eigen lees- en kijkervaring.

Een opvallend hoofdstuk is *H9: Je leesprofiel verkennen*, waarin leerlingen stilstaan bij hun leesvoorkeuren, -gewoontes en -intenties. Ze leren het verschil tussen fictie en non-fictie benoemen en formuleren wat hen aanspreekt in teksten.

Ook projecten zoals “*Pimp je leeshoek!*” stimuleren de leerlingen om zelf een aantrekkelijke leesomgeving te laten vormgeven. Dit bevordert intrinsieke motivatie en ondersteunt het idee dat leesvaardigheid niet louter een schoolse vaardigheid is, maar een levenslange competentie.

Naast het lezen van teksten, leren leerlingen ook verschillende tekststructuren herkennen en toepassen in eigen schrijfoopdrachten (H36: Teksten met een opsommend verband lezen en schrijven en H44: Teksten met een chronologisch verband lezen en schrijven). Leerlingen leren signaalwoorden gebruiken en schrijven zelf teksten met behulp van de IMS-structuur (Inleiding, Midden, Slot). Deze activiteiten versterken het tekstbegrip en de schrijfvaardigheid, en dragen bij tot een dieper inzicht in tekstopbouw. (Vandromme, 2024)

We besluiten dat het leerwerkboek *Campus Nederlands 1* veelzijdig is op vlak van leesvaardigheid, tekstinzicht, literaire beleving en reflectie. Door afwisseling tussen informatieve en fictionele teksten, individuele reflectie, groepsdiscussie en creatieve opdrachten, worden meerdere competenties aangesproken.

De inhoud van het werkboek is afgestemd op de leefwereld van jongeren en sluit nauw aan bij de vereisten van de leerplannen van de verschillende onderwijsnetten (Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV), GO! en POV). Het ondersteunt de realisatie van basisgeletterdheidsdoelen én van uitbreidingsdoelen, afhankelijk van het niveau en de context van de klas.

2.1.1.2.2 Traject

In de methode *Nieuw Traject 1* (versie 2024) wordt lezen en literatuur op een structurele en betekenisvolle manier geïntegreerd in het leerproces. Elk deel van het werkboek start met een fragment uit een jeugdboek dat thematisch aansluit bij het onderwerp van het hoofdstuk. Hierdoor worden leerlingen meteen ondergedompeld in een literaire context die het thema tot leven brengt. De leesfragmenten variëren sterk in vorm – van stripverhalen tot boekfragmenten en krantenartikels – wat niet alleen het leesaanbod verrijkt, maar ook de leesmotivatie bevordert en aansluit bij de leefwereld van jongeren. Deze aanpak sluit nauw aan bij de leerplandoelen die inzetten op leesplezier, literaire beleving en functionele leesvaardigheid.

In het eerste deel, *Verbeelden*, wordt het belang van *Figuur 2: Nieuw Traject 1* verbeeldingskracht in lezen sterk benadrukt. In *Les 5: De stem van verbeelding* (p. 45) maken leerlingen onder andere een leesprofiel op, vullen ze een boekenfiche in en zoeken ze via een boekenmatch een werk dat bij hun interesses past. Ze lezen diverse fragmenten en

nemen deel aan een creatieve opdracht zoals de live lezersshow, waarin ze boeken op een levendige manier presenteren. Dit soort werkvormen bevordert niet alleen het leesplezier, maar stimuleert ook reflectie over eigen leesvoorkeuren, een aspect dat terug te vinden is in de leerplandoelen rond leesmotivatie en literaire competentie.

Het tweede deel, *Vertellen*, focust op de communicatieve kracht van verhalen. In *Les 1: Over teksten en tekstdoelen* (p. 56) worden leerlingen geconfronteerd met verschillende teksten waarbij ze tekstsoorten en tekstdoelen analyseren, wat hun functionele geletterdheid ontwikkelt. In *Les 3: Wat vertelt een tekst?* (p. 71) werken ze aan schema's die de inhoudelijke structuur van een tekst duidelijk maken. Een mooi voorbeeld van leesbevordering vinden we in *Les 6: Speeddaten met een boek* (105), waar leerlingen korte fragmenten uit verschillende boeken lezen en hierover met elkaar in gesprek gaan. Zo wordt literaire communicatie gestimuleerd en leren leerlingen argumentatief en reflectief praten over boeken, wat aansluit bij doelen rond meningsvorming.

In *Ontdekken* (deel 3) wordt lezen gekoppeld aan informatieverwerving en tekstanalyse. In *Les 5: Lees en ontdek* (p. 161) staan thema's, (tussen)titels, opbouw en signaalwoorden centraal. Leerlingen leren hier hoe informatieve en literaire elementen samen betekenis geven aan een tekst. Dit draagt bij aan het ontwikkelen van strategische leesvaardigheden, zoals beoogd in de leerplandoelen die gericht zijn op begrijpend lezen.

Ook in deel 4, *Trainen*, krijgt literatuur een duidelijke plaats. In *Les 1: Beluister of lees een boek* (p. 185) formuleren leerlingen een mening over een gelezen of beluisterd boek. Deze les ondersteunt het doel om leerlingen te leren reflecteren over literaire teksten en hun eigen beleving ervan onder woorden te brengen, een essentieel aspect van literaire competentie.

Poëzie komt aan bod in *Verleiden* (deel 5). In *Les 4: Hocus, pocus, poëzie* (p. 261) lezen leerlingen verschillende gedichten, wat hen vertrouwd maakt met literaire taal, beeldspraak en expressie. Dit sluit aan bij de leerplandoelen die inzetten op de kennismaking met literaire genres en de ervaring van literaire schoonheid.

In *Onderzoeken* (deel 6) staat het zelf ontdekken van boeken centraal. In *Les 4: Op zoek naar een boek* (p. 301) leren leerlingen welke thema's ze graag lezen, waar ze het liefst lezen, en hoe ze op basis van covers, titels en flapteksten een passend boek kunnen kiezen. Ook het gebruik van boekenwebsites komt aan bod. Deze les ondersteunt leesautonomie en mediawijsheid, en bevordert een duurzame leesattitude.

In *Scoren* (deel 7) krijgen leerlingen in *Les 4: Je favoriete boek* (p. 335) de kans om recensies te bekijken, verhalen te beluisteren en na te denken over literaire technieken zoals de cliffhanger. Deze aanpak zet in op het verdiepen van literaire kennis en het stimuleren van een kritisch lezersoog, vaardigheden die verankerd zijn in de eindtermen voor Nederlands.

Liken (deel 8) speelt dan weer in op het expressieve aspect van taal en op identiteitsvorming. In *Les 2: Expressief met taal* (p. 363) krijgen leerlingen tips voor het voorlezen, terwijl ze in *Les 3: Wie zijn we?* (p. 371) de profielen van personages analyseren en opnieuw diverse boekfragmenten lezen. Dit bevordert empathie en inlevingsvermogen, evenals inzicht in karakterontwikkeling, een fundamenteel aspect van literair tekstbegrip.

Tot slot richt *Springen* (deel 9) zich op genres en literaire diversiteit. In *Les 3: Ik ga op reis en ik neem mee* (p. 425) bepalen leerlingen de genrekenmerken van boeken en lezen ze opnieuw talrijke fragmenten. Zo ontwikkelen ze een ruimer perspectief op literaire teksten en ontdekken ze welke soorten verhalen hen aanspreken. (Aerts, 2025)

Samengevat biedt *Nieuw Traject 1* een doordachte en motiverende aanpak van lezen en literatuur. Door in elk deel te vertrekken van een literaire insteek en deze te koppelen aan concrete, betekenisvolle opdrachten, wordt het leesplezier versterkt en de literaire competentie van leerlingen systematisch opgebouwd. De methode houdt rekening met de diversiteit van leerlingen, zowel in interesses als in leesniveaus, en biedt voldoende ruimte voor differentiatie en eigen inbreng. Dit sluit aan bij de leerplandoelen waarin literaire beleving, reflectie, communicatie en leesstrategieën centraal staan. Door literatuur op een natuurlijke en gevarieerde manier in de lessen te verweven, draagt *Nieuw Traject 1* bij aan de vorming van enthousiaste, taalvaardige en kritische jonge lezers.

2.1.1.2.3 BOON

Tot slot werd BOON onderzocht. In de werkboeken van BOON worden lezen en literatuur geïntegreerd. Het werkboek maakt gebruik van verschillende modules waarin telkens een ander teksttype centraal staat, zoals prescriptieve, informatieve, opiniërende, narratieve of persuasieve teksten. Deze teksttypes vormen het uitgangspunt voor opdrachten die niet alleen gericht zijn op het ontwikkelen van leesvaardigheid, maar ook op literaire competentie, creativiteit en betrokkenheid bij teksten. De moeilijkheidsgraad van de opdrachten wordt aangegeven met boontjes.

In de modules waarin informatieve en prescriptieve teksten centraal staan, namelijk module 1 en module 2, ligt de nadruk op het analyseren van tekststructuren, signaalwoorden en opbouw. Leerlingen leren hoe zulke teksten gestructureerd zijn en hoe ze informatie effectief kunnen verwerken en toepassen. In module 2 wordt daarbij expliciet gewerkt met leesstrategieën. De bijhorende literatuuropdrachten, zoals het opstellen van een stamboom, een brochure of een Wikipediapagina (module 2 en module 7), stimuleren leerlingen om op een creatieve manier met informatie om te gaan. Ook in module 1 worden instructieve vaardigheden gekoppeld aan literatuur via speelse opdrachten zoals het kwartetspel, het shufflespel of het leef-je-in-spel, waarin tekstbegrip samenkomt in een activerende werkvorm.

Bij opiniërende en persuasieve teksten, die aan bod komen in respectievelijk module 3 en module 5, ligt de nadruk op het vormen en onderbouwen van een eigen mening of standpunt. Leerlingen analyseren hier onder andere hoe een recensie of een opiniestuk is opgebouwd (module 3), en worden gestimuleerd om zelf een Facebookprofiel, recensie of opiniestuk te schrijven. In module 5 wordt die vaardigheid uitgebreid naar het overtuigend communiceren van een boodschap, bijvoorbeeld via een brief aan een uitgever, een affiche of een promofilmje. Deze opdrachten tonen aan hoe literaire teksten ook een rol kunnen spelen in functionele en overtuigende communicatie, en versterken het kritisch denken van leerlingen.

Narratieve teksten krijgen een centrale plaats in zowel module 4 als module 6. In module 4 ligt de klemtoon op verschillende vormen van poëzie en liedteksten. Leerlingen maken kennis met stripgedichten, klankgedichten, beeldgedichten, maar ook met rapteksten en poetry slam. De bijhorende opdrachten, zoals het schrijven van een gedicht, het creëren van een verhaal in beelden, het bedenken van nieuwe titels of een alternatief einde, bieden leerlingen de ruimte om zich creatief uit te drukken. Deze verwerkingsvormen verhogen de persoonlijke betrokkenheid en bevorderen het literaire inzicht. In module 6 wordt nog sterker ingezet op leesplezier, met de nadruk op griezelverhalen en de beleving van literatuur tijdens de jeugdboekenmaand.

Tot slot wordt in module 7, opnieuw rond informatieve teksten, gefocust op digitale geletterdheid. Leerlingen leren hoe ze digitale teksten zoals mails of online informatiebronnen correct kunnen interpreteren en gebruiken. Ook hier komen de literatuuropdrachten uit module 2 terug, zoals het maken van een brochure of een Wikipedia-artikel. (Padmos, 2019)

Samengevat tonen de werkboeken van BOON Nederlands aan hoe lezen en literatuur op een geïntegreerde, doelgerichte en motiverende manier kunnen worden aangeboden. Door verschillende tekstsoorten te koppelen aan gevarieerde en creatieve opdrachten, sluiten de werkboeken nauw aan bij de leerplandoelen van het secundair onderwijs. Leerlingen ontwikkelen niet alleen hun functionele leesvaardigheden, maar maken ook kennis met diverse literaire genres en uitingsvormen. Ze leren teksten beter begrijpen, analyseren én er plezier aan beleven. Op die manier dragen de werkboeken bij aan de vorming van taalvaardige, kritische en literaire jongeren.

2.1.1.2.4 Conclusie

Op basis van het onderzoek naar de drie methodes kan besloten worden dat elk van deze methodes op een doordachte manier inzet op literatuur en leesplezier. Via gevarieerde opdrachten, literaire fragmenten en creatieve werkvormen proberen de auteurs leerlingen te motiveren om te lezen en hen in contact te brengen met verschillende soorten teksten. De werkboeken bieden duidelijke kansen om literaire competentie te ontwikkelen en leesattitudes te versterken. Toch blijkt uit de praktijk dat er niet altijd voldoende tijd is om alle voorgestelde lessen of opdrachten effectief uit te voeren. Hierdoor blijven bepaalde waardevolle activiteiten soms onbenut, ondanks hun didactisch potentieel.

2.1.2 Welke beschikbare initiatieven ondersteunen dit nog extra?

Dat leerlingen niet meer veel en graag lezen, weten we al langer dan vandaag. Dit merken we ook aan de resultaten van het PIRLS en PISA onderzoek. PIRLS staat voor Progress in International Reading Literacy Study en het is een internationaal vergelijkend onderzoek dat de resultaten van begrijpend lezen bij leerlingen van het vierde leerjaar vergelijkt. (*Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS)*, z.d.) Het meest recente onderzoek vond plaats in 2021, maar het is moeilijk om een vergelijking te maken met de resultaten van 2016. Dit komt door meerdere factoren zoals COVID-19, digitalisering... Maar ook een positieve factor, namelijk verschillende leesinitiatieven, speelt een rol. (Denies et al., 2023)

PISA staat voor Programme for International Student Assessment en is een onderzoek dat 15jarigen test op leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid. Het onderzoek wordt elke 3 jaar uitgevoerd, waarvan het laatste onderzoek in 2022 was. Vlaanderen belandt met een score van 483 ergens in het midden. (De Meyer et al., 2023) Meer dan één vierde behaalt het absolute basisniveau niet eens. (Devijver, 2023)

Omdat de resultaten van het begrijpend lezen in zowel het lager onderwijs als het secundair onderwijs achteruit blijven gaan, zijn er verschillende initiatieven opgestart om dit probleem te verhelpen.

2.1.2.1 Taalraad Begrijpend Lezen

De Taalraad Begrijpend Lezen in Vlaanderen is een initiatief dat gericht is op het verbeteren van begrijpend lezen bij kinderen in het Vlaamse en Nederlandse basisonderwijs. Deze raad bestaat uit veertien experts op het gebied van taalonderwijs en -ontwikkeling. Ze komen

samen om strategieën te bespreken en aanbevelingen te doen aan scholen en onderwijssystemen om het begrijpend lezen te bevorderen.

Het doel van de Taalraad is om inzicht te krijgen in de beste praktijken en methoden voor het onderwijzen en verbeteren van begrijpend lezen, en deze vervolgens te verspreiden onder leraren en schoolleiders. Ze kunnen bijvoorbeeld onderzoek bekijken naar effectieve lesmethoden, materialen ontwikkelen voor leraren en richtlijnen opstellen voor curriculumontwikkeling.

Door de expertise en input van de Taalraad kunnen onderwijsinstellingen beter uitgerust zijn om leerlingen te helpen bij het ontwikkelen van essentiële leesvaardigheden die nodig zijn voor succes op school en in het leven. (Taalraad Begrijpend Lezen - Taalunie, z.d.)

Er zijn vijf kernthema's die zij belangrijk vinden om leerlingen naar een hoger niveau te tillen op vlak van begrijpend lezen, namelijk: werk vanuit urgentiebesef, werk met een taal leesbeleid, werk met effectieve vakdidactiek, werk aan leesmotivatie en geef formatieve feedback. (Begrijpend Lezen en Leesmotivatie - Taalunie, 2021) De Taalraad stelde ook een actieplan op met aanbevelingen om scholen te ondersteunen bij het werken aan effectief leesonderwijs. Deze acties zijn onderverdeeld per kernthema.

- Werken vanuit urgentiebesef: Het benadrukt het belang van het begrijpen van lezen en leesplezier in het onderwijs en pleit voor een externe prikkel om dit op de schoolagenda te zetten. Het suggereert acties zoals het opstellen van praktische overzichten en het ontwikkelen van instrumenten om het urgentiebesef te vergroten.
- Werken met een taal-leesbeleid: Dit omvat het opstellen van een taalbeleidsplan, waarin doelstellingen en plannen worden vastgelegd om het begrijpend leesonderwijs te optimaliseren. Het beveelt acties aan zoals het ontwikkelen van reflectiewijzers en het bieden van ondersteuning aan scholen bij het opzetten van een samenhangend beleid.
- Werken met kenmerken van effectieve didactiek: Hier wordt benadrukt dat scholen op de hoogte moeten zijn van effectieve didactische kenmerken voor begrijpend lezen en deze moeten integreren in hun lessen. Het suggereert acties zoals nascholing voor schoolteams en het ontwikkelen van een handleiding voor effectieve didactiek.
- Werken aan leesmotivatie: Het benadrukt het belang van het bevorderen van leesmotivatie als essentieel onderdeel van leesdidactiek. Voorgestelde acties omvatten het gebruik van rijke teksten in onderwijsmaterialen en het stimuleren van betrokkenheid van ouders en bibliotheken bij het leesonderwijs.
- Geven van formatieve feedback: Dit omvat het gebruik van instrumenten om de ontwikkeling van begrijpend lezen en leesmotivatie van leerlingen in kaart te brengen en formatieve feedback te geven. Voorgestelde acties zijn onder meer het bieden van nascholing voor leraren en het beschikbaar maken van goede voorbeelden van scholen die werken met formatieve feedback.
(Pereira & Nicolaas, 2019)

2.1.2.2 Prioritaire nascholing

Prioritaire nascholing in Vlaanderen verwijst naar specifieke vormen van bijscholing die als prioritair worden beschouwd vanwege hun urgentie en impact op het onderwijs. Deze

nascholing richt zich op onderwerpen of vaardigheden die als cruciaal worden beschouwd voor de professionele ontwikkeling van leerkrachten en de verbetering van de onderwijspraktijk.

Het concept van prioritaire nascholing houdt in dat bepaalde onderwerpen of gebieden van het onderwijs extra aandacht krijgen vanuit het perspectief van beleidsmakers en onderwijsinstanties. Dit kan bijvoorbeeld zijn omdat er een groeiende behoefte is aan bepaalde vaardigheden bij leerkrachten, omdat er veranderingen zijn in het onderwijslandschap die nieuwe competenties vereisen, of omdat er specifieke uitdagingen zijn die dringend moeten worden aangepakt.

Vlaanderen kan prioritaire nascholing op verschillende manieren ondersteunen, zoals het financieren van gerichte nascholingsprogramma's, het verstrekken van subsidies aan scholen of organisaties die nascholing aanbieden, het ontwikkelen van richtlijnen en materialen voor nascholing op prioritaire gebieden, en het promoten van bewustwording en betrokkenheid bij deze nascholingsinitiatieven binnen de onderwijssector. (Nascholing op Initiatief van de Vlaamse Regering: Algemene en praktische informatie, z.d.)

Het belang van professionele ontwikkeling van leerkrachten blijft toch een actueel thema binnen het onderwijsdebat. Zo ontstond er eind 2025 discussie over het voorstel van minister voor onderwijs Zuhair Demir om pedagogische studiedagen af te schaffen. Op het eerste gezicht lijkt dit voorstel verschillende voordelen te bieden. Leerlingen krijgen meer onderwijstijd en scholen hoeven minder opvang te organiseren tijdens deze studiedagen. Toch roept het voorstel ook enkele kritische vragen op over de toekomst van professionele ontwikkeling binnen het onderwijs.

Onderwijsexpert Pedro De Bruyckere benadrukte in dit debat dat de tijd die leerlingen met hun leerkracht doorbrengen bijzonder waardevol is, maar wees er tegelijkertijd op dat kwaliteitsvolle professionalisering noodzakelijk blijft om goed onderwijs te kunnen organiseren. Volgens hem leveren afzonderlijke studiedagen niet altijd het gewenste effect op en is prioritaire nascholing vaak meer rendabel als dit deel uitmaakt van een langdurig en doelgericht traject. Deze visie sluit nauw aan bij de principes van prioritaire nascholing, waarbij niet alleen wordt ingezet op het aanbieden van professionaliseringskansen, maar ook op de kwaliteit, relevantie en duurzame impact ervan op de onderwijspraktijk (De Bruyckere, 2025).

2.1.2.3 Lezen op school

Voor de lagere scholen hebben ze het 'Netwerk Lezen op school' opgericht. Het is een initiatief dat gericht is op het bevorderen van leesvaardigheid en leesplezier bij kinderen op scholen. Het netwerk brengt verschillende partijen samen, waaronder scholen, leraren, ouders, bibliotheken, en eventueel andere onderwijs- en leesbevorderingsorganisaties.

Het doel van het Netwerk Lezen op School is om een positieve leescultuur te creëren en te ondersteunen binnen de schoolgemeenschap. Dit omvat activiteiten zoals het organiseren van leesbevorderingsprogramma's, het aanbieden van nascholing voor leraren over effectieve leesdidactiek, het promoten van bibliotheekbezoeken en het betrekken van ouders bij het leesonderwijs van hun kinderen.

Door samen te werken in een netwerkstructuur kunnen scholen profiteren van gedeelde kennis, middelen en ondersteuning om hun leesonderwijs te verbeteren en een omgeving te creëren waarin lezen gestimuleerd en gewaardeerd wordt. Dit kan uiteindelijk leiden tot

verbeterde leesprestaties en een grotere liefde voor lezen bij leerlingen. (Netwerk Lezen op School. Doe Je Mee? | Cultuurkuur, z.d.)

2.1.2.4 Praktijkgids vijf didactische sleutelprincipes

De "Praktijkgids vijf didactische sleutelprincipes" is een handleiding die is ontwikkeld om leraren te ondersteunen bij het implementeren van effectieve didactiek in het onderwijs, met name gericht op begrijpend lezen. De gids benadrukt vijf sleutelprincipes die zijn afgeleid van wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaring, en die als essentieel worden beschouwd voor het verbeteren van begrijpend lezen bij leerlingen.

De vijf didactische sleutelprincipes zijn meestal gebaseerd op de volgende concepten:

- **Actief en interactief leesonderwijs:** Dit houdt in dat leerlingen actief betrokken worden bij het leesproces en dat er interactie plaatsvindt tussen leerlingen en leraren, en tussen leerlingen onderling, tijdens het lezen.
- **Expliciete instructie:** Hierbij wordt de nadruk gelegd op het expliciet maken van de denkprocessen en strategieën die nodig zijn voor begrijpend lezen, zoals het stellen van vragen tijdens het lezen en het maken van voorspellingen.
- **Modeling:** Leraren tonen en modelleren effectieve leesstrategieën en denkprocessen aan leerlingen, zodat ze deze kunnen internaliseren en toepassen in hun eigen leespraktijk.
- **Feedback en feedforward:** Leerlingen ontvangen constructieve feedback op hun leesprestaties en worden voorzien van gerichte suggesties voor verdere verbetering (feedforward).
- **Zelfregulatie:** Leerlingen worden aangemoedigd om zelfregulerende lezers te worden, wat betekent dat ze leren om hun eigen leesgedrag te monitoren, te evalueren en aan te passen aan verschillende leessituaties.
- De Praktijkgids biedt concrete aanwijzingen, voorbeelden en suggesties voor hoe leraren deze principes kunnen toepassen in hun dagelijkse onderwijspraktijk. Het doel is om leraren te helpen effectiever begrijpend leesonderwijs te geven en de leesprestaties van hun leerlingen te verbeteren.
(VLOR, z.d.)

2.1.2.5 Leesoffensief

Het "Leesoffensief" in Vlaanderen is een initiatief dat gericht is op het bevorderen van leesvaardigheid en leesplezier bij kinderen en jongeren. Het is een meerjarig actieplan dat zich inzet op verschillende fronten (vrije tijd, thuis, kinderopvang, school, buitenschoolse kinderopvang...) en het doorkruist verschillende beleidsdomeinen (onderwijs, cultuur, welzijn...). Het is een breed opgezet programma dat verschillende maatregelen en activiteiten omvat om het lezen te stimuleren en te ondersteunen binnen het onderwijs en daarbuiten. Er worden ook verschillende acties opgezet in samenwerking met onder andere VRT, Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest vzw. (Het Leesoffensief, z.d.)

Enkele mogelijke acties en maatregelen die deel kunnen uitmaken van het Leesoffensief zijn:

- **Bevordering van leesplezier:** Het stimuleren van een positieve houding ten opzichte van lezen door het aanbieden van aantrekkelijke boeken, het organiseren van leesactiviteiten en evenementen, en het promoten van leesclubs en -groepen.
- **Versterking van leesvaardigheid:** Het bieden van effectief leesonderwijs, met nadruk op begrijpend lezen, door middel van evidence-based methoden en strategieën. Dit kan onder meer inhouden het trainen van leraren in effectieve didactiek en het ontwikkelen van lesmaterialen die aansluiten bij de behoeften van de leerlingen.
- **Betrokkenheid van ouders:** Het betrekken van ouders bij het leesonderwijs door middel van ouderbijeenkomsten, workshops en informatievoorziening over het belang van lezen thuis.
- **Samenwerking met bibliotheken:** Het versterken van de samenwerking tussen scholen en bibliotheken, bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke leesprojecten, het aanbieden van leesbevorderingsprogramma's en het beschikbaar stellen van boeken en andere leesmaterialen.
- **Ondersteuning van kwetsbare groepen:** Het bieden van extra ondersteuning en begeleiding aan leerlingen die moeite hebben met lezen, bijvoorbeeld door het aanbieden van remedial teaching of speciale leesinterventies.

Het Leesoffensief heeft als doel om het leesklimaat in Vlaanderen te verbeteren en om alle kinderen en jongeren de kans te geven om zich te ontwikkelen tot competente en enthousiaste lezers.

2.1.2.6 Cultuurkuur

Binnen “Cultuurkuur” – deel van het departement Onderwijs en vorming – kunnen scholen en culturele partners zoals bibliotheken, CC’s, musea, kunstenaars, ...elkaar en hun aanbod vinden. De website bevat onder meer een overzicht van partners en hun mogelijke vormen en activiteiten, zowel op de locatie van de externe als op maat en op school (of zelfs op locatie). Iedereen die zich wil aanbieden als culturele partner, kan zichzelf hier registreren, zowel grote organisaties als kleine zelfstandigen. Scholen worden automatisch toegevoegd met hun contactgegevens, maar iedereen school kan pas iets aanvragen op de website als ze een account maken en er iemand beheerder wordt.

Daarnaast biedt de website ook de kans om van elkaar te leren in de vorm van ‘Praktijkvoorbeelden’. Dit zijn voorbeelden van geslaagde dynamoPROJECTEN die eerder al met steun van de dynamoPROJECT-subsidie konden georganiseerd worden. Twee keer per schooljaar kan je zo’n subsidie aanvragen om bv. een boekenproject op te starten, een boek te schrijven met leerlingen, een boek te verfilmen, ... noem maar op. Essentieel daarbij is het meerdaagse traject dat een vaste groep leerlingen – dat kan een klas zijn, maar ook een hele graad of zelfs volledige school – met een bepaalde externe culturele partner aflegt. Scholen kunnen daarvoor tot €2000 subsidie aanvragen, die verdeeld kan worden over verschillende kostenposten, zijnde *verplaatsingskosten* tot een museum of bibliotheek, aankoop van door leerlingen te verwerken *creatieve materialen* (papier, verf, hout...), *toegangsgelden* voor culturele bestemmingen en natuurlijk de *vergoeding* van de professional(s). Die verplaatsingskosten, daarvoor is er ook nog het initiatief ‘dynamoOPWEG’ dat bus- of tramritten gratis maakt voor een groep van 30 personen (incl. de leerkracht). Meestal wordt het gros van de €2000 dus ingezet voor de professionele ondersteuning, materialen en toegangsgelden (tenzij een school de trein wilde nemen).

DynamoPROJECT heeft zo al veel scholen en externen dichterbij elkaar gebracht in de afgelopen jaren. Echter, op 15/05/2025 – zeer recent dus – besliste de nieuwe minister van onderwijs Zuhair Demir om deze ondersteuning per direct te schrappen. Normaal was deze dag juist een deadline voor het indienen van projecten, iets dat altijd op 15 mei en 15 november gebeurde voor het semester dat volgde. Scholen die indienden, moesten aan een reeks voorwaarden voldoen en een goed dossier schrijven, maar dat loonde wel. Net voor de zomervakantie was het dus nog koffiedikkijken wat de toekomst zou brengen en of ook dynamoOPWEG en Kunstkuur eveneens zouden sneuvelen. Dat zou voor sommige scholen wel een probleem betekenen, die dan zelf het vervoer moeten gaan betalen en ook geen financiële ondersteuning meer krijgen bij projecten met de bibliotheek (of andere culturele partners). (*Ontdek Hoe We Je Kunnen Ondersteunen*, z.d.)

Vermits de schrapping bleek te zijn gebeurd zonder overleg met minister van cultuur, Caroline Gennez alsook omdat er enorm veel protest uit de samenleving kwam, drong een oplossing zich op. In september 2025 werden daarom verschillende partners uit het onderwijs, de cultuursector en de jeugdsector uitgenodigd voor gemeenschappelijke rondetafelgesprekken om na te denken over de opvolging van dit verhaal. Zowel het Departement Onderwijs en Vorming als het Departement Cultuur, Jeugd en Media waren hierbij betrokken, in opdracht van de kabinetten van beide Vlaamse ministers. Daaruit vloeide eind maart dan een conceptnota "*Kunst en cultuur voor elke leerling*" voort waarin drie maatregelen voorop staan:

1. *De ontwikkeling van een gedeeld kwaliteitskader door een expertengroep vanuit onderwijs en cultuur, dat zorgt voor een gedeelde taal in samenwerking;*
2. *De uitbouw van Cultuurkuur tot volwaardig digitaal platform voor cultuureducatie;*
3. *Ondersteuning voor de profielen van cultuureducators en cultuurspecialisten op school, en voor specifieke leermiddelen.*

Later werd ook bekend dat ze extra gaan inzetten op cultuureducators én wordt er extra geld vrijgemaakt. Er is dus goede hoop voor de toekomst, wordt vervolgd!

2.1.2.7 Auteurslezingen

Net zoals Cultuurkuur financiële steun biedt (*of voorlopig: bood*) voor het in contact brengen van scholen met professionele kunstenaars en culturele aanbieders, zo doet "Auteurslezingen" dat specifiek met auteurs (en bij uitbreiding ook illustratoren). In tegenstelling tot Cultuurkuur doorloopt elke auteur die zich aanmeldt hier wel een procedure met een commissie, voordat ze worden toegelaten tot het platform.

Je kan als organisator op dit platform een auteur opzoeken, bv. in het kader van een specifiek thema, waarbij je kan kiezen uit een lijst die sterk aanleunt bij de 16 sleutelcompetenties (bv. historisch bewustzijn of ondernemingszin). Je kan ook filteren op leeftijd van de doelgroep.

Vervolgens kan je hem/haar/hen uitnodigen bij jou op school via een contactaanvraag. Het staat de auteur vrij om wel of niet hierop in te gaan. Zo ja, dan kun je verdere afspraken maken. De website biedt ook advies aan als het aankomt op prijzen afspreken e.d. en dat kan helpen om de zakelijke kant van het verhaal soepel te laten verlopen. Als organisator maak je een account aan op het platform en daarin kan je dan ook een financiële tussenkomst van €100 aanvragen. Ook een bibliotheek kan dit initiatief nemen en dit centraal regelen, zelfs voor meerdere sessies per dag. (*Organisatoren*, z.d.)

2.1.2.8 Iedereen Leest Academie

Iedereen Leest is de organisatie in Vlaanderen die zich inzet voor leesbevordering bij kinderen, jongeren en volwassenen. Ze coördineert bekende campagnes zoals de Voorleesweek, de Jeugdboekenmaand, Boekstart en de Leesjury. Het uiteindelijke doel van Iedereen Leest is om bij zoveel mogelijk mensen leesplezier te stimuleren en zo een sterke, inclusieve leescultuur te bevorderen. Daarbij werkt de organisatie nauw samen met scholen, bibliotheken, welzijnsorganisaties en cultuurpartners.

Voor leerkrachten biedt Iedereen Leest een uitgebreid vormingsaanbod aan via het platform Iedereen Leest Academie. Dit opleidingsaanbod is gericht op professionals die in het onderwijs of de kinderopvang actief zijn. De opleidingen zijn opgebouwd rond verschillende pijlers die belangrijk zijn voor een doordacht leesbeleid, zoals leesdidactiek, leesomgeving, leesaanbod, leesbeleid, leesmonitoring en het opbouwen van een leesnetwerk. Door deze structuur krijgen leerkrachten een helder kader aangereikt om hun leesonderwijs doelgericht en duurzaam uit te bouwen.

De opleidingen zijn gebaseerd op recente wetenschappelijke inzichten en praktijkervaring. Ze worden ontwikkeld in samenwerking met experts uit het onderwijsveld en academische instellingen. Dit garandeert een kwaliteitsvol en betrouwbaar aanbod. Leerkrachten kunnen kiezen uit verschillende werkvormen, waaronder online modules, interactieve live sessies, inspiratiedagen en praktische workshops. Zo kunnen ze zich flexibel bijscholen, zowel individueel als samen met collega's.

Daarnaast krijgen leerkrachten via hun account toegang tot handige tools zoals de Leesscan, een instrument waarmee ze het leesbeleid en de leesomgeving op school kunnen analyseren en versterken. Ook zijn er concrete trajecten die inspelen op actuele noden, zoals hoe je een Leesjury op school opstart of hoe je interactief voorleest in de klas.

Kortom, Iedereen Leest Academie ondersteunt leerkrachten in hun rol als leesbevorderaar met een doordacht, toegankelijk en wetenschappelijk onderbouwd aanbod. Het platform helpt hen om leesplezier centraal te stellen in hun onderwijspraktijk en om een stimulerende leesomgeving voor hun leerlingen te creëren.

2.2 Op welke manier richten de zes bibliotheken momenteel hun inspanningen specifiek op leesbevordering en het ondersteunen van leerkrachten in het bevorderen van leesplezier binnen deze eerste graad?

Om een goed beeld te krijgen van wat er momenteel al gebeurt rond leesbevordering voor leerlingen van de eerste graad A-stroom, zijn de websites van verschillende betrokken bibliotheken onder de loep genomen. Daarbij werd er nagegaan welke initiatieven, projecten of materialen zij aanbieden die gericht zijn op het stimuleren van lezen bij deze specifieke doelgroep. Dit overzicht dient als vertrekpunt om te bepalen waar nog kansen liggen en welke goede praktijken eventueel verder gedeeld of versterkt kunnen worden.

2.2.1 Beringen

De bibliotheek van Beringen biedt een rijk en gevarieerd aanbod voor leerlingen én leerkrachten uit het secundair onderwijs. Zowel binnen als buiten het klaslokaal kunnen jongeren via de bib kennismaken met taal, literatuur, mediawijsheid en onderzoek. De bibliotheek fungeert daarbij als inspirerende leerplek én als betrouwbare partner voor scholen.

Voor een eerste kennismaking met de werking van de bib organiseert de bibliotheek interactieve rondleidingen, afgestemd op het leerjaar of de graad. Leerlingen kunnen daarbij op een speelse manier ontdekken wat de bib te bieden heeft. Specifiek voor het eerste jaar van het secundair onderwijs is er ook Bibster, een digitaal introductiespel dat jongeren op een leuke manier doorheen de collectie en infrastructuur van de bib gidst. Het doel is om hen vertrouwd te maken met de basiswerking van de bibliotheek (Bijlage 2).

Bibliotheek Beringen ontwikkelt originele activiteiten zoals een literaire escaperoom. In dit spel stappen leerlingen in een spannend verhaal rond de mysterieuze Bibliotheek van Lupin. Aan de hand van stripboeken, raadsels, codes, Bookwidgits en puzzels moeten ze in groep samenwerken om een fictieve bom te ontmantelen. De activiteit combineert leesplezier, mediawijsheid, samenwerking en creatief denken. Daarnaast zijn er andere digitale spelvormen, zoals het leesplezier-spel voor het derde jaar TSO en BSO, en een onderzoeksspel dat leerlingen uitdaagt om bronnen te zoeken, te beoordelen en kritisch te vergelijken – inclusief de vaardigheid om fake news te herkennen.

De bibliotheek trekt ook naar buiten: via een literaire stadswandeling met Actionbound ontdekken leerlingen van het vierde jaar secundair onderwijs de stad op een nieuwe manier. Met behulp van tablets of smartphones volgen ze een route vol opdrachten, quizvragen en creatieve impulsen. Zo koppelen ze literatuur aan lokale beleving, beweging en technologie.

Leerkrachten kunnen gebruik maken van een KLASKAART secundair, waarmee ze tot 100 materialen kunnen uitlenen voor literaire projecten zoals Bookflix-standen, graphic novelprojecten of escaperooms. Daarnaast voorziet de bib boekenpakketten op maat, strip- en graphic novelboxen, en zelfs Eduboxen (VRT-lesmateriaal) over thema's als identiteit, democratie en sociale media (Bijlage 2). Leerkrachten kunnen zich ook abonneren op een nieuwsbrief (Bijlage 3), die hen per semester op de hoogte houdt van het educatief aanbod, nieuwe boeken en lesideeën. (*Startpagina | Bibliotheek Beringen*, z.d.)

De brochures worden niet alleen digitaal bezorgd aan de scholen, maar ook fysiek overhandigd bij een persoonlijk bezoek aan de school voor het einde van het schooljaar. Zo houdt de bibliotheek ook de vinger aan de pols bij de twee secundaire scholen op hun

grondgebied. Mevr. Wijnen kon hier zelf ook over meespreken vanuit haar tijd op GO! A-Maze, waar ze een nauwe band opbouwde met Anne Vrints die het hele team warm maakte voor de activiteiten en het aanbod van de bibliotheek. De bibliotheek (alook de scholen) doet vaak ook mee aan extra initiatieven van Stad Beringen als die zich voordoen, bv. een etalagewandeling met kunst en poëzie.

Daarnaast verrasten ze in de zomer van 2024 vele leerkrachten op hun grondgebied met een boekentasje op maat, gebaseerd op een vragenlijstje dat ze moesten invullen.

2.2.2 Dilsen-Stokkem

De bibliotheek van Dilsen-Stokkem zet zich actief in om ook leerlingen uit het secundair onderwijs te bereiken en te ondersteunen in hun leesontwikkeling. Hoewel het zwaartepunt van de schoolbezoeken momenteel bij het lager onderwijs ligt, worden er toch enkele gerichte initiatieven genomen voor jongeren uit de eerste graad van het secundair onderwijs.

Zo werd er op de Stedelijke Humaniora Dilsen, de enige secundaire school binnen de regio, een mini-bib ingericht. Deze biedt leerlingen een laagdrempelige toegang tot boeken en stimuleert zelfstandig leesgedrag binnen de schoolomgeving. De collectie wordt afgestemd op de interesses en het leesniveau van de jongeren.

Voor de elf klassen van het eerste jaar secundair staat binnenkort een hernieuwde activiteit op het programma. In afwachting van een toekomstige Bibster (een digitaal educatief spel ontwikkeld voor bibliotheken), zal een oudere escape game opnieuw worden ingezet. Dit spel werd oorspronkelijk ontwikkeld door de bibliothecaris en zal worden aangepast en geactualiseerd, zodat het opnieuw bruikbaar is. Hoewel het al enige tijd niet meer gebruikt werd, krijgt het nu een tweede leven om op een speelse manier leerlingen te laten kennismaken met de werking van de bib (die recent ook verbouwd en uitgebreid werd).

Tot voor kort werd de Stedelijke Humaniora maandelijks bediend door de bibbus. Omdat de school tijdens de verbouwingen tijdelijk op grotere afstand van de bibliotheek lag, konden leerlingen toen via het platform Bieblo zelf boeken opzoeken en bestellen. Bieblo is een online boekentiptool die jongeren helpt om boeken te vinden die passen bij hun leeftijd, interesse en leesniveau. Door enkele eenvoudige vragen of voorkeuren aan te duiden, krijgen ze suggesties uit het actuele aanbod van hun bibliotheek. Het systeem is laagdrempelig en erg geschikt om zelfstandig leesmateriaal te kiezen. De bibbus bracht de gekozen boeken dan tot bij hen. Deze aanpak werkte goed als logistieke oplossing voor de afstand. Nu de school zich dichterbij de bibliotheek bevindt, ze zijn nu immers burens, is het systeem aangepast: leerlingen komen zelfstandig naar de bib tijdens de middagpauze. Doorheen de schooldag is het moeilijk om klasbezoeken van het secundair onderwijs in te plannen, aangezien de bibliotheek dan al bezoek ontvangt van acht lagere scholen uit de regio. (*Bieblo: Onze Kindercatalogus*, z.d.)

2.2.3 Genk

Bibliotheek Genk biedt een gevarieerd en interactief educatief programma aan voor leerlingen van de eerste graad A-stroom van het secundair onderwijs. Dit aanbod is gericht op het bevorderen van leesplezier, het ontwikkelen van informatievaardigheden en het stimuleren van kritisch denken.

"De Battle" is een dynamisch en leerrijk spel waarbij eerstejaarsleerlingen in teams de bibliotheek verkennen. Door middel van opdrachten en quizvragen maken ze op een speelse

manier kennis met de werking van de bib, het zoeken naar informatie en het gebruik van diverse bronnen. Het spel wordt gespeeld vanuit Het Portaal, het computerlokaal van de bib, maar de leerlingen verkennen het hele gebouw. Deze activiteit bevordert samenwerking, digitale geletterdheid en onderzoeksvaardigheden.

Voor leerkrachten die het leesplezier in de klas willen stimuleren, biedt de bibliotheek thematische boekenkoffers aan. Deze koffers bevatten een zorgvuldig samengestelde selectie van boeken rond specifieke thema's, aangepast aan het leesniveau en de interesses van de leerlingen. Ze zijn ideaal om bepaalde onderwerpen in de klas te verdiepen of om een leesproject op te starten.

Tijdens de zomermaanden kunnen leerkrachten ook een verrassingspakket in de vorm van een reistas bestellen. Hierin zitten dan 5 bijzondere boeken om aan te tonen hoe mooi de jeugd- en jongerenliteratuur kan zijn.

Tot slot stelt de bibliotheek een digitale krantenkiosk en een uitgebreid krantenarchief ter beschikking. Leerkrachten en leerlingen kunnen hiermee actuele en historische krantenartikelen raadplegen, wat bijzonder nuttig is voor lessen rond actualiteit, mediawijsheid en geschiedenis. (*Aanbod Secundair Onderwijs*, z.d.-b)

2.2.4 Hasselt

Bibliotheek Hasselt Limburg zet sterk in op het ondersteunen van leerkrachten en leerlingen uit het secundair onderwijs, en biedt een boeiend en gevarieerd aanbod aan voor de eerste graad. Het doel is om jongeren wegwijs te maken in de wereld van boeken, media en informatie, en hen tegelijk te prikkelen om hun leesvaardigheid en kritisch denken te versterken. Hun definitie van leesplezier is: "Wegduiken in een boek en de wereld om je heen heel even vergeten."

Jonge leerlingen maken tijdens een interactieve bibliotheekrondleiding op een toegankelijke manier kennis met het aanbod en de werking van de bibliotheek. Ze leren zelfstandig materialen zoeken, omgaan met het uitleensysteem en ontdekken hoe de bib een plek kan zijn voor zowel ontspanning als leren.

Daarnaast worden er ook workshops aangeboden rond mediawijsheid, zoekstrategieën en informatievaardigheden – belangrijker dan ooit in tijden van fake news en digitale overvloed.

De bibliotheek biedt leerkrachten een brede selectie thematische koffers aan, met onder meer boeken, strips, poëzie en e-readers. Deze koffers zijn samengesteld rond actuele of educatieve thema's, zoals vriendschap, klimaat of diversiteit, en komen met lessuggesties die perfect aansluiten bij de eindtermen. Zo kunnen leerlingen op een speelse, betrokken manier aan hun taalvaardigheid werken in de klas.

Een van de populairste initiatieven is de BIBTOUR met iPads, waarbij leerlingen via een digitaal parcours de bibliotheek leren kennen. Dit interactieve spel laat hen in groepjes opdrachten uitvoeren en stimuleert samenwerking, inzicht en digitale geletterdheid. Daarnaast is er het BIBOB-spel, een speelse zoektocht waarin leerlingen op een laagdrempelige manier kennismaken met basisvaardigheden zoals het vinden van boeken, het gebruik van de catalogus en het inschatten van bronnen.

Voor lessen geschiedenis en maatschappelijke vorming biedt de bibliotheek een unieke collectie historische stripverhalen, geordend per periode of thema. Denk aan de middeleeuwen, de wereldoorlogen of mensenrechten. Leerkrachten kunnen hiermee

boeiende klasgesprekken op gang brengen en geschiedenis visueel en toegankelijk maken. Een extra aanbod is de masterclass over koloniale stereotypen in strips, die dieper ingaat op hoe beeldvorming vroeger en nu beïnvloed wordt door culturele en historische context. Deze lesmodule bestaat uit videofragmenten en een uitgewerkte lesfiche, ontwikkeld met strippenkenner Geert De Weyer.

Leerkrachten kunnen gratis gebruik maken van dit educatief aanbod via een leesbevorderingskaart. Hiermee mogen ze tot 40 materialen tegelijk ontlenen, inclusief de educatieve koffers en spelpakketten. (*Aanbod Secundair Onderwijs*, z.d.). In Hasselt zijn er uiteraard véél secundaire scholen, de een op wandelafstand en anderen al wat verder.

2.2.5 Heusden-Zolder

De bibliotheek van Heusden-Zolder werkt actief samen met de enige secundaire school in hun regio, namelijk het Sint-Franciscuscollege in Heusden-Zolder. Zo willen ze de jongeren stimuleren in hun leesontwikkeling, informatievaardigheden en kritische denkvermogen. Voor elke graad is er een aangepast aanbod met interactieve en inspirerende activiteiten.

Voor leerlingen van de eerste graad organiseert de bibliotheek het project “SFC Leest”, waarbij jongeren een dertigtal zorgvuldig geselecteerde boeken lezen en beoordelen. De boeken worden verdeeld via de schoolbibliotheek en blijven daar ook beschikbaar. De goed beoordeelde titels krijgen een prominente plaats in een digitale carrousel op de website van de bib en op Smartschool, zodat ze ook andere leerlingen kunnen inspireren. Het project wordt feestelijk afgesloten met een bezoek aan de bib en een auteurslezing, waar leerlingen in contact komen met een schrijver.

Leerlingen van het derde middelbaar worden uitgenodigd voor een interactieve activiteit in de bibliotheek. De sessie bestaat uit twee onderdelen, namelijk een boeken-speeddate waarin leerlingen kennismaken met verschillende genres en een moment waarbij leerlingen een boek kiezen op basis van hun persoonlijk leesprofiel, wat hen helpt beter inzicht te krijgen in hun eigen leesvoorkeuren en motivatie om te lezen.

Voor vierdejaars richt de bibliotheek zich op het aanleren van informatie- en onderzoeksvaardigheden. Tijdens een interactieve sessie leren de leerlingen hoe ze een bronnenonderzoek uitvoeren en hoe ze een correcte bibliografie opstellen voor een onderzoekstaak. Dit sluit nauw aan bij de eindtermen rond informatiegeletterdheid en mediawijsheid.

Het Sint-Franciscuscollege is een uitleenfiliaal van de bibliotheek van Heusden-Zolder. De school werkt met het bibliotheeksysteem WISE. Alle boeken die zich in de schoolbibliotheek bevinden, worden door de bibliotheekmedewerkers ingevoerd en – indien nodig – verwijderd uit de collectie. Daarnaast zorgt de bib ook voor een regelmatige aanvulling van nieuwe titels: de boeken die specifiek aangekocht worden voor het project SFC Leest houden de schoolbibliotheek actueel en aantrekkelijk voor leerlingen. Zo blijft het aanbod afgestemd op hun interesses en leesniveaus. (*SFC Leest*, z.d.)

2.2.6 Pelt

De bibliotheek van Pelt is recent gefuseerd (Neerpelt-Overpelt) én verhuisd naar de gloednieuwe Beleveniscampus De Stroming waar ze in de zomer van 2024 hun deuren opnieuw openden, samen met Het Huis van het Kind en de trouw- en raadzaal van de gemeente.

Ook waren er intern nogal wat wissels op vlak van medewerkers educatie, waardoor deze posten niet altijd ingevuld waren en taken tijdelijk bij andere collega's erbij kwamen. Er werd daarom de laatste jaren in eerste instantie vooral - en eigenlijk louter - ingezet op leerlingen van het lager onderwijs (en natuurlijk de fusie die gepaard ging met een grote opruim en veel verhuisdozen inpakken), maar daar willen ze nu weer verandering in brengen. Dit onderzoek komt dan ook precies op tijd voor deze gemeente.

Verschillende secundaire scholen liggen nu op wandelafstand, zeker de Juniorcampus die de eerste graad huisvest, hetgeen zeker nog extra mogelijkheden biedt. Intussen organiseerde de bibliotheek ook al een 'Young Creators Night' waarbij ze actief inzetten op jongeren in hun vrije tijd. Wordt vervolgd!

2.3 Welke leesbevorderende activiteiten worden er op dit moment in de eerste graad A-stroom ingezet door leerkrachten om leesplezier en leesmotivatie te bevorderen en op welke manier wordt de bibliotheek hierin betrokken?

Om een beter beeld te krijgen van hoe leesbevordering momenteel in de praktijk wordt aangepakt, zijn er interviews afgenomen in verschillende secundaire scholen binnen de eerste graad A-stroom. Hiervoor hebben we eerst een interviewleidraad opgesteld (Bijlage 4). Er werd gesproken met leerkrachten Nederlands die actief betrokken zijn bij het leesbeleid binnen hun school. Tijdens deze gesprekken werd er gevraagd naar de initiatieven die zij ondernemen om het lezen bij leerlingen te stimuleren, welke moeilijkheden ze ervaren en op welke manier er eventueel samengewerkt wordt met de lokale bibliotheek. De interviews geven waardevolle inzichten in zowel de sterke punten als de noden binnen het huidige leesonderwijs. Hieronder staat een weergave van de betrokkenen bij de interviews.

School	Betrokken leerkracht(en)/ondersteuners	Student
GO! A-Maze Beringen	Jan Vinken (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom, 1e jaar)	Dries
Spectrumcollege Campus Beringen Middenschool	Indra Schoofs (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom) Robbe Martens (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom)	Dries
Stedelijke Humaniora Dilsen	Wendy Noukens (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom)	Dries
Hotelschool Hasselt	Sarah Evers (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom)	Britt
Middenschool Handelschool Hasselt	Astrid Daerden (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom)	Nina
Sint-Franciscuscollege Heusden-Zolder	Ofélia Daniels (Leerkracht Nederlands Nederlands 1ste graad A-stroom) Katrien Corthouts (Leerkracht Nederlands Nederlands 1ste graad A-stroom)	Dries
VOX Pelt	Joni Custers (Leerkracht Nederlands 1ste graad A-stroom)	Britt
WICO Pelt	Isabel Geenen (Taalbeleid)	Britt

2.3.1 Beringen

2.3.1.1 GO! A-Maze Beringen

De school telt in de eerste graad A-stroom ongeveer 80 tot 90 leerlingen, waarvan er 32 in het eerste jaar zitten. Er zijn een vijftal leerkrachten die Nederlands geven, waarbij meneer Vinken zich voornamelijk bezighoudt met de eerste graad.

Hoewel er nog geen officieel leesbeleid is opgesteld, wordt er wel actief ingezet op leesbevordering via diverse projecten. In schooljaar 2020-2021 werd de school opgericht

(door o.a. promotor mevr. Wijnen) en schreven de eerste leerlingen van de school een eigen boek genaamd 'Tempora', met het jaar erna een bijbehorend toneelstuk, beide in samenwerking met auteur Erik Persoons die kaderde in een vakoverschrijdend dynamoPROJECT ((*Leerlingen GO! A-Maze in Beverlo Maken Toneelstuk van Hun Zelfgeschreven Boek*, z.d.).

In het jaar erna deden ze mee aan een project rond digitaal lezen op vraag van bibliotheek Beringen. Sinds dit jaar is er een boekenclub aanwezig op school en start binnenkort een ambitieus project waarbij over de verschillende graden heen gewerkt wordt rond lezen. Het doel is om op termijn leerlingen drie keer per week een half uur te laten lezen en uiteindelijk 25 boeken per jaar te laten lezen. Het project is onderdeel van een initiatief van de GO! scholengroep en sluit aan bij het LIST-model, waarbij boekboxen en voorleessessies centraal staan.

Er is recent veel nagedacht over de manier waarop de school leesbevordering wil aanpakken. Leerkrachten krijgen beperkte ruimte om dit in te passen binnen de lessen, aangezien de dag al vroeg begint met studiemomenten en andere verplichtingen. Toch krijgt lezen prioriteit binnen het vak Nederlands, dat drie blokken per week omvat. De methode "Campus" voorziet niet automatisch in leesbevordering, waardoor dit grotendeels via eigen initiatieven gebeurt, zoals boekbesprekingen.

Leerlingen maken doorheen het schooljaar boekbesprekingen waarbij ze zelf een boek kiezen dat past bij hun leeftijd of leesniveau. Deze opdracht bestaat uit een informatieve fiche en een creatief luik, met keuze uit een ruime lijst aan verwerkingsvormen. Zo wordt gecontroleerd of leerlingen het boek daadwerkelijk gelezen hebben. Volgens meneer Vinken verhoogt dit creatieve aspect de motivatie. Toch is de leesmotivatie bij veel leerlingen laag. Het verplicht aanbieden van leesmomenen blijkt noodzakelijk om verbetering te zien. Daarnaast wordt ook geprobeerd om leerlingen met minder interesse in lezen te betrekken, onder meer via luisterboeken en gezamenlijke leesmomenen.

Boeken zijn op school beperkt zichtbaar. De boekenclub probeert dit op te vangen door boekentips en "boeken van de maand" in de kijker te zetten. Daarnaast is er op school een stille ruimte waar leerlingen kunnen lezen of studeren. Er wordt ook gebruik gemaakt van werkpleinen tussen klaslokalen, wat zorgt voor differentiatie en zelfstandigheid. Leerkrachten geven ook aan zelf te lezen en proberen deze liefde voor boeken over te brengen op hun leerlingen.

Er wordt samengewerkt met de lokale bibliotheek, onder meer via rondleidingen, projecten en evenementen. Leerkrachten gebruiken ook de catalogus van de bib om boekkeuzes te maken. Deze samenwerking verloopt vlot en de bibliotheekmedewerkster stapt actief op de school af, al is er nog ruimte voor uitbreiding, zoals auteurslezingen of aanvullende ondersteuning. De bibliotheek bezoeken is voor deze school mogelijk dankzij de financiële tussenkomst van dynamoOPWEG waardoor ze gratis de bus kunnen nemen tot Beringen-Centrum (de school zelf is gelegen in Beverlo). Dit doen de eerstejaars stevast in de 'gouden weken' aan het begin van september, omdat dit dan ook makkelijk kan roostergewijs.

Tot slot geeft meneer Vinken aan dat er nood is aan ondersteuning op verschillende niveaus. Denk aan middelen vanuit de overheid, samenwerking met bibliotheken, maar ook ruimte binnen het lessenrooster. Idealiter zou hij graag meer tijd, middelen en ruimte hebben om leesplezier nog verder te stimuleren bij zijn leerlingen. Hij laat zich daarbij inspireren door Scandinavische modellen (die ook aan de basis liggen van A-Maze) en initiatieven uit andere scholen binnen zijn scholengroep. (Bijlage 5)

2.3.1.2 Spectrumcollege Campus Beringen Middenschool

De school telt ongeveer 600 leerlingen in de eerste graad, waarvan zo'n 500 tot 550 in de A-stroom. In totaal geven 17 leerkrachten Nederlands in deze graad. Binnen de school is er een duidelijke structuur rond taalbeleid: er is een vakgroep Nederlands en een aparte werkgroep voor taalbeleid. Aan het begin van het eerste jaar en op het einde van het tweede jaar wordt een diagnostische taaltoets (Dia-taal) afgenomen om het niveau van begrijpend lezen te meten. Op basis van de resultaten worden leerlingen onderverdeeld in groepen. Wie zwakker scoort, krijgt extra opdrachten of naschoolse begeleiding.

Er zijn ook verschillende initiatieven om leesplezier te stimuleren. Zo gaan alle eerstejaarsleerlingen op kennismaking naar de bibliotheek en komt de bib ook één keer per jaar naar de school met nieuwe projecten. In de klas wordt er gelezen via fragmenten uit de methode of eigen keuzes. Op maandagmiddag is er een leesclub, al is de opkomst eerder beperkt. Daarnaast werken de leerlingen met een literatuurportfolio en maken ze in het tweede jaar een boekverslag.

Toch geven de leerkrachten aan dat het niet altijd eenvoudig is om voldoende tijd te vinden om lezen in de lessen te integreren. Vaak moeten opdrachten thuis gebeuren, en lezen in de klas lukt niet altijd. De methode "Traject" biedt wel inspiratie, maar de literatuuropdrachten worden grotendeels door de leerkrachten zelf ontworpen, op basis van fragmenten en eigen invulling.

Leerlingen maken boekbesprekingen doorheen het jaar. Ze mogen hun boek zelf kiezen, wat meestal motiverend werkt. De controle gebeurt via schriftelijke verslagen en soms ook mondelinge elementen. Er wordt ook aandacht besteed aan creatieve verwerking. Of leerlingen buiten deze opdrachten nog spontaan lezen, blijft moeilijk te zeggen, al proberen de leerkrachten dit wel aan te moedigen.

Voor leerlingen met weinig interesse in lezen, blijft het belangrijk om boeken tastbaar te maken. De school gebruikt ook digitale middelen zoals pdf's, maar geen e-books of luisterboeken. De leerlingen lijken een voorkeur te hebben voor fysieke boeken. De zichtbaarheid van boeken op school is beperkt. In de bovenbouw is er wel een leeslokaal, maar dat wordt weinig gebruikt en de boeken zijn verouderd. Leerkrachten dromen van een inspirerende leesplek op school, eventueel in samenwerking met de bibliotheek van Beringen. Die bibliotheek ligt voor deze school wel op wandelafstand.

Wat rustige leesplekken betreft, is er niet veel voorzien. In sommige klassen kunnen leerlingen wel rustig lezen en OV4-klassen beschikken over een time-outkamer. Er wordt nog niet vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering, maar er zijn wel enkele beperkte initiatieven zoals het lezen van fragmenten in culturele of literaire context.

De leerkrachten zelf lezen regelmatig, ook in hun vrije tijd. Ze blijven op de hoogte van het jeugdboekenaanbod via brochures of door als recensent te werken voor uitgeverijen. Ze proberen deze interesse door te geven aan hun leerlingen.

De samenwerking met de bibliotheek is beperkt, al is er contact met een vaste medewerker. Er zijn wel uitstappen en soms worden auteurs uitgenodigd, zoals recent Luc Descamps. De school ziet graag meer ondersteuning vanuit de bibliotheek, bijvoorbeeld via beter afgestemde boekenselecties, aangepaste projecten of inspiratie voor nieuwe werkvormen. Ook ideeën zoals een boekenspeeddate of gepersonaliseerde boekentips via een quiz worden overwogen.

Ten slotte wijzen de leerkrachten op enkele uitdagingen: veel leerlingen, zeker uit anderstalige gezinnen, hebben weinig contact met het Nederlands buiten de school. Hierdoor is hun taalvaardigheid en leesmotivatie vaak laag. Toch wordt er vooruitgang geboekt, en met de juiste ondersteuning en middelen geloven de leerkrachten dat een sterk leesbeleid mogelijk is. (Bijlage 6)

2.3.2 Dilsen-Stokkem

2.3.2.1 Stedelijke Humaniora Dilsen

Op de school zijn er ongeveer 250 leerlingen in de eerste graad A-stroom. De klasgroepen variëren in grootte van 20 tot uitzonderlijk 25 leerlingen. Voor het vak Nederlands zijn er zes leerkrachten actief.

De school hecht veel belang aan leesbevordering, al geeft mevrouw Noukens aan dat het zoeken blijft naar een goede aanpak. Er is al veel geprobeerd, maar de beperkte lestijd – slechts vier lesuren Nederlands per week – maakt het moeilijk om structureel aan leesbevordering te werken. Toch worden er creatieve initiatieven ondernomen, zoals speeddaten rond boeken, leesmomenten in de klas, en uitstappen naar de bibliotheek met de bus. De overtuiging leeft dat leerlingen die niet graag lezen, gewoon nog niet het juiste boek hebben gevonden.

Er wordt gewerkt met de methode 'Campus', die werd gekozen na eerdere ervaringen met 'Frappant'. Campus wordt als aantrekkelijker en doelgerichter ervaren. Toch worden de leeslessen vaak achtergesteld door leerkrachten, wat het belang van extra aandacht voor leesbevordering onderstreept.

De school heeft de leesscan uitgevoerd om zicht te krijgen op haar sterktes en werkpunten. Uit deze scan bleek dat er nog werk is aan leesactiviteiten, het leesnetwerk, en de leesomgeving. Toch worden er al inspanningen geleverd: leestoetsen worden ingezet, luisterboeken zijn beschikbaar, en tools zoals Boekenzoeker helpen leerlingen bij het kiezen van geschikte titels.

Er is echter weinig tijd en ruimte om leesbevordering structureel te integreren. De gekozen methode voorziet niet voldoende tips hiervoor, waardoor leerkrachten vaak zelf extra materiaal moeten zoeken of activiteiten bedenken. Leerlingen maken wel boekbesprekingen, waarbij ze meestal zelf hun boek mogen kiezen. De controle op het lezen gebeurt via spreekopdrachten of creatieve verwerkingen, zoals presentaties of schilderijen. Toch twijfelt men soms of de boeken effectief gelezen worden.

Voor leerlingen die minder interesse tonen in lezen, probeert men het laagdrempelig te houden. Zo zijn er leesuurtsjes en twee leeskeffers beschikbaar met uiteenlopend leesmateriaal. Digitale bronnen worden beperkt gebruikt, vooral door gebrek aan bijscholing en voorkeur voor fysieke boeken. Wel wordt bijvoorbeeld Netbox ingezet voor begrippeend lezen. Er is een bibliotheekbezoek mogelijk tijdens de middagpauze via een inschrijfsysteem, al is dit nog niet volledig uitgewerkt.

Op school zijn boeken weinig zichtbaar en er is weinig ruimte voor een leeshoek of schoolbibliotheek. Dit maakt het moeilijk om lezen als vanzelfsprekend onderdeel van het schoolleven te maken. Ook rustige leesplekken zijn schaars. Vakoverschrijdend wordt er in beperkte mate gewerkt, voornamelijk in het vak Frans, waar in de hogere graden boeken als Le Petit Nicolas en Le Petit Prince aan bod komen.

Mevrouw Noukens zelf leest graag non-fictie en de krant, met een bijzondere interesse voor waargebeurde verhalen. Ze probeert deze leeservaringen ook over te brengen op haar leerlingen. Initiatieven zoals de 'voorleesdag op vrijdag' zijn voorbeelden van hoe ze lezen probeert te integreren in het schoolleven. Ze is zich bewust van de meerwaarde van voorlezen, maar structurele tijd hiervoor ontbreekt vaak.

De grootste uitdaging in leesbevordering is volgens haar het gebrek aan tijd en ruimte binnen het lesrooster. In een ideaal scenario zou er een vijfde lesuur Nederlands zijn, specifiek gericht op vaardigheden zoals lezen. Ondersteuning vanuit de bibliotheek is welkom. Er is al een goede samenwerking met de plaatselijke bib, waar onder meer een medewerker (Jan) betrokken is.

Tot slot zijn er ook contacten met andere partners, zoals auteurs die op school komen voorlezen. Zulke lezingen worden voorbereid met achtergrondinformatie en eventueel een boekenkoffer. Mevrouw Noukens toont zich geïnteresseerd in goede praktijken van andere scholen en staat open voor nieuwe ideeën. Als ze alle middelen ter beschikking had, zou ze inzetten op een rijke leesomgeving met voldoende boeken, tijd, ruimte en begeleiding om elke leerling het plezier van lezen te laten ontdekken. (Bijlage 7)

2.3.3 Genk

In Genk werden er in 2024-2025 helaas géén interviews afgenomen wegens gebrek aan reactie, maar wél in 2025-2026 door collega-student Armin bij verschillende leerkrachten van verschillende Genkse secundaire scholen. Daar werd echter specifiek de link met OKAN en CLIL bevraagd, in functie van zijn actie-onderzoek met als focus de meertaligheid. De bevraagde leerkrachten hebben bijgevolg een ander profiel, dus geen leerkrachten Nederlands in de eerste graad A-stroom. Daarom zijn deze interviews hier niet opgenomen maar komen ze wel terug in zijn rapport én in dat van het overkoepelende onderzoek "Langlezend!" dat mevr. Wijnen uitvoert. Ze zijn later wel uitgenodigd om de databank te verkennen vermits de inhoud kan groeien naar de toekomst toe.

2.3.4 Hasselt

2.3.4.1 Hotelschool Hasselt

Binnen Hotelschool Hasselt wordt er vanuit een praktische invalshoek gewerkt aan leesbevordering in de eerste graad van de A-stroom. Hoewel er geen uitgewerkte visie of leesbeleid is, geeft de leerkracht Nederlands, mevrouw Evers, aan dat ze zo veel mogelijk inzet op het bevorderen van leesplezier en leesmotivatie. Ze doet dit via diverse initiatieven die inspelen op differentiatie, creativiteit en persoonlijke betrokkenheid.

Een belangrijk initiatief binnen de school is het project tutorlezen, dat na een onderbreking wegens corona opnieuw werd opgestart. In dit project worden leerlingen uit de eerste graad gekoppeld aan leerlingen uit hogere jaren (derde en vierde jaar), die fungeren als tutor. Tijdens gezamenlijke sessies lezen ze samen luidop teksten, waarna ze opdrachten uitvoeren die gericht zijn op tekstbegrip en taalvaardigheid. Deze aanpak bevordert niet alleen het technisch en begrijpend lezen, maar ook de sociale interactie tussen leerlingen van verschillende leeftijden. Daarnaast wordt er ook buiten de klas ingezet op leesbevordering, bijvoorbeeld door tijdens de Poëzieweek een uitstap te organiseren naar het Kapermolenpark, waar gedichten worden voorgelezen en leerlingen eigen gedichten schrijven.

Mevrouw Evers maakt bewust tijd vrij voor leesbevordering tijdens haar lessen. Ze hebben altijd Traject gebruikt als cursus, maar vanaf dit jaar is ze voor het eerste jaar overgeschakeld naar Campus. Ze zijn overgeschakeld omdat Traject te veel was om op één schooljaar te zien, waardoor er verschillende hoofdstukken leeg bleven. Campus is een dunner boek, maar mevrouw Evers mist wel wat creativiteit en originaliteit. Hierdoor vult ze dit zelf aan met eigen initiatieven. Zo worden leerlingen verplicht om jaarlijks drie boekbesprekingen te maken, waarbij ze de keuze hebben uit verschillende teksttypes, zoals romans, gedichten of stripverhalen. De boekkeuze is vrij, al moeten leerlingen vooraf toestemming krijgen, gebaseerd op criteria zoals leeftijd en het feit of het boek verfilmd is. Mevrouw Evers raadt Boekenzoeker aan als hulpmiddel om het juiste boek te vinden.

Om de betrokkenheid van leerlingen te vergroten, kiest de school bewust voor creatieve verwerkingsopdrachten in plaats van klassieke boekbesprekingen. Leerlingen maken bijvoorbeeld een boekendoos met objecten die symbolisch verwijzen naar elementen uit het boek, creëren een fictief Instagramprofiel voor een personage of ontwikkelen een quiz. Deze opdrachten zijn zo ontworpen dat valsspelen vrijwel onmogelijk is, en ze geven leerlingen de kans om hun leeservaring op een persoonlijke en expressieve manier te verwerken. Voor leerlingen met dyslexie is het mogelijk om gebruik te maken van luisterboeken, waarbij het tegelijk meelesen sterk wordt aangemoedigd. De school probeert ook de realiteit van het beperkte leesplezier bij sommige leerlingen aan te pakken door samen met hen op zoek te gaan naar boeken die hen wél aanspreken, met bijzondere aandacht voor thematische aansluiting en het doorbreken van het vooroordeel dat dikke boeken per definitie moeilijk zijn.

Wat betreft leesomgeving en infrastructuur beschikt de school over een schoolbibliotheek met comfortabele leeshoekjes en een klasbibliotheek. De school krijgt regelmatig middelen om het boekenaanbod te vernieuwen, en er wordt ook gebruikgemaakt van boekenkoffers en graphic novels, vooral rond WO I. Desondanks merkt mevrouw Evers op dat leerlingen hier weinig gebruik van maken. De reden hiervan is waarschijnlijk het feit dat de leerlingen hun speeltijd moeten opgeven. Als oplossing overweegt ze om een systeem in te voeren waarbij elke middag een klas wordt aangeduid om te gaan lezen, of om leerlingen tijdens de studie-uren toegang te geven tot de leesruimte.

Ook vakoverschrijdend wordt er gewerkt aan leesbevordering, voornamelijk binnen andere taalvakken zoals Engels, waar leerlingen werken rond gedichten van Roald Dahl en kortverhalen. In de week van Halloween wordt er schoolbreed een thematisch boek voorgelezen.

De samenwerking met de lokale bibliotheek van Hasselt – die op wandelafstand ligt – is goed uitgebouwd. Alle leerlingen beschikken over een bibliotheekpas, en er is jaarlijks een uitstap voorzien. Eerstejaars krijgen daarbij een speelse rondleiding, terwijl ouderejaars workshops volgen. Ook worden er regelmatig strip- en boekenkoffers geleend. De samenwerking met bibliotheekmedewerker Kirsty Dupont wordt als zeer positief ervaren. Hoewel het aanbod vanuit de bibliotheek helder gecommuniceerd wordt via de website, bestaat er bij de school de wens naar een ruimer workshopaanbod specifiek gericht op de eerste graad. Mevrouw Evers zou het bijvoorbeeld ook een leuk idee vinden om met verschillende secundaire scholen naar de bibliotheek te trekken om daar een auteurslezing te volgen.

Tot slot ervaart de leerkracht dat het grootste knelpunt in leesbevordering niet zozeer de infrastructuur of ondersteuning is, maar de beperkte intrinsieke motivatie bij leerlingen zelf. Factoren zoals de thuissituatie, het ontbreken van een leesvoorbeeld en de grote aantrekkingskracht van digitale media spelen hierbij een rol. In een ideaal scenario zou er volgens mevrouw Evers meer ruimte en budget zijn om auteurs of illustratoren op school uit

te nodigen voor interactieve workshops, om zo het enthousiasme voor boeken bij leerlingen verder aan te wakkeren. (Bijlage 8)

2.3.4.2 Middenschool Handelschool Hasselt

Dit interview werd gehouden met mevrouw Daerden, leerkracht Nederlands in de eerste graad A-stroom van Middenschool Handelschool Hasselt. Het gesprek gaf een duidelijk beeld van hoe er momenteel met lezen wordt omgegaan op school, welke moeilijkheden er zijn en welke ideeën er bestaan voor de toekomst.

Mevrouw Daerden geeft samen met een collega Nederlands aan de eerste graad A-stroom. De school heeft in deze graad vier klassen met telkens een ander aantal leerlingen. Al twee jaar wordt er meer aandacht besteed aan lezen, omdat uit resultaten bleek dat leerlingen moeite hebben met begrijpend lezen. De school kreeg hierbij hulp van Provinciaal Onderwijs Vlaanderen. Ook tijdens de vakantie werkten de leerkrachten zelf aan nieuw materiaal en projecten.

Ze gebruiken de methode *Campus 1 en 2*, waarin ook lessen ‘genietend lezen’ zitten. Door tijdsgedbrek komen deze lessen echter zelden aan bod. De Team Teach-structuur zorgt ervoor dat er maar 1 uur en 25 minuten instructie per week is voor Nederlands. Om toch tijd te maken voor lezen, werd het ‘Leeslabo’ ingevoerd. Op dinsdagvoormiddag lezen de leerlingen actief of volgen ze een workshop. In de klaslokalen staan boekenrekken met een recent en gevarieerd aanbod, soms aangevuld met boeken van de provincie of aankopen van de school. De school wil lezen aantrekkelijker maken en heeft plannen om een aparte, gezellige leeshoek te maken. De aanvraag voor budget is al ingediend. Verder probeert men het boekenaanbod levendig te houden met onder andere auteursbezoeken, nieuwe titels en leuke weetboeken of strips. Toch is er nog weinig promotie voor lezen binnen de school. In de toekomst wil men meer doen met bijvoorbeeld posters of boekentips via Smartschool.

De grootste moeilijkheid is het tekort aan tijd. De manier van lesgeven laat weinig ruimte voor ontspannende of diepgaande leesopdrachten. Daarom kiezen de leerkrachten vaak voor creatieve werkvormen, zoals een gedicht maken, een interview met een personage voeren of een kruiswoordraadsel over het boek invullen. Boekbesprekingen zijn niet verplicht. Ongeveer 1 op de 5 leerlingen leest het volledige boek. Er wordt een e-booklink gedeeld om het makkelijker te maken. Controle gebeurt meestal via vertrouwen, soms met hulp van ouders.

Digitale leesplatformen worden nauwelijks gebruikt. Ook is er geen vaste samenwerking met de lokale bibliotheek, hoewel daar wel interesse voor is (en qua locatie is de bibliotheek alvast heel goed te voet bereikbaar). De B-stroomklassen gaan soms naar de bib, maar de A-stroom nauwelijks, vooral door tijdsdruk. Andere scholen gebruiken soms uitleenboxen of organiseren grote leesprojecten. Zulke voorbeelden kunnen inspirerend werken.

Een grote uitdaging is dat veel leerlingen weinig zin hebben om te lezen. Smartphones en schermtijd vormen een sterke concurrent. De leerkracht hoopt op meer ondersteuning van buitenaf, zoals lesmateriaal, lezingen of inspirerende voorbeelden van andere scholen. Creatieve en praktische ideeën zijn zeker welkom.

Het interview werd op een positieve manier afgesloten. Mevrouw Daerden staat open voor nieuwe ideeën en ziet duidelijk de nood aan meer ondersteuning en inspiratie vanuit de praktijk. (Bijlage 9)

2.3.5 Heusden-Zolder

2.3.5.1 Sint-Franciscuscollege Heusden-Zolder

De school telt ongeveer 200 leerlingen in de A-stroom en 50 in de B-stroom. De klassen in de A-stroom bestaan gemiddeld uit 18 tot 23 leerlingen. In totaal geven twaalf leerkrachten Nederlands in de eerste graad.

Hoewel er geen aansturing komt vanuit de directie wat betreft leesbevordering, is de vakgroep Nederlands wel actief bezig met leesinitiatieven. Waar er vroeger in het eerste jaar geen volledig boek gelezen werd, gebeurt dit nu wel. In het eerste jaar lezen leerlingen één volledig boek, in het tweede jaar twee. Vaak wordt een thema aangereikt en komt er een jeugdauteur op bezoek, zoals Guy Didelez, wat zeer succesvol blijkt.

De school werkt met een eigen cursus, "Markant", die vijf jaar geleden werd ontwikkeld vanuit het leerplan. Deze cursus wordt jaarlijks geactualiseerd en bevat naast literaire fragmenten ook actuele thema's. Daarnaast wordt er vier keer per jaar een vakgroepsvergadering georganiseerd, telkens voor een vakantie, waarbij leesbevordering ook aan bod komt.

Om leesplezier te stimuleren, organiseert de school diverse activiteiten. Er is een schoolbibliotheek die werd uitgebreid voor alle graden, en een samenwerking met de bibliotheek van Heusden-Zolder onder de naam "SFC Leest Mee". Daarbij krijgen leerlingen de nieuwste boeken toegestuurd, die ze beoordelen. In ruil mogen ze deelnemen aan een lezing of een slotfeest. Ook zijn er vaste leesmomenten, zoals op 23 april, wanneer iedereen – leerlingen én leerkrachten – verplicht een uur leest.

De school beschikt over een leeslokaal en biedt leerlingen tijdens de middagpauze tweemaal per week toegang tot de schoolbibliotheek, hoewel de opkomst beperkt blijft tot een paar leerlingen. In de klas krijgen leerlingen bij momenten tijd om te lezen, zoals bij 2A, waar twee lesuren in de klas aan lezen besteed worden, gevolgd door een opdracht. In de B-stroom zijn er extra boeken aanwezig die eenvoudiger geschreven zijn, zodat ook leerlingen met leesmoelijkheden kunnen meedoen.

Wat de digitale middelen betreft, mogen leerlingen gebruik maken van e-readers, al is dit niet verplicht. Leerlingen met dyslexie maken gebruik van Sprint, en het lesmateriaal is zowel op papier als digitaal via Smartschool beschikbaar.

Boeken zijn zichtbaar in de school, bijvoorbeeld in het OLC (Open LeerCentrum), waar ook kranten, tijdschriften en woordenboeken beschikbaar zijn. Rustige leesplekken zijn beperkt, maar het leeslokaal voorziet hierin deels. Ook zijn er vakoverschrijdende initiatieven, zoals in geschiedenis en Latijn, waar leerlingen boeken lezen over Romeinse verhalen.

Mevrouw Corthouts leest zelf ook graag, zowel voor persoonlijke ontspanning als ter voorbereiding van projecten. Ze deelt deze ervaring af en toe met haar leerlingen en integreert teksten die ze zelf gelezen heeft in het werkboek. De school probeert steeds op de hoogte te blijven van het actuele jeugdboekenaanbod, onder andere door jaarlijks boeken van de bib te ontvangen en deels terug te sturen.

De samenwerking met de bibliotheek is goed. Zo gaan leerlingen van het derde jaar op uitstap naar de grote bibliotheek voor rondleidingen, boekenselecties en zelfs Nederlandstalige films. Ook worden boeken die verouderd zijn, afgevoerd en ter beschikking gesteld in de studiezalen. De bibliotheek ligt immers niet om de hoek, dus het is fijn dat er materiaal ter plaatse is.

Tot slot worden er auteurslezingen georganiseerd, bijvoorbeeld met Luc Descamps, en zoekt men inspiratie bij andere scholen en initiatieven. De grootste uitdaging blijft echter om jongeren voldoende tijd en motivatie te geven om te lezen in een wereld vol afleiding via schermen. Toch blijft het leesonderwijs zich ontwikkelen, met het doel leerlingen op een toegankelijke manier tot lezen te brengen. (Bijlage 10)

2.3.6 Pelt

2.3.6.1 VOX Pelt

VOX Pelt heeft maar een kleine eerste graad A-stroom, waardoor de school slechts één leerkracht Nederlands voor de eerste graad telt. Hierdoor heeft mevrouw Custers de mogelijkheid om op een consequente en gepersonaliseerde manier aan leesplezier en leesmotivatie te werken. De school werkt met Campus en extra aanvullend materiaal, omdat het leerwerkboek soms te moeilijk geformuleerd is. Hoewel er binnen de school geen uitgebreid leesbeleid is uitgewerkt, vormt het leesportfolio een centrale component.

Het leesportfolio is een verplicht onderdeel voor alle leerlingen en biedt een flexibel en motiverend systeem. Leerlingen kiezen uit twintig verwerkingsopdrachten die zijn ingedeeld volgens een sterrenmodel, waarbij ze per schooljaar vijf sterren moeten verzamelen. Dit systeem biedt niet alleen keuzemogelijkheden, maar stimuleert ook creatieve verwerking van diverse teksttypes, zoals podcasts, strips of luisterboeken. De opdrachten zijn laagdrempelig en aantrekkelijk: zo kunnen leerlingen bijvoorbeeld een Spotify-playlist samenstellen of een BookTok-filmpje maken. Deze aanpak speelt in op de leefwereld van jongeren en verlaagt de drempel om met teksten aan de slag te gaan. Daarnaast wordt het portfolio regelmatig opgevolgd met een overzichtsschema, waar de leerlingen van elkaar kunnen zien hoever ze staan met de opdrachten. Hierdoor ontstaat peer-motivatie.

Ook voorlezen is een vaste component in het lesverloop: twee van de vier lessen per week starten of eindigen met een voorleesmoment, vaak uit luchtige werken zoals De nutteloze bordjeswandeling van Kamiel de Bruyne. Dit draagt bij aan een rustige klassfeer en versterkt het plezier van lezen. Leerlingen worden bovendien betrokken bij het leesproces van de leerkracht, die open communiceert over haar eigen leeservaringen. Dit zorgt voor een persoonlijke en authentieke leescultuur in de klas.

De school beschikt over een schoolbibliotheek waar boeken per thema en leesniveau zijn geordend. Deze bib is open tijdens de middagpauze en bevat een leeshoek. Toch blijft de toegankelijkheid hiervan beperkt, onder meer door personeelsbezetting. Daarom worden er plannen gemaakt voor een tuinruimte waar leerlingen rustig kunnen lezen. Bovendien wordt binnen de school ook geïnvesteerd in digitale ondersteuning, zoals het platform Dia+ voor begrijpend lezen, dat gebruiks- en dyslexievriendelijk is. Digitale bronnen zoals Boekenzoeker worden aanbevolen als inspiratiebron.

Er wordt ook vakoverschrijdend aandacht besteed aan lezen. Zo is er bijvoorbeeld het vak 'Boost Taal'. Dit is een remediërvak waarbij Nederlands, Frans, Engels en soms Duits aan bod komen. Hier wordt gewerkt aan de uitbereidingsdoelen, maar soms gaat de les ook over 1 bepaald vak als er een toets algemeen slecht gemaakt is. Zo worden er soms teksten gelezen in een andere taal en zo vergeleken met het Nederlands. Een ander voorbeeld is het project Schrijf-Ze-VRIJdag in samenwerking met geschiedenis. Dit is een jaarlijkse actie georganiseerd door Amnesty International, waarbij mensen worden aangemoedigd om brieven of kaarten te schrijven voor mensenrechtenverdedigers of slachtoffers van mensenrechtenschendingen wereldwijd. De samenwerking met de lokale bibliotheek is momenteel eerder functioneel dan structureel. Leerlingen brengen een bezoek aan de

bibliotheek om boeken te kiezen, maar gezamenlijke projecten of systematische ondersteuning blijven voorlopig uit. De leerkracht is slechts beperkt vertrouwd met het aanbod van de bib en baseert haar boekselectie vooral op leeslijsten uit andere steden of suggesties van uitgeverijen. Tot nu toe heeft de bibliotheek van Pelt zich voornamelijk gericht op het lager onderwijs, maar er is een duidelijke bereidheid om ook met secundaire scholen intensiever samen te werken. Hier ligt dan ook een belangrijke groeimarge voor de toekomst.

Tot slot blijkt uit het interview dat er nood is aan meer financiële en structurele ondersteuning. De beperkte middelen binnen het gemeenschapsonderwijs maken het moeilijk om grootschalige initiatieven te realiseren. Dat houdt de school echter niet tegen om zich te verplaatsen naar boeiende activiteiten zoals in de bibliotheek of CC Palethe, dat doen ze dan bv. te voet om te besparen (of door gebruik te maken van gratis busritten via dynamoOPWEG). (Bijlage 11)

2.3.6.2 WICO – Juniorcampus Pelt

WICO Pelt, een grotere school met een uitgebreide eerste graad A-stroom, heeft in de afgelopen jaren duidelijk werk gemaakt van een leesbeleid. Dit werd onder meer gestimuleerd door het postgraduaat rond leesbevordering dat mevrouw Geenen heeft gevolgd. Hieruit kwamen een aantal centrale visieteksten en stellingen voort die als leidraad dienen voor acties en beleidskeuzes. De kern van deze visie benadrukt dat elk vak geschikt is om leesplezier te bevorderen en dat leesmotivatie voorop staat. Ook wordt er aandacht besteed aan het creëren van rustige leesplekken en een gevarieerd leesaanbod.

De leerkracht geeft aan dat ze momenteel werken met de methode BOON, maar dat deze in de toekomst waarschijnlijk vervangen zal worden door Campus, een methode die al gebruikt wordt door andere scholen binnen de scholengemeenschap. Hoewel ze erg tevreden zijn over BOON, worden er geen nieuwe versies meer van ontwikkeld. Een groot voordeel van BOON is dat het met modules werkt, wat het gemakkelijker maakt om lezen te integreren in de lessen, bijvoorbeeld via modules rond opiniërende teksten.

De leerkrachten vinden het belangrijk om voldoende tijd te nemen voor lezen in de klas. Ze merken echter op dat er binnen de methode veel aandacht gaat naar taalbeschouwing, terwijl ze de taalvaardigheden van de leerlingen eigenlijk belangrijker vinden. Daarom zorgen ze voor afwisseling in hun lessen. Zo wordt er regelmatig gewerkt met fragmenten uit boeken of wordt er voorgelezen tijdens de les. Ook worden zinnen uit boeken gebruikt als oefenmateriaal, bijvoorbeeld om grammaticale onderdelen zoals het lijdend voorwerp aan te duiden.

De praktische uitwerking van leesbevordering in de lessen Nederlands toont een sterke inzet op creativiteit en differentiatie. Leerkrachten hebben binnen een globaal kader de vrijheid om zelf accenten te leggen in hun aanpak. Zo worden in de eerste graad diverse leesopdrachten gegeven: van het maken van een BookTok of recensie tot creatieve presentaties rond personages, zoals de “pizzapunten”-opdracht. Het klassieke boekverslag is vervangen door meer expressieve opdrachten zoals elevator pitches, posters of quizzen. Dit maakt het lezen aantrekkelijker én moeilijker om te faken, aldus de leerkracht. Het mondelinge luik is in vele opdrachten geïntegreerd om de betrokkenheid van de leerling te toetsen.

Daarnaast is er wekelijks een leeskwartier ingebouwd in de lessen Nederlands, waarbij leerlingen in stilte lezen. De hoop is dat dit stille lezen niet alleen de technische leesvaardigheid stimuleert, maar ook peer-motivatatie in gang zet. De school maakt gebruik van onlinebronnen zoals Boekenzoeker en Pluizuit, maar stimuleert in eerste instantie het gebruik van fysieke boeken. Voor leerlingen die moeilijker lezen, wordt samen naar geschikte boeken

gezocht. Hierbij wordt vooral gefocust op inhoudelijke aansluiting bij de leefwereld van de leerling.

Hoewel de school tijdelijk beperkte fysieke infrastructuur heeft door verbouwingen, is het plan om dit in de toekomst uit te breiden met meer zichtbare leeshoeken en boekenpromotie via digitale schermen.

De samenwerking met de bibliotheek van Pelt werd recent heropgestart. Leerlingen brengen een bezoek aan de bib waar ze onder begeleiding een account aanmaken en de werking leren kennen. Deze uitstappen zijn haalbaar omdat de bib – sinds de verhuizing van zowel de bib als de Juniorcampus zelf – op slechts 550m wandelafstand ligt. Verder wordt er af en toe contact gelegd met bibliotheekmedewerkers om boekentips op te vragen. Toch geven leerkrachten aan dat de communicatie van de bib over haar aanbod sterker kan. Initiatieven zoals boekenpakketten, workshops of suggesties voor graphic novels zouden een meerwaarde betekenen. De leerkracht benadrukt het belang van laagdrempelig aanbod op maat van jongeren, zowel qua thematiek als vorm (zoals graphic novels). Zoals al eerder aangegeven heeft de bibliotheek van Pelt zich tot nu toe voornamelijk gericht op het lager onderwijs, maar er is een duidelijke bereidheid om ook met secundaire scholen intensiever samen te werken. Hier ligt dan ook een belangrijke groeimarge voor de toekomst.

Tot slot wordt aangegeven dat de motivatieproblematiek complex is en deels buiten de schoolmuren ligt. Er is veel afleiding, zoals sociale media, en niet alle leerlingen groeien op in een leescultuur thuis. Daarom blijft het belangrijk om lezen op school niet alleen als vaardigheid, maar ook als belevenis aan te bieden. Het ideale scenario omvat volgens de school een grotere leesplek op school, voldoende middelen voor auteurslezingen en een meer systematische samenwerking met externe partners, zoals bibliotheken en uitgeverijen. (Bijlage 12)

2.4 Op welke wijze kan het verzamelde en ontwikkelde materiaal op een efficiënte en effectieve manier worden gepresenteerd aan geïnteresseerde leerkrachten van de eerste graad A-stroom?

2.4.1 Welke verwachtingen en aanbevelingen formuleren bibliotheken met betrekking tot de vormgeving, structuur en inhoud van een databank voor leesbevordering voor de eerste graad A-stroom?

Uit het interview met de zes verschillende Limburgse bibliotheken die meewerken aan dit project, blijkt dat zij duidelijke verwachtingen en aanbevelingen hebben over de inhoud, structuur, vormgeving en functionaliteit van de databank. De bibliotheken benadrukken in de eerste plaats dat de databank moet vertrekken vanuit de concrete noden van leerkrachten van de eerste graad A-stroom, zoals die ook in de bibliotheekpraktijk naar voren komen. Uit dit interview zijn verschillende vragen en noden naar voren gekomen wat betreft de databank. Zo hebben zij een sterke vraag naar interactieve werkvormen rond boeken, leesbevordering buiten het vak Nederlands, ondersteuning bij taalbegrip en een beter overzicht van het bestaande aanbod van bibliotheken. (Bijlage 13 & 14)

Wat de inhoud betreft, hebben de bibliotheken enorm veel ideeën en bevindingen. Zo geven ze aan dat de databank een brede waaier aan materialen moet bevatten waarbij het niet enkel gaat om kant-en-klare lesmaterialen, maar ook om projecten, workshops, rondleidingen, methodieken en initiatieven van bibliotheken zelf. Daarnaast komen er ook enkele eisen naar voren rondom het opzoeken, labelen en beoordelen van materialen. Door het werken met concrete en duidelijke labels, moeten materialen meteen beoordeeld kunnen worden op bruikbaarheid en relevantie. Ook moet de databank verschillende bestandsvormen ondersteunen, zoals documenten, video's, foto's en externe links. Daarnaast is het essentieel dat bij elk materiaal een correcte bronvermelding wordt voorzien en dat de inhoud voorafgaand aan publicatie een kwaliteitscontrole ondergaat, om de betrouwbaarheid en pedagogische waarde te verzekeren.

Op het vlak van structuur en gebruiksvriendelijkheid benadrukken de bibliotheken het belang van een geavanceerde zoek- en filterfunctie. Gebruikers moeten materialen kunnen filteren op onder andere vak, graad, methodiek, tijdsduur, locatie en sleutelcompetenties. Daarnaast moet het volgens de bibliotheken mogelijk zijn om materialen te kunnen ordenen op basis van toevoegdatum of gebruikersbeoordelingen.

Verder vinden de bibliotheken dat de interactie en betrokkenheid van gebruikers cruciaal zijn. Leerkrachten en andere schoolteamleden moeten de mogelijkheid krijgen om een account aan te maken, materialen te uploaden en ervaringen te delen. Tegelijk benadrukken de bibliotheken dat deze accounts gecontroleerd en geverifieerd moeten worden zodat het gebruik van de databank voor commerciële doeleinden vermeden kan worden. Het is niet de bedoeling dat bijvoorbeeld auteurs of bookfluencers het platform zien als een medium voor zelfpromotie. Gebruikers moeten ook aangemoedigd worden om reviews en feedback te geven op gebruikte materialen, bijvoorbeeld via herinneringen of pop-upmeldingen na gebruik. Dit draagt bij aan een levende en lerende databank.

Wat de vormgeving betreft, geven de bibliotheken aan dat de databank visueel aantrekkelijk moet zijn, aangezien dit het gebruik stimuleert. Daarnaast is het enorm belangrijk dat gebruikers op de hoogte blijven van nieuwe inhoud via meldingen of een nieuwsbrief. Verder

worden er nog enkele kleine rariteiten en toevoegingen besproken, zoals een maandelijkse rubriek met het nieuwe aanbod van de bibliotheken of een wisselend ambassadeurschap van de databank tussen de verschillende bibliotheken. Dit zijn echter details die geen plaats hebben in de basisopstelling van de databank.

Tot slot benadrukken de bibliotheken dat het platform in hun ogen moet dienen als een brug tussen school en bibliotheek. Bibliotheken moeten actief kunnen bijdragen aan de databank en hun aanbod zichtbaar maken. Doorheen het gehele gesprek is dat laatste stukje criteria de rode draad. De bibliotheken geven duidelijk aan dat de databank moet voorzien aan hun vragen en noden en dat ze moet fungeren als een manier om de scholen terug tot in de bib te krijgen. (Bijlage 14)

2.4.2 Hoe kunnen de noden van de bibliotheken en leerkrachten concreet worden verwerkt bij het ontwikkelen van de databank in samenwerking met smartICT?

Tijdens de gesprekken met de betrokken bibliotheken en leerkrachten kwamen verschillende noden en verwachtingen naar voren met betrekking tot een databank rond leesbevordering. Op basis van deze input werd de databank ontwikkeld in samenwerking met smartICT. Het doel was om een gebruiksvriendelijk, overzichtelijk en praktisch platform te creëren dat aansluit bij de realiteit van de klaspraktijk én bij de werking van bibliotheken.

Een eerste belangrijke nood die naar voren kwam, was overzichtelijkheid. Zowel bibliotheken als leerkrachten gaven aan dat er reeds veel materiaal bestaat rond leesbevordering, maar dat dit vaak versnipperd beschikbaar is. Daarom werd ervoor gekozen om het materiaal binnen de databank duidelijk te structureren aan de hand van categorieën zoals thema, leerjaar, type activiteit en soort materiaal. Hierdoor kunnen leerkrachten snel gericht zoeken naar materiaal dat aansluit bij hun klascontext en lesdoelen.

Daarnaast benadrukten verschillende leerkrachten dat materiaal onmiddellijk bruikbaar moet zijn in de klaspraktijk. Om hieraan tegemoet te komen, bevat de databank concrete lesfiches, uitgewerkte opdrachten, werkbladen, inspirerende leesactiviteiten en links naar bestaande initiatieven. Er werd bewust gekozen voor een praktische insteek waarbij leerkrachten niet zelf nog uitgebreid materiaal moeten aanpassen vooraleer ze ermee aan de slag kunnen.

Ook differentiatie bleek een belangrijke verwachting. Leerkrachten gaven aan dat de leesniveaus binnen de eerste graad A-stroom sterk uiteenlopen. Daarom werd geprobeerd om materiaal op te nemen dat inzet op verschillende niveaus en werkvormen. Zo kunnen leerkrachten kiezen uit een breed aanbod van materialen, evenementen en leesinitiatieven die het best passen bij hun doelgroep.

Op basis van deze vragen, verwachtingen en noden werd er een eerste briefing opgesteld voor de studenten van smartICT, Arturo Castiello Cevallos en Aron Ignacio Moledo Tatiz onder begeleiding van PXL-collega Jan Baerts, in de vorm van een oplistijng van al hetgeen er hierboven vermeld werd, vergezeld van renders ter visualisatie van de verwachtingen. Om deze renders te kunnen ontwikkelen, maakte ik bewust gebruik van ChatGPT als hulpmiddel om mijn ideeën zo goed mogelijk te kunnen visualiseren. (Bijlage 15)

De ontwikkeling van de databank verliep bovendien als een echt samenwerkingsproces tussen onderwijs, bibliotheken en smartICT. Tijdens het ontwikkelproces vonden er wekelijkse overlegmomenten plaats tussen ons als onderzoekers (en als woordvoerders van zowel

bibliotheeken als leerkrachten) samen met de studenten van smartICT en hun begeleider, waarbij voortdurend werd teruggekoppeld over de inhoud, structuur en technische uitwerking van het platform. Daarnaast werden ook de betrokken bibliotheken en subsidieverstrekker ECRU regelmatig meegenomen in het proces, zodat hun verwachtingen en feedback verwerkt konden worden binnen de verdere ontwikkeling van de databank. Het platform werd tussentijds getest en bijgestuurd op basis van deze feedbackmomenten.

Een belangrijk moment binnen dit ontwikkelingsproces was de demodag op de Corda Campus, waarbij de databank voorgesteld werd aan de betrokken bibliotheken en ECRU. Na afloop van deze voorstelling konden de bibliotheken het platform uittesten, feedback geven en meedenken over verdere verbeteringen en uitbreidingsmogelijkheden. Hierdoor werd de databank niet enkel ontwikkeld vóór de bibliotheken en leerkrachten, maar ook samen mét hen. Dit proces zorgde ervoor dat het eindproduct beter aansluit bij de noden van de praktijk en effectief bruikbaar is binnen het onderwijsveld.

Vanuit de bibliotheken kwam vooral de vraag naar voren om hun bestaande aanbod zichtbaarder te maken voor scholen. Daarom werd binnen de databank ook ruimte voorzien om initiatieven van bibliotheken op te nemen, zoals auteurslezingen, thematische boekenkoffers, escaperooms, workshops en educatieve pakketten. Op deze manier voldoen we aan de primaire vraag van de bibliotheken, namelijk het vormen van een brugfunctie tussen bibliotheek en school, en is het platform niet enkel een verzamelplaats voor didactische materialen en lessenreeksen.

Bij de technische ontwikkeling van de databank werd sterk ingezet op gebruiksvriendelijkheid. Op vraag van en dankzij de bibliotheken, namen we de huisstijl van De Bib, een platform van Cultuurconnect, (Cultuurconnect, 2026) over in onze databank. In samenwerking met smartICT werkten we aan een eenvoudige en intuïtieve gebruikersomgeving waarbij leerkrachten gemakkelijk kunnen navigeren doorheen het aanbod. Daarnaast werd rekening gehouden met de mogelijkheid om de databank in de toekomst verder uit te breiden naar Vlaams of zelfs landelijk niveau, daar we nu vooral focussen op de grondgebieden van de deelnemende bibliotheken.

De databank werd ontwikkeld als een dynamisch platform dat kan meegroeien met de noden van scholen en bibliotheken. Door voortdurend feedback te verzamelen van gebruikers, kan het aanbod verder aangepast en verbeterd worden. Op die manier ontstaat een duurzaam hulpmiddel dat leesbevordering op een toegankelijke en efficiënte manier ondersteunt binnen de eerste graad A-stroom.

2.4.3 Welke noden, verwachtingen en verbeterpunten ervaren leerkrachten van de eerste graad A-stroom bij het gebruik van een databank voor leesbevordering en op welke manieren kan het gebruik van de databank bij leerkrachten van de eerste graad A-stroom worden gestimuleerd en verankerd in de onderwijspraktijk?

Om na te gaan hoe onze databank “Langlezend!” ervaren wordt door leerkrachten en om te kijken hoe we de databank zo efficiënt mogelijk kunnen inrichten om het toekomstige gebruik ervan te stimuleren, namen we een online bevraging af bij de voorheen geïnterviewde leerkrachten binnen dit project. De resultaten van deze bevraging tonen aan dat de algemene indruk van de databank positief is, maar dat er nog een paar aandachtspunten zijn die het toekomstige gebruik kunnen versterken. (Bijlage 16)

Een eerste belangrijke vaststelling is dat de gebruiksvriendelijkheid van de databank positief wordt beoordeeld. Het registreren en aanmelden werden door bijna alle respondenten als gemakkelijk ervaren. Ook het achterlaten van een review werd unaniem positief beoordeeld. Dit wijst erop dat de technische basis van de databank voldoende toegankelijk is voor leerkrachten. Daarnaast werden ook de duidelijkheid van de uploadvelden en het toevoegen van nieuwe materialen overwegend positief geëvalueerd.

Toch kwamen er ook enkele verbeterpunten naar voren. Enkele leerkrachten gaven aan dat bepaalde functies niet onmiddellijk duidelijk waren. Zo merkte een leerkracht op dat het enige tijd duurde voor het duidelijk werd dat er op de knop "uploaden" geklikt moest worden om een item toe te voegen. Andere respondenten gaven aan dat zij in het begin niet meteen hun weg vonden binnen de website of dat de verwachtingen niet volledig duidelijk waren. Daarnaast werd er gesuggereerd om meer concreet materiaal zichtbaar te maken zodat gebruikers sneller een beeld krijgen van de mogelijkheden van het platform. Natuurlijk staat de databank nog in haar kinderschoenen en wordt deze suggestie vanzelf opgelost als het publiek de databank zal gebruiken.

Een opvallende stelling is dat de vraag of leerkrachten de databank effectief zouden gebruiken in de toekomst positief beantwoord werd. Geen enkele respondent gaf aan dat hij of zij de databank niet zou gebruiken. Enkelingen antwoorden neutraal op de vraag. Uit de toelichtingen blijkt dat sommige leerkrachten reeds veel expertise rond leesbevordering hebben opgebouwd en daardoor minder nood ervaren aan bijkomende ondersteuning. Dit zou echter geen reden mogen zijn om de databank niet te gebruiken, maar eerder een uitnodiging om hun expertise te delen met degene die op zoek zijn naar nieuwe inspiratie, concrete materialen of informatie over leesbevorderende initiatieven. (Bijlage 17)

Op basis van deze resultaten kunnen er verschillende aanbevelingen gedaan worden om het gebruik van de databank te stimuleren en te verankeren in de onderwijspraktijk. Ten eerste is het belangrijk dat de databank vanaf de lancering voldoende concrete materialen bevat. Een rijk gevuld aanbod van didactische materialen, evenementen en bibliotheek initiatieven, kan de databank aantrekkelijker maken en de bedoeling van het platform nog meer duiden.

Daarnaast blijkt dat een duidelijke introductie noodzakelijk is. Een korte handleiding, instructievideo of rondleiding op de website kan nieuwe gebruikers sneller wegwijs maken in de verschillende functies. Ook een overzichtelijke navigatiestructuur en herkenbare knoppen kunnen hierbij helpen. Wel moet hierbij vermeld worden dat de plannen voor het maken van een tutorial al besproken zijn en vastliggen, helaas kon IT dit niet meer realiseren binnen het termijn van mijn bachelorproef.

Op basis van deze bevraging kan geconcludeerd worden dat de leerkrachten beduidend positief staan tegenover de lancering van de databank "Langlezend!" Ze ervaren de website als gebruiksvriendelijk en zien potentieel in het aanbieden van leesbevorderende materialen en initiatieven op één centrale plaats. Hoewel er tijdens de testfase enkele verbeterpunten naar voren kwamen, hebben deze voornamelijk betrekking op het verder finetunen van de gebruiksvriendelijkheid en niet op het concept zelf.

De resultaten van de enquête, alsook de toelichtingen die de leerkrachten gaven bij hun antwoorden, tonen aan dat er binnen het onderwijs wel degelijk nood is aan een overzichtelijke verzamelpaats voor leesbevorderende materialen, praktijkvoorbeelden en initiatieven. Door de databank voortdurend te blijven aanvullen met kwalitatieve inhoud en actief in te zetten op promotie via bibliotheken en scholen, lijken de voorwaarden aanwezig om uit te groeien tot een waardevol platform voor bibliotheken en leerkrachten binnen de eerste graad A-stroom.

3 Ontwerpen

3.1 Zindr

Een eerste ontwerp van deze bachelorproef is de ontwikkeling van een uitgewerkte lessenreeks rond de samenleesapp Zindr. Deze lessenreeks werd opgesteld in opdracht van de bibliotheek van Beringen en heeft als doel om jongeren op een laagdrempelige en interactieve manier kennis te laten maken met de samenleesapp Zindr, maar ook met het aspect van samen lezen in het algemeen. De lessenreeks richt zich op leerlingen van 12 tot 18 jaar en wil inspelen op de dalende leesmotivatie bij jongeren door lezen socialer, actueler en aantrekkelijker te maken. (Bijlage 18)

Zindr is een sociale samenleesapp ontwikkeld door Cultuurconnect waarbij jongeren samen boeken kunnen lezen, reageren op fragmenten, notities delen, chatten en deelnemen aan leesgroepen. De app probeert lezen te koppelen aan sociale interactie, vergelijkbaar met hoe jongeren vandaag communiceren via sociale media en streamingplatformen. De app zal, wanneer de demotijd voorbij is en de lancering officieel wordt goedgekeurd, een onderdeel zijn van het aanbod van de bibliotheken. (Bijlage 19)

Tijdens het ontwerpen van de lessenreeks werd rekening gehouden met verschillende belangrijke aspecten die ook tijdens het onderzoek naar voren kwamen, zoals leesmotivatie, betrokkenheid, differentiatie en activerende werkvormen. Ook werden er geregeld productgroepen georganiseerd in de vorm van online vergaderingen waarin de feedback van alle testgebruikers werd besproken en gehanteerd. Op basis hiervan, werd er een lessenspakket ontwikkeld die leerkrachten zelfstandig kunnen inzetten in de klaspraktijk.

De lessen zijn opgebouwd volgens een duidelijke structuur met een aanknopingsfase, uitvoeringsfase en afsluitingsfase. Daarnaast bevat elke les concrete lesdoelen, werkvormen, benodigd materiaal en een uitgebreide handleiding voor de leerkracht. Hierdoor kunnen leerkrachten onmiddellijk met het materiaal aan de slag.

De lessenreeks bestaat uit twee versies. Een eerste basisversie focust vooral op leesbeleving, reflectie en sociale interactie rond verhalen. De tweede versie zet sterker in op het actief gebruiken en verkennen van de app zelf. Leerlingen leren hierbij onder andere hoe ze leesgroepen kunnen aanmaken, reageren op teksten, digitale notities kunnen delen en online kunnen communiceren over verhalen. De nood aan twee verschillende versies van het lessenspakket, ontstond uit de verstrengde regels op middelbare scholen rondom het gsm-gebruik in de les. Gebaseerd op deze regels, werd er een lessenreeks met het gebruik van de smartphone ontwikkeld, alsook een lessenreeks waarbij het gebruik van de smartphone niet vereist is.

Binnen de lessen worden verschillende activerende werkvormen gebruikt, zoals stellingenspellen, groepsgesprekken, duo-opdrachten, creatieve opdrachten, pitches en reflectieoefeningen. Op die manier wordt geprobeerd om lezen minder als een individuele en verplichte activiteit te laten aanvoelen, maar eerder als een sociale ervaring waarin leerlingen hun mening, emoties en interpretaties met elkaar kunnen delen.

Daarnaast werd er bewust gekozen voor opdrachten die aansluiten bij de leefwereld van jongeren. Leerlingen reflecteren over verhalen uit verschillende media, ontwerpen hun eigen leesgroepen en denken kritisch na over hoe technologie lezen kan ondersteunen. Hierdoor probeert de lessenreeks niet alleen lezen te stimuleren, maar ook leesplezier en de ervaring rond lezen te versterken.

Het uiteindelijke doel van deze lessenreeks is om leerkrachten een concreet hulpmiddel aan te reiken waarmee zij de samenleesapp Zindr kunnen aanreiken en integreren binnen de klaspraktijk. Tegelijkertijd ondersteunt het project ook de samenwerking tussen scholen, bibliotheken en digitale leesinitiatieven.

De samenleesapp Zindr bevindt zich momenteel nog in een afgesloten demoversie die enkel toegankelijk is voor de betrokken productgroep en testpartners. De officiële lancering van de applicatie werd uitgesteld naar het voorjaar van 2027. Omwille van vertrouwelijkheid mogen de merknaam, schermafbeeldingen en visuele elementen van de applicatie momenteel nog niet publiek verspreid worden buiten de context van deze bachelorproef.

3.2 Databank Langlezend!

Het tweede ontwerp van deze bachelorproef is de databank “Langlezend!”, die ontwikkeld werd in samenwerking met smartICT, zoals aangehaald in punt 2.4.2. De databank werd ontwikkeld als digitaal platform waarop leerkrachten van de eerste graad A-stroom materiaal, inspiratie en initiatieven rond leesbevordering kunnen terugvinden. Het platform werd ontworpen vanuit de nood aan en vraag van de bibliotheken aan een centrale, overzichtelijke plaats waar leerkrachten snel bruikbaar materiaal kunnen vinden om leesplezier en leesmotivatie in de klas te stimuleren en waar zij gemakkelijk hun aanbod kunnen promoten. (Bijlage 20)

Tijdens het onderzoek kwam naar voren dat er, zowel in de methodes als in aparte materialen, al veel initiatieven rond leesbevordering bestaan, maar dat deze vaak verspreid staan over verschillende websites, organisaties en bibliotheken. Daardoor is het voor leerkrachten niet altijd eenvoudig om snel iets bruikbaars te vinden. Met de databank werd geprobeerd om dit probleem op te lossen door verschillende soorten materiaal samen te brengen op één toegankelijke website. De databank bevat niet enkel lesmateriaal, maar verzamelt ook projecten, workshops, rondleidingen, methodieken, bibliotheekinitiatieven, externe links en verschillende bestandsvormen zoals documenten, foto's en video's. Gezien de databank zich primair richt op leesbevordering en leesbevorderende initiatieven, alsook op de uitwisseling van materialen binnen de bibliotheeksector zelf en niet enkel op leerkrachten onderling, onderscheiden wij ons op deze manier van bestaande websites zoals Klascement.

Bij de ontwikkeling werd sterk ingezet op gebruiksvriendelijkheid. Leerkrachten moeten gericht kunnen zoeken naar materiaal dat past bij hun klasgroep, lesdoelen en beschikbare lestijd. Daarom werd er nagedacht over duidelijke labels en filters, bijvoorbeeld op basis van vak, graad, methodiek, tijdsduur, leesniveau, kennis van het Nederlands, doelgroep of eventuele leerstoornissen. Op die manier hoeft een leerkracht niet door een grote hoeveelheid losse informatie te zoeken, maar kan die meteen materiaal vinden dat aansluit bij de eigen onderwijspraktijk.

Daarnaast is de databank ontworpen als een dynamisch platform. Dat betekent dat de databank niet af is na deze bachelorproef, maar verder kan blijven groeien. Bibliotheken en leerkrachten kunnen in de toekomst nieuwe materialen, ideeën of activiteiten toevoegen. Daardoor kan de databank blijven inspelen op actuele noden binnen het onderwijs en op nieuwe initiatieven rond lezen. Ook kwaliteitscontrole blijft hierbij belangrijk: materialen moeten betrouwbaar, pedagogisch waardevol en correct gelabeld zijn voor ze gepubliceerd worden.

Een belangrijk onderdeel van de databank is dat ze de samenwerking tussen bibliotheken en scholen zichtbaar maakt. De betrokken bibliotheken gaven aan dat het platform niet alleen een verzameling van lesmateriaal mag zijn, maar ook een manier moet worden om hun aanbod

dichter bij de scholen te brengen. Via de databank kunnen bibliotheken hun activiteiten, boekenkoffers, rondleidingen, workshops en andere leesbevorderende initiatieven overzichtelijk aanbieden. Zo wordt de databank een praktisch communicatiekanaal tussen bibliotheek en school, alsook tussen bibliotheken onderling. Hiermee onderscheiden wij ons opnieuw van al bestaande websites zoals Klascement.

Gezien de databank bedoeld is voor bibliotheken en leerkrachten, werd ook de toegankelijkheid van het platform grondig besproken tijdens de wekelijkse meetings. Zo kan er enkel toegang verleend worden tot het platform als je beschikt over een geldig leraren-emailadres dat gekoppeld is aan een onderwijsinstelling, een studenten-e-mailadres dat gekoppeld is aan de lerarenopleiding of een emailadres van de bibliotheek waarvoor je werkt. Er wordt ook een kleurenonderscheid gemaakt tussen accounts van leraren op het platform en accounts van de bibliotheekmedewerkers. Van die laatste groep krijgen de bibliotheken die zich aansloten bij en engageerde voor dit project speciale toegang voor functies die te maken hebben met het onderhoud en het actuele aanbod van de databank.

De databank hangt ook duidelijk samen met het andere eindproduct van deze bachelorproef, namelijk de lessenreeks rond Zindr. Deze lessenreeks kan als item worden toegevoegd aan de databank, waardoor het een concreet voorbeeld wordt van het soort materiaal dat in de databank thuishoort. De app sluit volledig aan bij het onderzoek van deze bachelorproef en fungeerde meteen als één van de eerste testitems die op het platform verschenen. Leerkrachten kunnen via de databank de uitgewerkte Zindr-lessenreeks terugvinden en meteen gebruiken in hun klaspraktijk.

Door Zindr in de databank op te nemen, ontstaat er een sterke samenhang tussen beide eindproducten. De databank toont waar leerkrachten materiaal kunnen vinden, terwijl Zindr aantoont welk soort innovatief en leesbevorderend materiaal erin kan worden opgenomen. Bovendien zal de app, indien goedgekeurd door de sponsors en het testpanel, deel zijn van het aanbod van de bibliotheken.

De databank “Langlezend!” is dus meer dan een gewone verzameling links of documenten. Het is een ontwikkeld platform dat leerkrachten ondersteunt, bibliotheken zichtbaarder maakt en leesbevordering praktischer inzetbaar maakt in de eerste graad A-stroom. Door de mogelijkheid om nieuwe items toe te voegen, kan de databank blijven groeien en op lange termijn bijdragen aan een sterkere leescultuur binnen scholen.

De databank bevindt zich momenteel nog in een afgesloten demoversie die enkel toegankelijk is voor de betrokken bibliotheken en testpartners. De officiële lancering van de databank zal plaatsvinden op dinsdag 29 september 2026. Bijkomend organiseren de deelnemende bibliotheken aanvullende workshops over de databank in hun eigen regio voor wie nog extra ondersteuning nodig heeft en om het gebruik van de databank nog meer aan te moedigen.

Conclusie - Besluit

Deze bachelorproef begon, zoals talloze andere, met een voelbaar praktijkprobleem. Jongeren lezen minder of niet, ze lezen steeds minder graag en hebben steeds meer moeite met leesvaardigheden zoals begrijpend lezen. Leerkrachten proberen deze leesvaardigheden te verbeteren maar stoten alsmaar vaker op hoge drempels. Wat begon als een onderzoek naar deze problematiek, groeide uit tot een verhaal over verbinding. Verbinding tussen scholen en bibliotheken, verbinding tussen theorie en praktijk, een verbinding tussen jongeren en boeken.

Uit ons voorbereidend onderzoek kwam naar voren dat leesbevordering al een grote plaats inneemt in het hedendaagse onderwijs. Zowel leerplannen, methodes en bestaande Vlaamse initiatieven besteden aandacht aan leesvaardigheid, leesmotivatie en literaire competenties. Ook de betrokken bibliotheken beschikken over een breed scala aan leesbevorderende materialen. Toch toont dit onderzoek aan dat er een kloof bestaat tussen wat bibliotheken aanbieden en wat uiteindelijk de klaspraktijk bereikt. Uit de interviews met de leerkrachten kwam dan ook naar voren dat zij deze kloof van op de eerste rij ervaren.

Tegelijkertijd werd duidelijk dat de bereidheid tot samenwerking groot is. Zowel bibliotheken als leerkrachten erkennen het belang van leesbevordering en geven aan mee te willen werken aan vernieuwende initiatieven die een samenwerking kunnen bevorderen. Vanuit die vaststelling ontstond de databank “Langlezend!”, een platform dat materialen en inspiratie rond leesbevordering samenbundelt op één centrale plaats. Daarnaast werd er ook een lessenreeks ontwikkeld rondom de samenleesapp Zindr. Dit is een app waarop jongeren samen de magie van literatuur kunnen (her)ontdekken, hun bevindingen erover kunnen delen en op een interactieve manier in contact komen met boeken en verhalen.

Samenwerken, samen lezen en verbinden, dat is misschien wel de belangrijkste conclusie van deze bachelorproef. Zoals een goed boek niet uit één pagina, één zin of één hoofdstuk bestaat, bestaat leesbevordering niet uit één leerkracht, één bibliotheek of één initiatief. “Langlezend!” zorgt ervoor dat bibliotheken en scholen samenkomen, initiatieven gebundeld worden en materialen gedeeld kunnen worden. Pas wanneer de verschillende partijen samenkomen, ontstaat er een verhaal dat sterker is dan de afzonderlijke delen.

Toen ik aan het voorwoord van deze bachelorproef begon, schreef ik dat ik iets wilde doen rond lezen, jongeren en liefde voor literatuur. Nu ik deze conclusie schrijf, lijkt me dat aardig gelukt. Want uiteindelijk draait leesbevordering niet enkel om boeken. Het draait om nieuwsgierigheid, passie en verbeelding. Het draait om een leerling die zich herkent in een personage, zich verdiept in een nog onbekende wereld of een traan laat bij een emotionele passage.

De databank “Langlezend!” zal de problematiek niet in haar eentje oplossen. Daar is het probleem te groot voor. Toch geloof ik dat ieder verhaal ergens begint. Het begint bij één woord, één zin en daarna één hoofdstuk. Soms begint het met een bibliotheekbezoek, een enthousiaste leerkracht of een inspirerende les.

En soms begint het gewoon met één boek. Een boek dat door de bibliotheek werd uitgeleend, door een leerkracht werd aangeraden en door een leerling werd verslonden. Dat is de toekomst waaraan “Langlezend!” wil bijdragen. En die toekomst ziet er, wat mij betreft, enorm hoopvol uit.

Literatuurlijst

Aerts, V. (2025). *Nieuw Traject Nederlands 1*. Van In.

Aanbod secundair onderwijs. (z.d.). Bibliotheek Genk.
<https://www.bibliotheekgenk.be/secundair>

Aanbod Secundair onderwijs. (z.d.). Bibliotheek Hasselt Limburg.
<https://www.hasselt.be/nl/bibliotheek/secundair-onderwijs>

Begrijpend lezen en leesmotivatie - Taalunie. (2021, 12 december). <https://taalunie.org/dossiers/32/begrijpend-lezen-en-leesmotivatie>

Bergman, S. (2025, 5 februari). *Jongeren lezen liever Engels – is dat erg?* Onderwijs van Morgen. <https://www.onderwijsvanmorgen.nl/jongeren-lezen-liever-engels-is-dat-erg/>

Bieblo: onze kindercatalogus. (z.d.). Bibliotheek Dilsen-Stokkem.
<https://dilsenstokkem.bibliotheek.be/bieblo>

ChatGPT. (2025). Geraadpleegd op 3 juni 2025, van <https://www.openai.com/chatgpt>

ChatGPT. (2026). Geraadpleegd op 5 juni 2026, van <https://www.openai.com/chatgpt>

ClassID | Doelenverdeler. (2025). POV. <https://pov.classid.io/website/sapo#curriculum>

Close Reading: tips voor in de praktijk. (2025, 14 januari). Uitgeverij Zwijsen.
<https://www.zwijsen.nl/lezen/close-reading-tips-voor-in-de-praktijk/>

Cultuurconnect, *De Beeldbank* (2026). Raadpleegbaar via
<https://communicatie.cultuurconnect.be/k/Beeldbank-RDA2pM>

De Boer, M. (z.d.). *Maak lezen leuk met interactief voorlezen*. Wijzer Over de Basisschool.
<https://wijzeroverdebasisschool.nl/uitleg/interactief-voorlezen>

De Bruyckere, P. (2025, 15 december). *Pedro De Bruyckere reageert op verdwijnen van pedagogische studiedagen*. VRT NWS. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/12/15/pedro-de-bruyckere-reageert-verdwijnen-pedagogische-studiedagen/>

De doorgaande leeslijn. (2020). In *De Doorgaande Leeslijn* [Book]. Stichting Lezen.
https://www.lezen.nl/wp-content/uploads/2021/01/de_doorgaande_leeslijn_2020_digitaal.pdf

De Meyer, I., Warlop, N., Berlamont, L., Janssens, R., Hoedt, L., & Lermytte, A. (2023). Vlaams rapport PISA 2022. In *Vlaams Rapport PISA 2022*. Universiteit Gent – Vakgroep Onderwijskunde. https://www.pisa.ugent.be/uploads/files/Vlaams-Rapport_PISA2022.pdf

Denies, K., Bleukx, N., Pelgrims, L., Laga, J., Van Steertegem, K., Dockx, J., Vanbuel, M., Van Keer, H., & Aesaert, K. (2023). *Leesvaardigheid in het vierde leerjaar in Vlaanderen: Resultaten van PIRLS 2021 in internationaal vergelijkend perspectief*.
<https://data->

onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestanden/PIRLS-2021-brochure-KULeuven-UGent.pdf

Devijver, M. (2023, 5 december). *PISA 2022: 25% van de Vlaamse vijftienjarigen haalt basisniveau leesvaardigheid niet | Iedereen Leest*. Iedereen Leest. <https://www.iedereenleest.be/pisa-2022-25-van-de-vlaamse-vijftienjarigen-haalt-basisniveau-leesvaardigheid-niet>

Een gevarieerd boekenaanbod voor baby's en peuters. (z.d.). Iedereen Leest Academie. <https://www.iedereenleestacademie.be/kinderopvang/een-gevarieerd-boekenaanbod-voorbabys-en-peuters>

Goossens, S. (2019, 5 november). *Haal meer uit voorlezen in de kleuterklas: 8 tips*. Klasse. https://www.klasse.be/187185/voorlezen-leesplezier-kleuterklas/?utm_source=Klasse%20-%20Nieuwsbrieven&utm_campaign=07e0607235-Klasse%20nieuwsbrief%2019%2009%2005&utm_medium=email&utm_term=0_b661ff641f-07e0607235-418151633

Goossens, S. (2023, 17 oktober). *Zo maak je van interactief voorlezen een succes: 8 tips*. Klasse. <https://www.klasse.be/679925/zo-maak-je-van-interactief-voorlezen-een-succes-8tips/>

Het leesoffensief. (z.d.). Departement Cultuur, Jeugd & Media. <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur/cultuureducatie/het-leesoffensief>

Interactief voorlezen: zelf aan de slag! (z.d.). Iedereen Leest Academie. <https://www.iedereenleestacademie.be/kinderopvang/interactief-voorlezen-zelf-aan-de-slag>

Internetgazet Pelt. (2026, 18 april). *Young Creators Night voor creatieve jongeren*. Internetgazet. <https://www.internetgazet.be/pelt/young-creators-night-voor-creatieve-jongeren.aspx>

Leerlingen GO! A-Maze in Beverlo maken toneelstuk van hun zelfgeschreven boek. (z.d.). Cultuurkuur.be. <https://www.cultuurkuur.be/project/leerlingen-go-maze-beverlo-makentoneelstuk-van-hun-zelfgeschreven-boek>

Leerplan Nederlands KOV. (2024). <https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/d86fd80a-61a1-4fcf-9cca44bf525000b0/doelenlijst>

Nascholing op initiatief van de Vlaamse Regering: algemene en praktische informatie. (z.d.). <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijspersoneel/van-basis-totvolwassenenonderwijs/groeien-in-je-job/professionalisering-nascholing-en-begeleiding/vindeen-professionaliseringsactiviteit/nascholing-op-initiatief-van-de-vlaamse-regering-prioritairenascholing/nascholing-op-initiatief-van-de-vlaamse-regering-algemene-en-praktischeinformatie>

Netwerk Lezen op School. Doe je mee? | Cultuurkuur. (z.d.). Cultuurkuur. <https://www.cultuurkuur.be/lezen-op-school>

Organisatoren. (z.d.). Auteurslezingen. <https://www.auteurslezingen.be/organisatoren>

Ontdek hoe we je kunnen ondersteunen. (z.d.). Cultuurkuur.
<https://www.cultuurkuur.be/subsidies>

Padmos, S. (2019). *BOON*. die Keure.

Pereira, C., & Nicolaas, M. (2019). *Effectief onderwijs in begrijpend lezen - Taalunie*. <https://taalunie.org/publicaties/17/effectief-onderwijs-in-begrijpend-lezen>

Peuter | Groei en ontwikkeling | Taalontwikkeling tussen 2 en 3 jaar. (z.d.-b). Centrum Voor Jeugd en Gezin. <https://www.cjghm.nl/pagina/peuter/groei-en-ontwikkeling/taalontwikkeling-tussen-2-en-3jaar/901141#:~:text=Als%20je%20kind%20tussen%20,woorden%20kunnen%20verschillen%20de%20dingen%20betekenen>

Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS). (z.d.). <https://www.vlaanderen.be/onderwijsprofessionals/regelgeving-data-en-onderzoek/data-en-onderzoek/kennisplatform-onderwijs/progress-in-international-reading-literacy-study-pirls/resultaten-pirls-2021>

Reviërs, A. (2026, 30 maart). *Demir en Gennez willen kunst en cultuur sterker in de klas brengen*. TV Limburg. <https://www.tvl.be/nieuws/demir-en-gennez-willen-kunst-en-cultuur-sterker-in-de-klas-brenge-179863>

SFC leest. (z.d.). Bibliotheek Heusden-Zolder. <https://heusden-zolder.bibliotheek.be/sfcleest-0?theme=399>

Sleutels voor effectief begrijpend lezen. (z.d.). Vlor. <https://www.vlor.be/publicaties/praktijkgericht-onderzoek/sleutels-voor-effectief-begrijpendlezen>

Startpagina | Bibliotheek Beringen. (z.d.). Bibliotheek Beringen. <https://beringen.bibliotheek.be/>

Taalraad Begrijpend Lezen - Taalunie. (z.d.). <https://taalunie.org/informatie/37/taalraad-begrijpend-lezen>

Uitgeverij VAN IN. (z.d.). *Voorleesweek: 9 handige tips!* Van In. <https://www.vanin.be/lageronderwijs/lezen/voorleesweek-9-handige-tips/>

Vandromme, J. (2024). *Campus Nederlands 1 Leerwerkboek Plus*. Pelckmans.

Vanparys, S. (2023). Interactief voorlezen doe je zo! In *Tijdschrift Fons* [Journal-article]. https://tijdschriftfons.be/wp-content/uploads/2023/06/fons_8_1_vanparys_vansteelandt_hebbrecht_decreane_vankeer.pdf

Vertel eens-aanpak van Aidan Chambers. (z.d.). Cultuurtrein. https://www.cultuurtrein.nl/images/Leerlijn_Literatuur/Bijlage-2_Vertel_eensaanpak_van_Aidan_Chambers.pdf

Vlaamse Regering. (2026, 27 maart). *Conceptnota: "Kunst en cultuur voor elke leerling"*. Vlaanderen.be. <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/conceptnota-kunst-en-cultuur-voor-elke-leerling>

Voorleestips. (z.d.). Iedereen Leest. <https://www.iedereenleest.be/voorleestips>

Wouters, J. (2025, 16 december). *Zuhal Demir schrapt projecten voor kunst op school: "Te weinig toegevoegde waarde"*. *De Standaard*. <https://www.standaard.be/media-en-cultuur/zuhaldemir-schrapt-projecten-voor-kunst-op-school-te-weinig-toegevoegde-waarde/71226104.html>

Afbeeldingen

Figuur 1: Campus Leerwerkboek Nederlands 1 Plus	13
Figuur 2: Nieuw Traject 1	14
Figuur 3: BOON	16

Bijlagen

Bijlage 1	Eindtermen en leerplandoelen	p. 53
Bijlage 2	Brochure Bibliotheek Beringen	p. 61
Bijlage 3	Nieuwsbrief Bibliotheek Beringen	p. 66
Bijlage 4	Interviewleidraad Leerkrachten	p. 68
Bijlage 5	Verslag interview A-Maze Beringen	p. 74
Bijlage 6	Verslag interview Spectrumcollege Campus Beringen Middenschool	p. 80
Bijlage 7	Verslag interview Stedelijke Humaniora Dilsen	p. 86
Bijlage 8	Verslag interview Hotelschool Hasselt	p. 91
Bijlage 9	Verslag interview Middenschool Handelschool Hasselt	p. 98
Bijlage 10	Verslag interview Sint-Franciscuscollege Heusden-Zolder	p. 100
Bijlage 11	Verslag interview VOX Pelt	p. 105
Bijlage 12	Verslag interview WICO Pelt	p. 111
Bijlage 13	Interviewleidraad Bibliotheken	p. 118
Bijlage 14	Verslag interview Bibliotheken	p. 120
Bijlage 15	Briefing + renders smartICT	p. 123
Bijlage 16	Vragenlijst testing leerkrachten	p. 133
Bijlage 17	Grafiek resultaten leerkrachten	p. 136
Bijlage 18	Lessenreeks Zindr	p. 137

Bijlage 19	Screenshots samenleesapp Zindr	p. 158
Bijlage 20	Screenshots databank Langlezend!	p. 160

Bijlage 1 – Eindtermen en leerplandoelen

Leerplan Nederlands KOV. (2024).

<https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/d86fd80a-61a1-4fcf-9cca44bf525000b0/doelenlijst>

ClassID | Doelenverdeler. (2025). POV. <https://pov.classid.io/website/sapo#curriculum>

1. Onderwijsdoelen secundair onderwijs – 1ste graad – na modernisering: herwerkt

a. A-stroom > Nederlands > Eindtermen

02.01

De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie

- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequentie en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief
- Duidelijke lay-out

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten te bepalen in functie van het begrip van teksten.

02.02

De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het lezen en luisteren.

02.03

De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om relevante informatie te selecteren.

02.04

De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.

Tekstkenmerken voor receptie

Minimumvereisten voor de geproduceerde tekst

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om notities te nemen bij het lezen en beluisteren van teksten.

02.13

*De leerlingen worden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

Onderliggende (kennis)elementen

- Elementaire literaire en narratieve concepten: verhaallijn, personages, ruimte en tijd

Tekstkenmerken

- Variatie aan genres: fictie en non-fictie

Memorie

Eigen beleving en interpretatie zoals waarom sommige aspecten van de tekst aanspreken, waarom men zich identificeert met een bepaald personage, in welke zin men gelijkaardige ervaringen zelf al heeft meegemaakt, waarom de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbrengt, waarom de uitdrukkingvorm of stijl aanspreekt.

b. A-stroom > Nederlands > Eindtermen basisgeletterdheid**BG02.01**

*De leerling haalt bij het **lezen** en **luisteren** doelgericht het onderwerp en relevante informatie uit **nietfictionele teksten**.*

Tekstkenmerken voor receptie

- Herkenbare, expliciet aangegeven structuur
- Grote samenhang
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Voornamelijk frequente woorden
- Heel eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete en herkenbare inhoud
- Lage informatiedichtheid
- Variatie aan tekstsoorten
- Duidelijke lay-out

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om het onderwerp te bepalen en informatie te selecteren zoals met lees- of luisterdoel rekening houden; voorkennis activeren; vragen stellen; de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden en zinnen afleiden uit de context, via taalverwantschap of op basis van woorddelen; talige hulpmiddelen gebruiken. Tekstsoorten zoals informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief, narratief.

c. A-stroom > Nederlands > uitbreidingsdoelen**UD02.01**

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en **beluisteren** van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie

- Herkenbare structuur
- Herkenbare samenhang

- Standaardnederlands, soms andere taalvariëteiten
- Frequentie en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik
- Concrete inhoud
- Gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief -
- Duidelijke lay-out

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten te bepalen in functie van het begrijpen van teksten.

UD02.02

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om relevante informatie te selecteren.

UD02.03

*De leerlingen nemen notities bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie

Minimumvereisten voor een geproduceerde tekst

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en op de doelgroep

Memorie

De leerlingen gebruiken doelgericht strategieën om notities te nemen bij het lezen en beluisteren van teksten.

UD02.12

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

Onderliggende (kennis)elementen

- Elementaire literaire en narratieve concepten: eenvoudige stilistische kenmerken, samenhang vorm – inhoud.

Tekstkenmerken

- Grote variatie aan genres

Memorie

Eigen beleving en interpretatie zoals waarom sommige aspecten van de tekst aanspreken, waarom men zich identificeert met een bepaald personage, in welke zin men gelijkaardige ervaringen zelf al heeft meegemaakt, waarom de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbrengt, waarom de uitdrukkingvorm of stijl aanspreekt.

2. Leerplannen

a. Katholiek Onderwijs Vlaanderen – Nederlands – 1A (v3 – 1^e leerjaar)

i. Communicatie en informatie

1-NEDa 1 (MD 02.01; UD 02.01; BG 02.01)

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en luisteren...*

... met deze
kenmerken

- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief, narratief
- Onderwerp: concrete inhoud
- Uiterlijke kenmerken: duidelijke lay-out
- Structuur/samenhang: eenvoudige, herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang; vrij complexe structuur met duidelijke samenhang; grote samenhang; eenvoudige tot vrij complexe zinsbouw
- Informatiedichtheid: lage tot gemiddelde informatiedichtheid/gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Woordenschat: voornamelijk frequente woorden en een beperkt aantal laagfrequente woorden, eenvoudig figuurlijk taalgebruik, Standaardnederlands

1-NEDa 1.BG (MD 02.01; UD 02.01; BG 02.01)

*De leerlingen halen bij het **lezen** en luisteren doelgericht het onderwerp uit geschreven en gesproken niet-fictionele teksten...*

... met deze
kenmerken Zie
hierboven.

1-NEDa 2 (MD 02.03; UD 02.02; BG 02.01)

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten...*

... met deze
kenmerken Zie
hierboven.

1-NEDa 2.BG (MD 02.03; UD 02.02; BG 02.01)

*De leerlingen halen bij het **lezen** en luisteren doelgericht relevante informatie uit niet-fictionele teksten...*

... met deze
kenmerken Zie
hierboven.

ii. Literatuur

1-NEDa 7 (MD 02.13)

*De leerlingen lezen en beluisteren verschillende soorten **literaire teksten**.*

1-NEDa 8 (MD 02.13; UD 02.12)

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

b. Katholiek Onderwijs Vlaanderen – Nederlands – 1A (v2 – 2^e leerjaar)

i. Communicatie en informatie

NEDa 2

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de globale inhoud, de hoofdgedachte en de hoofdpunten van gesproken en **geschreven teksten**...*

... met deze kenmerken

- Onderwerp: concrete inhoud
- Uiterlijke kenmerken: duidelijke lay-out
- Structuur/samenhang: eenvoudige, herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang; vrij complexe structuur met duidelijke samenhang; grote samenhang; eenvoudige tot vrij complexe zinsbouw
- Informatiedichtheid: lage tot gemiddelde informatiedichtheid/gemiddelde tot vrij hoge informatiedichtheid
- Woordenschat: voornamelijk frequente woorden en een beperkt aantal laagfrequente woorden, eenvoudig figuurlijk taalgebruik, Standaardnederlands

NEDa 3

*De leerlingen selecteren relevante informatie in gesproken en **geschreven teksten**...*

... met deze kenmerken Zie hierboven.

NEDa 5

*De leerlingen beargumenteren een eigen mening over gesproken en **geschreven teksten**...*

... met deze kenmerken Zie hierboven.

ii. Literatuur

NEDa 8

*De leerlingen lezen en beluisteren verschillende soorten **literaire teksten**.*

NEDa 9

*De leerlingen verwerken hun (lees)ervaring met ondersteuning van elementaire literaire en narratieve concepten bij het lezen en beluisteren van **literaire teksten**:*

- Verwoorden hun gedachten en gevoelens;
- Duiden de interactie tussen waarneming (lezen, luisteren, kijken) en gedachten en gevoelens;
- Erkennen het belang van die teksten voor zichzelf en de eigen leefwereld; - Verbinden de teksten met zichzelf en de eigen leefwereld; - Gaan respectvol om met individuen en groepen.

NEDa 10

De leerlingen drukken zich op een creatieve manier uit:

- Verschillende soorten **literaire teksten** creëren en presenteren;
- Ervaringen uitwisselen met medeleerlingen;
- Waardering uitdrukken voor de creaties en prestaties van anderen.

c. GO! – A-stroom – 1^e graad

i. Sleutelcompetentie 2: Competenties in het Nederlands

BV1_02.03

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie

- Tekstsoorten: informatief, persuasief, opiniërend, prescriptief en narratief
- Herkenbare structuur, expliciet aangegeven bij teksten met minder samenhang; grote samenhang
- Duidelijke lay-out
- Lage tot gemiddelde informatiedichtheid
- Voornamelijk Standaardnederlands
- Frequentie en minder frequente woorden
- Eenvoudig figuurlijk taalgebruik

BV1_02.04

*De leerlingen beoordelen doelgericht informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het **lezen** en luisteren.*

BV1_02.05

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie**BV1_02.06**

*De leerlingen nemen notities bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptieMinimumvereisten voor de geproduceerde tekst

- Inhoud en vorm afgestemd op het doel en de doelgroep, notities voor onmiddellijk gebruik

BV1_02.13

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

Tekstkenmerken voor receptieElementaire literaire en narratieve concepten

- Verhaallijn, personages, ruimte en tijd

ii. Sleutelcompetentie 2: Competenties in het Nederlands – basisgeletterdheid**BG1_02.01**

*De leerling haalt bij het **lezen** en luisteren doelgericht het onderwerp en relevante informatie uit nietfictionele teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie**iii. Uitbreidingsdoelen Nederlands****UD1_02.03**

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie**UD1_02.04**

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptie**UD1_02.05**

*De leerlingen nemen notities bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

Tekstkenmerken voor receptieMinimumvereisten voor de geproduceerde tekst

- Inhoud en vorm afgesteld op het doel en op de doelgroep

UD1_02.12

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

Elementaire literaire en narratieve concepten

- Eenvoudige stilistische kenmerken, samenhang vorm – inhoud, thema

Tekstkenmerken

- Grote variatie aan genres, drama, poëzie

UD1_02.13

*De leerlingen beoordelen **literaire teksten** aan de hand van tekstelementen en persoonlijke voorkeuren.*

d. POV – 1A – Basisvorming**02.01**

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en beluisteren van teksten.*

02.02

*De leerlingen beoordelen doelgerichte informatie op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid bij het **lezen** en luisteren.*

02.03

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

02.04

*De leerlingen nemen notities bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

02.13

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

BG.02.01

*De leerling haalt bij het **lezen** en luisteren doelgericht het onderwerp en relevante informatie uit nietfictionele teksten.*

UD.02.01

*De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht **lezen** en beluisteren van teksten.*

UD.02.02

*De leerlingen selecteren relevante informatie bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

UD.02.03

*De leerlingen nemen notities bij het **lezen** en beluisteren van teksten.*

UD.02.12

*De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van **literaire teksten**.*

Bijlage 2 – Brochure bibliotheek Beringen

 AANBOD SCHOOLJAAR 2024-2025

The logo for Beringen, featuring a stylized lowercase 'b' in blue and green, followed by the word 'beringen' in a grey, lowercase, sans-serif font.

Inhoud

Voorwoord	5	Bib voor leerlingen	20
Activiteiten voor secundair onderwijs 2024-2025	6	/ Manga & Young Adults	
/ Naschoolse vormingen en activiteiten voor leerkrachten		/ Bib als studieplek	
/ Digisessies over de digitale bibtools		Bib voor iedereen	22
/ Activiteiten waar je met je leerlingen aan kan deelnemen		/ Accommodatie	
Bib voor leerkrachten	15	/ Collectie	
/ Bibabonnement voor leerkrachten		Digitale tools	24
/ Polyvalente ruimte		/ Iedereen digitaal	
/ Rondleidingen		Praktische info	28
/ Boekenpakketten op maat		/ Bereikbaarheid	
/ Boxen en lespakketten		/ Openingsuren	
		/ Slim netwerk	
		/ Volg ons	

BIBABONNEMENT VOOR LEERKRACHTEN

Als leerkracht krijg je een speciaal lidmaatschap. Zo kan je dubbel zoveel materialen ontlenuen, dus 40 boeken, tijdschriften en DVD's gedurende 4 weken. Als je ook in Beringen woont, ligt jouw Klasse Lerarenkaart aan het onthaal tussen januari 2025 en juni 2025.

POLYVALENTE RUIMTE

Onze bib heeft een aangename polyvalente zaal die je kan reserveren voor groepswork of individueel opzoekwerk. Onder jouw begeleiding is er ondertussen de mogelijkheid om de collectie te raadplegen en eventueel boeken te ontlenuen. Daarnaast geeft een bibmedewerker graag een korte introductie over de catalogus en het gebruik van de databanken.

**Op aanvraag via
bibliotheek@beringen.be**

RONDELEIDINGEN

Op een interactieve en speelse manier maken jongeren kennis met de bibliotheek. Per leerjaar of graad hebben we een aantal formules uitgewerkt. Wil je graag andere accenten leggen, dan kunnen we daar op inspelen.

KLASKAART SECUNDAIR

Als leerkracht kan je een schriftelijke aanvraag indienen via bibliotheek@beringen.be voor een KLASKAART SECUNDAIR voor literaire projecten op school zoals bijvoorbeeld een literaire escaperoom, een graphic novelproject, een Bookflix-themastand,...

Je kan met deze klaskaart secundair 8 weken onze bibmaterialen lenen, er is geen boete op deze klaskaart, deze kaart is gratis, je kan 100 materialen lenen uit alle collectieonderdelen. Deze kaart moet schriftelijk aangevraagd worden via bibliotheek@beringen.be. Er wordt een leerkracht toegewezen aan deze klaskaart secundair die de materialen zelf kan beheren en de uitleningen opvolgen.

INTRODUCTIESPEL BIBSTER

DOELGROEP

eerste jaar secundair onderwijs

TIMING

op afspraak in de bib in oktober/november 2024

DUUR

75 minuten

VOORBEREIDING IN DE KLAS

Wat kan ik in de bib komen doen?
Hoe vind ik een goed leesboek?

INHOUD

Via een digitaal bibster spel leren leerlingen op een speelse manier de collectie en de werking van de bibliotheek kennen.

DOEL

basiskennis van bibliotheekwerking versterken

DIGITAAL SPEL LEESPLEZIER

DOELGROEP

derde jaar secundair onderwijs TSO en BSO

TIMING

op afspraak najaar 2024

DUUR

50 minuten in de bib

INHOUD

De leerlingen krijgen in de klas toelichting over de verschillende infodragers en zoekstrategieën via een educatief pakket van de bib. Daarna bezoeken ze de bib en voeren ze opdrachten uit via een digitaal BIBSTER-spel.

DOEL

boeken leren kennen en leesplezier stimuleren

WORKSHOP KINDER- EN BEJAARDENZORG

DOELGROEP

derde graad Kinderzorg en Bejaardenzorg

TIMING

op afspraak in de bib

DUUR

90 minuten

INHOUD

De leerlingen krijgen in de bib op een interactieve manier uitleg over aangepaste bibmaterialen voor kinderen en ouderen in functie van hun stage zoals de themakoffers, voorlezen, Kamishibai-vertelplaten en verteltassen. Erna gaan ze zelf op boek naar gepaste materialen.

DOEL

leerlingen ondersteunen bij hun stage met bibmaterialen en de uitwerking van projecten op school

'WORKSHOP ONDERZOEKS-COMPETENTIES'

DOELGROEP

derde jaar secundair onderwijs

TIMING

op afspraak

DUUR

50 minuten in de klas en erna 50 minuten in de bib

INHOUD

De leerlingen krijgen in de klas toelichting door de bevoegde leerkracht over de verschillende infodragers en zoekstrategieën via een educatief pakket van de bib op school. Daarna bezoeken ze de bib en voeren ze opdrachten uit via een digitaal spel.

DOEL

bronnen leren kennen en vergelijken, fake news leren onderscheiden van echt nieuws

BOEKENPAKKETTEN

Via deze dienst op maat kun je inspelen op de actualiteit of de onderwerpen die leven in jouw les. Thema's zoals pesten, veiligheid online, welbevinden, rouw en verlies of leerstoornissen. Om jou als leerkracht ideeën, didactische ondersteuning en methodieken aan te reiken, stellen we op jouw vraag een pakket op maat samen met boeken, cd's, dvd's en/of graphic novels via je KLASKAART SECUNDAIR.

Je kan als leerkracht natuurlijk ook zelf een pakket samenstellen.

Mail je vraag voor een boekenpakket minstens 1 week op voorhand via bibliotheek@beringen.be. We maken dit pakket voor je klaar, je kan het komen ophalen aan de infobalie van de bib als je een berichtje hebt ontvangen van ons dat het pakket klaarstaat.

BOXEN

STRIPBOX / GRAPHIC NOVEL BOX

Strips spreken jongeren aan, maar hoe vindt een jongere de betere strip in het grote aanbod voor tieners en volwassenen? In de stripbox vind je uitgewerkte lespakketten, biografieën van stripauteurs en informatieve boeken over strips. Zo kun je als leerkracht strips op een zinvolle manier in je klaspraktijk integreren.

Graphic novels zijn stripromans die uitgegeven worden in boekvorm. De striproman heeft een vaste plek veroverd in de boekenwereld. Deze boekvorm spreekt het jeugdig publiek vast en zeker aan.

EDUBOX (VRT NWS)

Dompel je klas onder in boeiende thema's met interactieve leerervaringen op maat van de jongeren, verrijkt met audiovisueel materiaal en VRT-expertise. Er zijn boxen rond democratie, identiteit, nepnieuws of sociale media.

Eduboxen zijn door VRT NWS gemaakt voor gebruik in de klas. Leerlingen kunnen zelfstandig aan de slag met de boxen, individueel of in groepjes. De boxen mixen theorie en opdrachten met een uitgebreid digitaal luik met audiovisueel materiaal. Met dit gratis leermiddel werken leerkrachten aan verschillende eindtermen van de basisvorming van elke graad en elke finaliteit.

Surf naar [edubox | VRT.be](http://edubox.vrt.be) en ontdek dit boeiend leermateriaal!

Bijlage 3 – Nieuwsbrief bibliotheek Beringen

december 2024

BIBNIEUWS

nieuwsbrief secundaire scholen

✓ BERINGEN.BE

Beste leerkracht!

We geven je graag wat inspiratie mee om van 2025 een jaar vol leesplezier te maken. Want na de drukke feesten in december is het tijd om wat te bekomen. We zien jullie graag in onze bib voor ontspannende lees - en kijk tips. Tot snel in de bib?!

Expo "Ondergedoken kinderen" van Kazerne Dossin tijdens de maand februari

80 jaar geleden werd het concentratiekamp van Auschwitz-Birkenau bevrijd. Eén van de grootste gruweldaden uit de menselijke geschiedenis werd toen blootgelegd. Gelukkig kwam tijdens de Tweede Wereldoorlog niet enkel de wreedste kant van de mens naar boven. Veel mensen zetten hun eigen leven op het spel om dat van anderen te redden, zo konden heel wat Joodse kinderen ontsnappen aan de gruwel van de Holocaust. In de bib staat tijdens de maand februari een tentoonstelling; deze omvat 15 grote banners met getuigenissen en thematafels over WOII en de verhalen van ondergedoken kinderen.

Doelgroep: LO 5de en 6de leerjaar en SO 1ste en 2de graad.

Wil je de tentoonstelling met je klas bezoeken? Dat kan GRATIS! De leerkracht begeleidt zelf de klas, we bezorgen je hiervoor de nodige info en elke leerling krijgt een doe-boekje om de expo te bezoeken.

Het bezoeken van de expo duurt ongeveer 60 min.

Inschrijven kan via mail naar of anne.vrints@beringen.be (secundair onderwijs):

Elke klas die de expo bezoekt krijgt een exemplaar van Het Achterhuis (het dagboek van Anne Frank) voor zijn/haar klasbibliotheek.

NUMMER 02

Nieuwsbrief hoogtepunten

Expo "Ondergedoken
kinderen"

Poëzieweek en
gedichtendag

Boekentip 'Lees/Ine
Desplinter'

Iedereen Leest
Academie

Varia

BIBLIOTHEEK BERINGEN

Graaf van Loonstraat 2

3580 Beringen

T 011 45 08 10

anne.vrints@beringen.be

beringen.bibliotheek.be

POËZIEWEEK EN GEDICHTENDAG

POËZIEWEEK 2025: THEMA 'LIJFELIJKHEID'

Januari is traditiegetrouw dé maand om rond poëzie te werken. In heel Vlaanderen staat dan de dichtkunst in de kijker. Het hoogtepunt is de poëziedag op donderdag 30 januari 2025.

Poëzieweek, hét poëziefest van Vlaanderen en Nederland, is er overal en voor iedereen! Van 30 januari t.e.m. 5 februari 2025 vieren we Poëzieweek 2025 in het thema 'lijfelijkheid'. Charlotte van den Broeck schrijft een handvol gloednieuwe gedichten rond dit thema, die gebundeld worden in het Poëziegeschenk 2025.

**KLK HIER VOOR HET AANBOD
VOOR SCHOLEN**

Boekentip 'Lees/Ine Desplinter'

We hebben allemaal leren lezen - anders zou deze tekst je weinig zeggen. Maar lezen is nog niet hetzelfde als begrijpen. Tussen de regels lezen, een boek voorspellen aan de hand van de cover, snappen waarom een personage iets doet, een verhaal interpreteren, weten dat de verteller iemand anders is dan de auteur ... Er zit meer in een tekst dan je denkt. Gelukkig kun jij de kunst van het lezen leren om er alles uit te halen.

Een schat aan inspiratie voor jongeren in het middelbaar onderwijs. Handig in de klas en heel fijn voor bij je thuis.

IEDEREEN LEEST ACADEMIE voor bibliotheken en scholen

Welkom bij de

**iedereenleest
academie**

- Iedereen Leest Academie biedt een gedeeld kader rond leesbevordering
- Het leeraanbod is gestructureerd volgens verschillende pijlers voor krachtige leesbevordering, zoals leesbeleid, leesomgeving of leesnetwerk
- Er is een breed aanbod voor professionals uit de sectoren bibliotheek, onderwijs en kinderopvang
- Online leertrajecten zijn gratis
- Online leertrajecten bevatten heel wat info, reflectievragen en oefeningen

VARIA

Een greep uit het programma dit voorjaar:

- 20/01-10/02: expo Lego 'jaaroverzicht 2024'
- 18/02 om 19 uur: workshop 'digital storytelling'
- 22/04 om 19.30 uur: lezing Toni Coppers
- 23/04 om 19 uur: lezing jeugdauteur en leesbevorderaar Will Limba Moleka
- 01/04 om 19 uur: workshop 'Leren factchecken'

Meer informatie over alle activiteiten vind je in de [\[Uit-agenda van Bibliotheek Beringen\]](#)

Heb je onze [brochure voor het secundair onderwijs](#) al gezien? Hierin vind je alles wat je als leerkracht moet weten over de bib, inclusief workshops op maat, strip- en eduboxen, digitale tools voor je leerlingen, en meer.

BIBLIOTHEEK BERINGEN

Graaf van Loonstraat 2
3580 Beringen
T 011 45 08 10

anne.vrints@beringen.be
beringen.bibliotheek.be

Bijlage 4 – Interviewleidraad

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?
2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?
3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering?
 - > *Zo ja, wat houdt dat in?*
 - > *Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?*
4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?
5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).
 - > Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?
 - 1) Leesactiviteiten
 - 2) Leesomgeving
 - 3) Leesnetwerk
 - 4) Leesaanbod
 - 5) Leesbeleid

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar?

--> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
 - Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ...)?
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, waarom niet?

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

10. Leest u **zelf** vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? *(zie ook vervolgvragen)*

--> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkade nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...)

--> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurpaspoort voorhanden? ...

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

Bijlage 5 – Verslag interview A-Maze Beringen

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

Lkr cultuurwetenschappen en Onderzoek&Ontwikkeling (SC 13 en 15) Chinees
Lesmomenten van 70 minuten
1 uur per week vrije keuze
32 leerlingen eerste jaar
80/90 eerste graad

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

10-tal
Ines tweede, Jan eerste
Vakvergadering 3^e collega in tweede/derde

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering? --> Zo ja, wat houdt dat in?
--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

Actief mee bezig
Nog geen leesbeleid
Aantal projecten
Boekenclub op school
Vanaf volgende week nieuw project: over de graden heen leesbevordering
Ambitieuus project (voorlezen in de klas (ook andere vakken), opbouwend tot 3x half uur per week lezen, streefdoel is 25 boeken per jaar) anderhalve week per boek
Vlaanderenbreed uitgerold (vnl B-stroom)
Project van GO scholenkoepel (boekboxen) LIST!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
Leesmotivatie ligt zeer laag
Opdracht boekbespreking
Boekenclub komt vragen om meer samenkomsten
Veel initiatieven onderwijs&vorming

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Campus

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

- 1) Leesactiviteiten
- 2) Leesomgeving
- 3) Leesnetwerk
- 4) Leesaanbod
- 5) Leesbeleid

Laatste halfjaar veel nagedacht over wat ze gaan doen

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

Puzzelen

Groot deel project gaat naar Nederlands

8:30 studeren, evaluatie inhalen, titularisgesprekken

9:30 effectieve lessen

Regelmatig hybride schooldagen → van thuis uit

Lezen primeert

4 x 70 minuten (altijd met pauze)

3 blokken Nederlands per week A-stroom

2 blokken Nederlands dubbele finaliteit 2^e graad

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

Boekbespreking staat los van campus

Boek laten kiezen (met voorwaarden) min of meer bij de leeftijd passen, tenzij technisch lezen niet goed is

Bibliotheek → leerlingen gaan zélf

School is al 2x naar de bib geweest, maar niet in kader Nederlands

Luik 1: fiche invullen over algeme informatie, verhaal analyseren, hoofdpersonages, leeservaring

Luik 2: creatieve verwerkingen van het boek (keuze uit 70 mogelijkheden of vrije keuze)

Veel punten op diepgang (bewijzen dat ze het gelezen hebben)

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar? --> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
 - Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?

- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, waarom niet?

Hoofdrekenen van het project

Verplichten (te belangrijk)

Na verplicht lezen vordert het

Zien lezen doet lezen (lezen de ouders?)

Door het creatieve luik is de motivatie hoger (25 dagen de tijd)

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

Een van de doelstellingen

Moeite met technisch lezen → luisterboeken: lezen en luisteren tegelijk

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

Weinig boeken op school

Boekenclub: boeken van de maand kiezen en uitstellen waar iedereen passeert

Vrijdagmiddag om de twee weken (tenzij vraag voor meer momenten) 150 leerlingen in totaal, 20 in de boekenclub

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

's middags een stille ruimte

Leesverslaafde leerlingen die elk vrij moment lezen

Leerlingen die willen studeren, op hun gemak zitten

6/7 leerlingen

"Werkplein" tussen 2 klaslokalen (ook gebruikt voor differentiatie)

Volledig zelfstandig werken

Collega's werken zelf ook op werkpleinen

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Leest graag

Verplicht zichzelf om elke dag te lezen

Leest voor zichzelf

Project: ook voorlezen in de klas

Opvolgen, boeken kennen en opzoekwerk doen, maar niet meteen meelesen

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

Opvolgen via bibliotheken

Ook naar leerlingen doorgestuurd voor boekbespreking

Grijze Jager is nu het van het over verschillende leeftijden heen

Door de boekenclub ook

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?**13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?****14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?****Samenwerking met de bibliotheek****1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?**

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

Goed contact met Anne

Projecten van de bib

Evenementen (over ford van Breendonck)

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus,

...? --> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen

geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkade nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

Organisatie is top

Begin van het jaar: rondleiding, kennismaking, boek uitlenen zonder opdracht

Tweede keer in kader techniek: busje technopolis-achtig, stadswandeling

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...) --> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

Nog niet gedaan, zit in zijn achterhoofd

Belhamel – biografie Marc de Bel

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

Noord- tot midden-Limburg

PLG Nederlands – vakgroepvergadering over de scholen heen

Expert scholengroep

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

Diatoetsen begin van het jaar: metingen voor Engels, wiskunde, Nederlands
Resultaten waren behoorlijk zwaar onder de norm → in actie schieten
Vanaf volgende week remediëringstrajcten voor leerlingen met achterstanden
Aangepast traject
Extra momenten (tijdens de "in" om 8:30)
9:15 op ma/di/do en om 8:30 op vrij: check-ins (3 korte en 1x een uur)
Coaches van delen van klassen (coach van de helft van 1 klas, coach van 7 leerlingen uit twee richtingen vierde jaar) heel jaar opgevolgd
Gebaseerd op scandinavische model (Finland en Zweden)
Enkel deze school van scholengroep (spectrum van verschillende soorten scholen creëren)

Bijlage 6 – Verslag interview Spectrumcollege Campus Beringen Middenschool

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

600 eerste graad (inclusief B-stroom)
Rond 500/550 A-stroom

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

17
2 leerkrachten die 1B doen

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering? --> Zo ja, wat houdt dat in?

--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

Vakgroep Nederlands
Aparte werkgroep taalbeleid
Dia-taal diagnostische toets (begrijpend lezen)
Leerlingen opgedeeld in categorieën
Zwakker → extra opdrachten
Heel zwak → naschools
1^e jaar en eind 2^e jaar
Af en toe verticaal overleg (1x per jaar)

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Traject
Boek komt niet overeen met leerplannen
Nadenken over ander boek
Eigen cursus overwogen

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

- 1) Leesactiviteiten
- 2) Leesomgeving
- 3) Leesnetwerk
- 4) Leesaanbod
- 5) Leesbeleid

Niet

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

Alle klassen van jaar 1 naar de bib → kennismaking
Bib komt 1x per jaar naar school met nieuwe projecten
Lezen met de leerlingen in de klas
Fragmenten gekozen door de methode
Klaskaart (vraag vanuit de bib)
Na een toets, tijdens de studie
Boeken bijven in de klas
Leerlingen cover laten kiezen
Maandagmiddag leesclub (minder dan 10)
Literatuurportfolio (eerste en tweede jaar)
Per maand opdracht literatuur
Gedichten, fragmenten, films/boek vergelijken
Tweede jaar boekverslag (volledig lezen) → over het algemeen goed
→ boek lezen tegen bepaalde datum, verslag schrijven in de klas

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

Niet altijd, veel opdrachten thuis
Lezen in de klas wordt soms niet gedaan

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

Literatuuropdrachten komen niet rechtstreeks uit het boek
Geïnspireerd, fragmenten uit het boek

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar? --> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
- Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, waarom niet?

[Fysieke boeken](#)

[Ervaring delen](#)

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

[Ook digitaal](#)

[Pdf's](#)

[Geen e-books en audioboeken](#)

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

[Droom](#)

[Leeslokaal, samenwerking bib](#)

[Bovenbouw heeft een leeslokaal](#)

[Boekenrekken met 2 zetels, komt niemand](#)

[Verouderde boeken](#)

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

[Klas](#)

[OV4-klassen hebben time-outkamer](#)

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

[Staat niet in de doelstellingen](#)

[Fragmenten uit een boek](#)

Cultuur, literatuur beperkt
12-13 pagina's lezen uit een boek

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft?

Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Vooraf Nederlands, ook Engels
Martens meestal Engels
Originele taal
Lezen voor jezelf, maar ook voor de leerlingen

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

Recensies voor uitgeverijen
Brochures

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?

Begrijpen wat ze lezen
Grote Turkse gemeenschap die buiten school geen NL spreken
Te weinig contact met de taal
Vooruitgang is zichtbaar

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

Contact met Anne
Samenwerking weinig
Afhankelijk van het aanbod

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...? --> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - tip: *dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken

door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokuur nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

Laatste 2 jaar auteurs op school

Weinig leesplezier

Luc Descamps in Paal

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

Sommige opdrachten zijn altijd hetzelfde

Sommige opdrachten aanpassen aan auteur

Boekenzoeker

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...) --> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Algemeen bib/samenwerken

Klaskaart kan beter

Bib selecteert boeken en steekt in boxen

→ Altijd nieuwe boeken

Wordt gedaan voor lager onderwijs

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

-
- 2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?**
 - 3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?**
 - 4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?**

[Persoonlijkheidsquiz → boeken aangeraden krijgen](#)

[Speeddaten met die boeken](#)

[Zelf een boek kiezen](#)

[Creatieve opdracht](#)

[Boekenkast in het lokaal](#)

[Schoolbib](#)

Bijlage 7 – Verslag interview Stedelijke Humaniora Dilsen

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

250 leerlingen, geen middenschool
20/23/25 uitzonderlijk

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

6

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering? --> Zo ja, wat houdt dat in?

--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

Belangrijk

Hoe ga je ermee om? Zoekende

Veel geprobeerd

Moeilijk: 4 lesuren (tijd)

Proberen leuke opdrachten te doen

Lin die niet graag lezen hebben nog niet het juiste boek gelezen

Bib naar school met bus

Speeddaten tussen leerlingen

Leesmomenten

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Campus

Ervoor Frappant

Leuker boek, betere oefeningen, meer to the point

Lessen lezen achtergesteld door lkr

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

1) Leesactiviteiten

2) Leesomgeving

3) Leesnetwerk

4) Leesaanbod

5) Leesbeleid

De leesscan is een online tool met een lijst van een **vijftigtal vragen** die je helpt om op een snelle en eenvoudige manier zicht te krijgen op de **sterktes en uitdagingen** voor het leesonderwijs op jouw school.

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

Leestoetsen (begrijpend lezen)

Meerendeel leest niet graag

Talenklassen vaak meer leesplezier

Boekenzoeker gebruiken (top 3 maken)

Niet onder 12 jaar → geen kinderboeken meer

Leven van een Loser

Luisterboeken

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar? --> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)? ☐ Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ...)?
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

Spreekopdracht

Per klas hetzelfde boek laten lezen (ooit gedaan) niet goed

Uurtje lezen (laagdrempelig)

2 leeskoffers met leesmateriaal

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, waarom niet?

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

iPads weinig

bijscholing Meer

voorstander laptop

Netbox begrijpend lezen

Niet te makkelijk maken met online bronnen

Ze moeten het leuke aan een bib ervaren

Interactief spel in de bibliotheek

Tijdens de middagpauze naar de bib (inschrijfsysteem) maar staat nog niet op punt

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

Zelf geen boeken

Weinig ruimte

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)**9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?**

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

Frans, maar minder in de eerste graad

Frères de Sang

Petit Nicolas

Petit Prince (willen ze veranderen)

3e graad

Eric Emanuel Smith 3e graad

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Krant

Non-fictie waargebeurd

Holocaust

De dochter van een Nazi

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

Vrijdag voorleesdag (vroeger)

Wendy Stroobants (Halloween) → fleecedekentje meebrengen

Gedichten uit Klasse

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?**13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?****14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?**

Tijd

Ruimte om eraan te werken

5^e uur waarin ze inzetten op vaardigheden

Bib

Kennismaking

Jan bibliothecaris

Doen veel voor lagere scholen

Schrijvers uitnodigen

Meegekregen van de buurvrouw die sprookjes voorlas

Taalpuzzels maken op niveau van de leerlingen

Samenwerking met de bibliotheek**1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?**

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...? --> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokuur nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...) --> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

Bijlage 8 – Verslag interview Hotelschool Hasselt

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

31 leerlingen (1 klas eerste jaar, 2 klassen tweede jaar)

Vraag van leerkracht: waarom enkel A-stroom?

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom? 1 – mevrouw Evers

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering?

--> Zo ja, wat houdt dat in?

Ze hebben niet echt een visie, ze willen gewoon zoveel mogelijk inzetten op leesbevordering. --> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Mevrouw Evers heeft altijd met Traject gewerkt, maar ze merkte dat dit een te dik boek is. Ze kreeg altijd 4 tot 5 hoofdstukken niet af en dit vond ze papierverspilling. Ze had daarom ook de uitgeverij gemaild om te vragen of ze de laatste hoofdstukken enkel digitaal konden maken, maar ze gaven als argument dat de papieren toch al gedrukt waren.

Mevrouw Evers heeft er daarom voor gekozen om dit jaar voor het eerste jaar Campus 1 (groene cursus) aan te schaffen. Tot nu toe is ze nog niet helemaal overtuigd. Traject is te veel, maar wel een stuk origineler. Campus is best kinderlijk.

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).

Dit hebben ze niet gedaan, omdat hier helemaal niks over is gecommuniceerd.

Mevrouw Evers wist ook niet dat dit bestond.

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

- 1) Leesactiviteiten
- 2) Leesomgeving
- 3) Leesnetwerk
- 4) Leesaanbod
- 5) Leesbeleid

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld? *Op het begin van het jaar starten ze met een test begrijpend lezen op diatoetsen.be. Ze gebruiken dit omdat er een goede remediëring voorzien is op deze site. Ook kunnen ze hiermee het niveau van de leerlingen bepalen. Aan de hand van deze niveaus wordt de indeling van het tutorlezen gemaakt.*

Ze hebben het concept 'tutorlezen' 3 jaar voor corona ingelast, maar dit project is verwaterd hierdoor. Sinds dit schooljaar zijn ze hier terug mee gestart. Oorspronkelijk deden ze dit project in de derde graad, maar nu worden de leerlingen uit het eerste jaar in de A-stroom gekoppeld met de leerlingen uit het derde jaar (toerisme en technische bakkerij) en de leerlingen van het tweede jaar in de A-stroom met de

leerlingen van het vierde jaar (horeca). Elke leerling uit de eerste graad wordt dan zo gekoppeld aan een leerling uit de tweede graad, die dan de tutor zal zijn. Deze koppeling is gemaakt zodat de kloof tussen de leerling en de tutor groot genoeg is. Het is de bedoeling dat ze per groepje een tekst luidop lezen zodat ze de moeilijke woorden eruit kunnen halen. Daarna maken ze verschillende opdrachten, waar wordt ingezet op zinsbouw, tekstbegrip... Het lessenrooster is zo opgesteld, dat de klassen die gekoppeld zijn, altijd op hetzelfde moment Nederlands hebben. Zo kunnen ze tijdens een bepaalde periode van het schooljaar regelmatig samenzitten voor dit project. Mevrouw Evers merkt dat de klassen waarin de tutors zitten dit jaar echt goed zijn, waardoor het project zeer vlot verloopt.

Tijdens de poëzieweek trekt mevrouw Evers samen met haar klassen naar het Kapermolenpark. Daar leest ze dan gedichten voor en laat ze de leerlingen ook een gedicht schrijven.

Vroeger hadden ze een project waar de leerlingen van het 4de middelbaar gingen voorlezen aan de leerlingen van de eerste graad. Dit vonden de leerlingen altijd heel leuk om te doen. Ook hebben ze een project gehad waarbij de leerlingen uit het tweede jaar gingen voorlezen in het lager onderwijs. Ze hadden dan ook verschillende dingen geknutseld in het thema van het boek.

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

Mevrouw Evers vindt leesbevordering zo belangrijk dat ze gewoon haar tijd hiervoor neemt. --> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

In de methodes staat redelijk wat, maar het wordt niet allemaal gebruikt door de leerkracht. In combinatie met boekbesprekingen is het onmogelijk om alles te doen. In Traject staan er verschillende kortverhalen, uniek voor dit boek. Dit gebruikt ze wel altijd.

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar?

--> Zo ja, hoe vaak?

In het nieuwe leerplan staat dat de leerlingen iets moeten doen met 4 literaire werken. Dit moeten niet uitsluitend boeken zijn. Mevrouw Evers streeft naar 3 boekbesprekingen per jaar, waarin een variatie zit van boeken, gedichten stripverhalen...

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?

De leerlingen mogen hun boek vrij kiezen. De leerkracht raadt boekenzoeker aan om dit te doen. Daarna moeten de leerlingen wel toestemming krijgen van de leerkracht voor ze het boek mogen lezen. Op voorhand worden er een aantal voorwaarden opgesteld.

Voorbeelden hiervan zijn: niet verfilmd, fictie/non-fictie, op leeftijd...

Een nadeel van boekenzoeker is dat de leeftijden niet altijd overeen komen met welke leeftijd de bib aangeeft.

De bib van Brugge maakt een lijst van recente bekroonde boeken.

De leerkracht vindt dat wanneer er een lijst wordt gegeven, ze meer beperkt zijn.

- Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...) ○ Boekenzoeker, website bib... ○ Booktok wordt niet echt gebruikt, dit is vooral op oudere leerlingen gericht
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- De meeste leerlingen lezen de boeken wel, maar enkele leerlingen niet. De leerkracht geeft opdrachten waarmee de leerlingen niet kunnen valsspelen. Vooral door creatieve opdrachten te geven. Leerlingen met dyslexie mogen ook luisterboeken gebruiken. Er wordt dan wel aangeraden om het boek ook mee te lezen.
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?)
- De leerkracht geeft vooral creatieve opdrachten. Voorbeelden hiervan zijn een boekendoos maken, een Instagram account maken voor het hoofdpersonage of een boekenquiz waarin ze meerkeuzevragen opstellen en zelf oplossen. Door zo'n opdrachten te geven, worden de leerlingen bijna verplicht om het boek te lezen. Door enkel een schriftelijke verwerking, zoals een samenvatting van het boek, spelen de leerlingen sneller vals door dit online op te zoeken. Ook heeft mevrouw Evers Chambers toegepast, waar de leerlingen mondeling antwoord moesten geven op de verschillende vragen. Hier vielen de leerlingen die hun boek niet hadden gelezen dan echt door de mand.
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Het creatieve luik werkt vooral voor de leerkracht, maar ook voor de leerlingen, want zo lezen ze het boek. De boekdoos werkt ook voor leerlingen. Ze hebben minder zenuwen omdat ze iets vast hebben. Ze moeten namelijk verschillende voorwerpen in de doos steken die iets met hun boek te maken hebben en moeten daarna hier een kaartje aanhangen met de koppeling van het boek.
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?
- Sommige leerlingen wel, maar totaal niet veel.

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen? --> Zo ja, hoe?

Mevrouw Evers zoekt samen met leerlingen naar boeken die hun interesseren. Het thema van het boek staat hierin centraal. Ze maakt de leerlingen ook duidelijk dat niet elk dun boek goed is en makkelijk leest en dat er ook dikkere boeken zijn die sneller lezen dat dunne boeken. --> Zo niet, waarom niet?

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

De leerlingen gebruiken boekenzoeker. Leerlingen met dyslexie mogen een luisterboek gebruiken.

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

In de school is er een schoolbib met zeteltjes, waar de leerlingen tijdens de middag kunnen gaan lezen. Ook is er een leeshoek in klas Nederlands. De school krijgt een budget om regelmatig nieuwe boeken bij de kopen, zodat het aanbod vernieuwend blijft. Ook worden er soms strip- of boekenkoffers uit de bib geleend. De leerkrachten merken dat de leerlingen hier veel te weinig gebruik van maken, omdat ze hun middagspeeltijd hiervoor niet willen opzeggen. Mevrouw Evers heeft daarom het idee dat ze elke middag een klas moeten aanduiden die dan boeken gaat lezen. Ook kunnen ze de eerste graad tijdens de studie hier naartoe laten gaan, want zij hebben toch een gsm-verbod op school.

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

In de school is er een schoolbib met zeteltjes, waar de leerlingen tijdens de middag kunnen gaan lezen.

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

Er wordt vooral in taalvakken aandacht besteed aan lezen. Zo moeten ze bij Engels een portfolio bijhouden en werken ze rond gedichten van Roald Dahl. Ook lezen ze kortverhalen en hier moeten ze weer een creatieve opdracht over maken. Er zijn ook Engelse boeken beschikbaar in de klasbib. Deze worden sneller gelezen dan Nederlandse boeken.

In de week van Halloween wordt er ook vakoverschrijdend een boek in thema voorgelezen. --> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Mevrouw Evers leest vooral als ze tijd heeft. Wanneer ze op vakantie gaat, leest ze het meest. De boeken die haar zoon leest geeft ze door aan de leerlingen, haar eigen boeken niet.

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

Vooral door de lijst die de bib in Brugge opstelt, maar ook door de Standaard binnen te wandelen.

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

Soms is dit zeker mogelijk, maar niet wekelijks. Wanneer ze dit doet, kan ze een speld horen vallen.

Mevrouw Evers leest heel graag voor. In de week van Halloween lezen de leerkrachten vakoverschrijdend een boek.

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?

Dit is een moeilijke vraag. Ze denkt dat het probleem vooral thuis ligt. Wanneer de ouders niet voorlezen of boeken aanbieden, zal het kind dit ook moeilijker zelf doen. Er is ook veel andere afleiding thuis, zoals een smartphone. Het probleem ligt ook vaak bij het nemen van het boek en te starten. Want wanneer de leerlingen beginnen lezen, is het moeilijk om te stoppen.

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Er is ondersteuning genoeg, het ligt vooral bij de leerlingen zelf. De bib heeft echt al veel.

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

Ja. De leerlingen hebben ook allemaal een bibpas. Dit maken ze op het begin van het schooljaar in orde.

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...? De leerlingen gaan 1x per jaar naar de bib. De eerstejaars doen dan een educatieve rondleiding door de bib op een speelse manier. Andere jaren doen er een workshop. Er mogen eventueel wel extra workshops voorzien worden, die voor de verschillende leeftijden beschikbaar zijn. Ook haalt de school soms strip- en boekenkoffers. Ook graphic novels, vooral van WO I, slaan goed aan.

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - tip: *dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkur nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

Het aanbod voor de eerste graad mag iets ruimer, vb workshop.

Auteurs zijn heel duur, een optie zou zijn om met meerdere scholen naar bib en daar een auteur uit te nodigen.

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

Ja, mevrouw Evers heeft goed contact met Kirsty Dupont uit de bib van Hasselt. Er is een goede wisselwerking tussen beiden. --> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker,

...)

--> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

Ja, alles staat duidelijk op de site.

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

Dit wordt niet gedaan, deze lijst beperkt mogelijkheden. Het open laten van de keuze is beter voor de leesbevordering van de leerlingen.

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

/

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

De school zou graag auteurslezingen doen, maar deze zijn vaak te duur. Guy Didelez heeft een aanbod met subsidies, maar dit zit vol. Dan zou de school volle pot moeten betalen en dit is te duur.

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurpaspoort voorhanden? ...

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

Geen andere dingen dan de school nu al doet.

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

Mevrouw Evers zou vooral een samenwerking met auteurs willen en ook met een illustrator. Het zou dan ook een workshop moeten zijn die interactief is zodat de

leerlingen echt mee zijn. Een aantal jaren geleden hadden ze ook een striptekenaar die langskwam, dit was ook leuk.

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

Bijlage 9 – Verslag interview Middenschool Handelschool Hasselt

1. Context en Doel van het Gesprek

Informeel interview tussen een student (vermoedelijk aan een bachelorproef werkend) en een leerkracht over het leesbeleid en de leesbevordering in de eerste graad van de A-stroom van een Vlaamse school.

Doel: In kaart brengen van stand van zaken omtrent lezen op school, de visie/aanpak, samenwerking met bibliotheek en wensen voor de toekomst. De sfeer is informeel, openhartig en wederzijds begripvol.

2. Leerlingen- en Klassenstructuur

1A: 16 leerlingen (kleine klas), 2A: 28 leerlingen; 1B: 19, 2B: 28 leerlingen. Cijfers kunnen licht wijzigen door in- en uitschrijvingen rond de teldatum (1 februari).

3. Leerkrachtenteam & Visie op Lezen

Twee leerkrachten Nederlands in eerste graad A-stroom: Sabine en geïnterviewde. Sinds twee jaar sterke focus op lezen en leesbevordering; begeleiding door Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) vanwege zwakke resultaten op begrijpend lezen. Extra materiaal ontvangen, eigen initiatieven uitgewerkt in de zomervakantie.

4. Lesmethodes en Leesactiviteiten Lesmethode: Campus 1 en 2.

Leerlijn Nederlands bevat lessen genietend lezen, maar door tijdsdruk (Team Teachorganisatie, beperkt tot 1u25m instructie op 4u Nederlands) komen deze lessen zelden aan bod.

Projecten zoals boekenprojecten worden positief ervaren.

Er is Leeslabo ingevoerd: een lesmoment voor actief lezen, afwisselend met workshops op dinsdagen.

Boekenrekken aanwezig in Team Teach-ruimtes, inhoud divers en recent, soms aangevuld door middelen uit provincie of schoolbezoeken aan boekhandel.

5. Toegankelijkheid, Leesomgeving & Stimulansen

Initiatief tot creëren van aangename, aparte leesruimte is gestart; budgetaanvraag bij provincie lopend, uitwerking gepland.

Boeken worden bewust vernieuwd (auteursbezoeken, leesboeken, recent aanbod, weetboeken, strips).

Promotie van lezen binnen school is beperkt; suggesties als posters, promotie via Smartschool worden overwogen voor toekomst.

6. Tijd en Integratie Leesbevordering

Grootste belemmering: onvoldoende lestijd om leesbevordering in lessen te verwerken. Team Teach-structuur zorgt voor versnippering en tijdsdruk, ten koste van ontspannende of diepgaande leesopdrachten.

Leerkrachten willen graag meer instructietijd verankeren en zoeken overleg met directie.

7. Evaluatie en Creatieve Opdrachten

Boekbesprekingen zijn niet verplicht, soms creatieve opdrachten zoals poëzie, interviews met personages of kruiswoordraadsels in plaats van traditionele samenvattingen.

Ongeveer 20% van de leerlingen leest effectief het opgegeven boek.

Opgestelde e-booklink om toegangsdrempel te verlagen.

Controle op lezen vaak via eerlijkheid van leerlingen, soms extra controle via ouders.

8. Gebruik van Digitale Middelen en Bib

Sporadisch gebruik van e-books; geen structureel gebruik van online leesplatformen of digitale promotie.

Geen structurele samenwerking met de lokale bib, hoewel interesse bestaat.

B-stroom bezoekt de bib soms, in A-stroom niet recent wegens tijdsdruk.

Ervaringen uit andere scholen (schoolbib, uitleenboxen) zouden inspirerend zijn.

9. Uitdagingen en Wensen

Belangrijkste uitdaging: intrinsieke motivatie tot lezen vinden bij leerlingen.

Schermen/smartphones vormen grote concurrent.

Wens tot meer concrete, creatieve leesactiviteiten/materiaal vanuit overheid, scholengroep of partners.

Creatieve samenwerking zoals lezingen, bieb-projecten en praktische inspiratie van andere scholen zijn gewenst.

10. Bachelorproefproject

Student werkt samen met school en bibliotheek aan structurele oplossingen voor leesbevordering, zoals platform/database voor leerkrachten in komende jaren.

Doel: samenwerking optimaliseren, structurele ondersteuning bieden.

Student zal project volgend jaar afronden, daarna overdracht aan volgende lichting studenten.

11. Enkele Inspirerende Uitwisselingen

Andere scholen: voorbeelden als een grote schoolbieb of project dat leerlingen tot 50 boeken/jaar laat lezen (bevraagde acht dit niet haalbaar voor eigen populatie). Publiek van deze school verschilt sterk door grote instroom van ex-OKAN-leerlingen.

12. Conclusie en Slottone

Leerkracht stond open voor discussie nieuwe ideeën, bevestigde nood aan ondersteuning en inspiratie uit de praktijk.

Vervolgafspraken maken deel uit van bachelorproeftraject.

Suggested Action Items:

Afwachten antwoord provincie betreffende budget voor leesruimte; verdere concretisering en uitvoering leeshoek.

Opmaken van een concreet overzicht van creatieve leesopdrachten, inspiratie verzamelen uit andere scholen.

Overleg binnen school (collega's, directie Team Teach) om instructietijd Nederlands te verruimen.

Onderzoeken en eventueel opstarten structurele samenwerking met de bibliotheek (uitleenbox, zoektochten).

Promotionele acties uitwerken voor leeshoek/boekenrek (bijv. posters, digitale boekentips).

Bijlage 10 – Verslag interview Sint-Franciscuscollege HeusdenZolder

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

200 leerlingen A-stroom
50 leerlingen B-stroom

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

12 lkr
18-23 leerlingen
B-klassen met 10

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering? -->

Zo ja, wat houdt dat in?

--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

Vakgroep Nederlands
Geen aansturing vanuit directie
Leerplan volgen, geen boek in vermeld
Eerste jaar geen boeken, tweede jaar wel
NU: beide jaren boeken lezen
1: 1 volledig boek
2: 2 boeken
Thema aanreiken
Auteur op bezoek → boek lezen

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Eigen cursus
5 jaar
Markant
Ontwikkeld vanuit het leerplan
Elk jaar actualiseren

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes).

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

- 1) Leesactiviteiten
- 2) Leesomgeving
- 3) Leesnetwerk
- 4) Leesaanbod
- 5) Leesbeleid

4x per jaar (eerste graad), voor een vakantie vakgroep hele school (2x)

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

Lessen

Jeugdauteurs (Guy Diddlee eerste jaar) → veel succes

Schoolbib, uitgebreid tot de hele school

Samenwerken met bib Heusden-Zolder

SFC Leest Mee – samenwerking bib

Bezorgen nieuwste boeken

Leerlingen beoordelen deze boeken en krijgen een beloning in de vorm van een lezing, slotfeest

Te veel ander aanbod (tv, gsm, tablet)

Lezen is traag

Veel schoolwerk

Schoolbib 2x per week tijdens de middag

Ook leeslokaal

4/5 leerlingen op een middag

Project op 23 april: eerste uur moet iedereen een uur lezen, ook de leerkracht

Brengen zelf een boek mee en bieden boeken aan

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

Proberen aan te
bieden Niet
wekelijks

2A: 2x een lesuur in de klas lezen, opdracht aan gekoppeld in de klas (3 uren in totaal) B-stroom extra boeken (makkelijk lezen) in de klas

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar? --> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
- Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?

- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

In de klas, fragmenten uit jeugdboeken

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, waarom niet?

Dyslexie: desi-boek

Dunner boekje, geen kinderboeken meer lezen

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

E-reader mag, maar moet niet

Eigen cursus op papier en online op Smartschool

Dyslexie: sprint gebruiken (20 leerlingen)

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

OLC: kranten, tijdschriften, woordenboeken

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) (*vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken*)

Leeslokaal

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

Geschiedenis

Latijn, boek in de grote bib gaan halen (cultuur, verhalen over Romeinen)

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Lezen voor mezelf, lezen voor het project

Boek van een oud-leerling

Ervaring delen soms

Tekstjes in het werkboek komen uit boeken die de lkr zelf gelezen hebben

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

2 exemplaren per boek

Mei: 1 exemplaar houden en 1 terug naar de bib

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen?

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

3^e middelbaar naar de grote bib

Rondleiding, boeken aangeboden

Nu nog 2 boeken en 1 NI film

3^e jaar: Impact, biedt veel teksten aan

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...)

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...? --> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkade nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...) --> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Boeken tot 2014 afgevoerd → in de studiezalen gezet

20/25 jaar: ontstaan door collega die in de bib werkte en les gaf

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

Luc Descamps

Nick, had nog maar 2/3 boeken

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

Bijlage 11 – Verslag interview VOX Pelt

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

1A: 10 lln

2A: 14 lln

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

1 → mevrouw Custers

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering?

--> Zo ja, wat houdt dat in?

Er is een werkgroep die rond taalbeleid werkt op school. Ook zijn er een aantal collega's die zich bezig houden met de schoolbib.

In oktober en in mei worden er diattoetsen afgenomen. Op basis daarvan wordt het niveau van begrijpend lezen bepaald. Dit wordt opgevolgd door het pakket dia+ dat de school heeft aangekocht. Hierdoor wordt de overstap van jaar 1 naar jaar 2 ook makkelijker.

In de week van de poëzie worden er verschillende acties gedaan, ook door de scholengroep. Maart is de jeugdboekenmaand, hier wordt ook rond gewerkt.

De leerlingen werken doorheen het jaar aan hun leesportfolio. Hierbij zijn ze niet verplicht om verschillende boeken te lezen. Ze moeten per schooljaar minstens 2 teksttypes lezen, waarvan minstens 1 jeugdboek. De rest van de teksttypes kan bijvoorbeeld een podcast, een luisterboek of een stripverhaal zijn. De leerlingen mogen kiezen uit 20 verwerkingsopdrachten, die ingedeeld zijn met sterren. Ze moeten per schooljaar aan 5 sterren geraken. Ze mogen zelf kiezen hoe ze dit indelen, 5 opdrachten van 1 ster, of bijvoorbeeld 1 opdracht van 2 sterren en 1 opdracht van 3 sterren. De opdrachten zijn luchtig, zoals een playlist op spotify of een booktok. De leerlingen weten al aan het begin van het jaar dat ze dit portfolio moeten maken, maar doorheen het jaar wordt dit vaak herhaald. Ook is er een groot overzichtsschema zodat iedereen kan zien waar iedereen zit met het portfolio. Dit werkt motiverend voor de leerlingen. Er zijn veel instromers van ex-OKAN leerlingen en ook een aantal leerlingen met dyslexie. Zij krijgen extra tijd op het examen en krijgen de uitleg opnieuw op een rustig tempo.

--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

Ze werken met campus en wat extra aanvullend materiaal. Het is een goede methode, maar het is soms te moeilijk geformuleerd.

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes). --> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

- 1) Leesactiviteiten
- 2) Leesomgeving
- 3) Leesnetwerk
- 4) Leesaanbod
- 5) Leesbeleid

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld?

Er is een werkgroep taal met de collega's van het Atheneum. Ze wisselen soms wel wat ideeën uit, maar vermits mevrouw Custers de enige leerkracht Nederlands is in de eerste graad, maakt ze veel dingen zelf omdat de andere dingen vaak niet toepasbaar zijn.

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

Omdat mevrouw Custers de enige leerkracht Nederlands in de eerste graad is, moet ze niet kijken naar andere collega's. Daarom kan ze leesbevordering in de klas integreren en is hierdoor nog nooit in de problemen geraakt met haar lessen. Een goede structuur is hierin wel zeer belangrijk.

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

Er zijn een aantal hoofdstukken waarin wordt gewerkt rond lezen. Deze hoofdstukken worden wel gebruikt, maar zijn soms te saai. Daarom laat mevrouw Custers deze lessen soms vallen en vervangt dit door het leesportfolio waaraan de leerlingen moeten werken doorheen het jaar.

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar?

--> Zo ja, hoe vaak?

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
 - Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?)
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen?

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

De leerlingen moeten elk jaar een leesportfolio maken waarbij ze 4x met literatuur in aanmerking moeten komen. Dit kunnen boeken zijn, maar het kan ook een podcast zijn. Het portfolio bestaat uit 20 verwerkingsopdrachten die ingedeeld zijn door een aantal sterren. De leerlingen moeten per schooljaar aan 5 sterren geraken. Ze kunnen dus kiezen om van deze 20 verwerkingsopdrachten 5 opdrachten van 1 ster te maken, of bijvoorbeeld 1 opdracht van 2 sterren en 1 opdracht van 3 sterren. Aan het einde van het schooljaar moeten ze dan ook een mondeling examen afleggen waar dan naar

de leesbeleving gevraagd wordt. Wanneer de leerkracht denkt dat ze de boeken niet echt hebben gelezen, vraagt ze goed door. Maar de leerlingen lezen over het algemeen hun boeken wel.

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen? --> Zo ja, hoe?

Mevrouw Custers verplicht de leerlingen niet om 4 jeugdboeken te lezen, maar ze kunnen ook een podcast luisteren of een stripverhaal. --> Zo niet, waarom niet?

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

De leerlingen komen vaak in aanmerking met Boekenzoeker. Ook hebben ze een diatoetsen pakket aangekocht, namelijk dia+. Hiermee kunnen de leerlingen op hun eigen niveau oefenen in verschillende thema's en kan de leerkracht de vooruitgang van de leerlingen zien. Voor de leerlingen met dyslexie is er de optie dat de opdrachten worden voorgelezen en ook niet op tijd.

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

Elke middagpauze kunnen de leerlingen naar de schoolbib gaan. De boeken, die de school voornamelijk van de bib en de gemeente cadeau heeft gekregen, staan gesorteerd per thema en op leesniveau. Er is hier een chillhoekje en de boeken kunnen ook uitgeleend worden. Hier wordt toezicht gehouden door de mensen van het secretariaat, maar dit is op lange termijn niet haalbaar.

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

Er hangen verschillende posters op op school (tegen deuren, naast de broodjesverkoop...). De posters mochten liefst nog groter zijn.

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Tot nu toe is er enkel de schoolbib. Maar de school gaat binnenkort een tuin gedeelte plaatsen op de speelplaats, waar er voor een rustige plek gezorgd zal worden. Dit wordt ook voorzien van bankjes, waar de leerlingen dus ook zouden kunnen lezen.

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

In het eerste jaar is er een vak 'Boost Taal'. Dit is een remediërvak waarbij Nederlands, Frans, Engels en soms Duits aan bod komen. Hier wordt gewerkt aan de uitbereidingsdoelen, maar soms ook over 1 bepaald vak als er een toets algemeen slecht gemaakt is. Zo worden er soms teksten gelezen in een andere taal en zo vergeleken met het Nederlands. Zo werken ze vakoverschrijdend aan taal.

Samen met geschiedenis schrijven ze ook brieven voor 'Schrijf-Ze-VRIJdag'

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Mevrouw Custers vindt zelf dat ze veel te weinig leest. Vroeger las ze veel meer dan nu. Hierover is ze ook heel eerlijk over tegen de leerlingen. Zo vertelt ze wanneer ze een boek echt niet uit kan lezen, of juist omgekeerd, wanneer ze een boek super snel kan uitlezen. Hierdoor zijn de leerlingen echt geïnteresseerd in haar 'boekenleven'. Ze vragen regelmatig of ze het boek al uit heeft en wat ze ervan vindt. Ze vraagt dan ook wat de leerlingen graag lezen en op basis daarvan stelt ze dan ook toetsen op. Een lees oefening kan dan bijvoorbeeld gaan over het thema 'misdad' als de leerlingen dit leuk vinden.

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod?

Mevrouw Custers krijgt vooral mails en post van Pelckmans en Boekentoppers.

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

Mevrouw Custers probeert 2 van de 4 lessen per week te starten of te eindigen met een fragmentje voor te lezen. Ze eindigt hier het liefst mee, zodat de leerlingen rustig naar huis kunnen vertrekken. Ze leest vooral boeken van Kamiel de Bruyne (De nutteloze boswandeling). Hierin zitten vooral leuke weetjes, waardoor het niet moeilijk is om een volgende les in te pikken.

Ze kent de meerwaarde van voorlezen zeker. Zeker sinds ze een kindje heeft.

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen? De leerlingen zijn te veel bezig met de digitale wereld, zoals sociale media. Hierdoor grijpen ze veel minder snel naar een boek.

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Het gemeenschapsonderwijs krijgt weinig geld om dingen uit te werken.

De leerlingenraad in de school is wel algemeen actief.

Uit de scholengroep is er iemand taalcoach, en zij is bezig met een podcast.

De directie is zeer enthousiast over alle projecten als er een goede motivatie is.

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

De bib van Pelt zet vooral in op lagere scholen.

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...) De leerlingen gaan te voet naar de bib.

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkade nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

/

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

/

--> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...)

--> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

Mevrouw Custers kent het aanbod van de bib van Pelt niet zo goed.

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

De bib van Brugge heeft een goede leeslijst, daar haalt ze inspiratie uit. Ze krijgt liever mails van de uitgeverijen over welke boeken er gaan komen, dan een leeslijst.

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

De communicatie van bijvoorbeeld nieuwe boeken in de bib van Pelt zou fijn zijn. Ook zouden alle scholen van Pelt een mailtje mogen krijgen wanneer er bijvoorbeeld een boekenverkoop zou zijn.

Extra vragen

1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

Mevrouw Custers probeert een leuke auteur te vinden, iemand die zijn/haar enthousiasme kan overbrengen naar de kinderen. Dit jaar heeft ze Tom de Cock uitgenodigd. Ze maakt de leerlingen op voorhand warm door hun voor te bereiden op de auteur, zonder al te veel prijs te geven. Ook worden er duidelijke gedragsafspraken gemaakt.

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

OKAN organiseert een verteltheater met een mini toneel met een voorleesboek in eigen taal.

Familieleden komen dan voorlezen en de leerlingen worden ingedeeld per taal.

De tweede en derde graad van het Atheneum gaat voorlezen aan kleuters.

De school heeft een gemeenschappelijke gang met de tienerschool. Hierin hangen boekencovers en er is een Bookflix. Ook mogen de leerlingen slofjes aandoen en op een bankje in de gang gaan zitten voor het leeskwartiertje.

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

Mevrouw Custers zou op Erasmus gaan naar Finland. Daar zijn grote bibliotheken en er worden veel subsidies uitgedeeld. Zo is er bijvoorbeeld een grote aula als bib i.p.v. een klein klaslokaal. Ze zou dan ook zo een grote bib in de school willen maken met veel boeken. Ook zou ze deze bib dan combineren met een stille ruimte voor leerkrachten, waar leerkrachten en leerlingen dus in stilte kunnen lezen of werken voor school. Het moet een gezellige plek worden met zitzakken.

Ze zou dan uiteindelijk dit ook doortrekken naar tablets, waarop een database staat met alle boeken die in de bib staan. Zo kunnen de leerlingen een boek makkelijk terugvinden. Ook zou het dan handig zijn dat er boeksuggesties worden gegeven in eenzelfde thema als het boek dat je leuk vond.

Ze zou ook elke maand een auteur uitnodigen.

Ook de ouders moeten betrokken worden om duidelijk te maken hoe belangrijk (voor)lezen is.

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

/

Bijlage 12 – Verslag interview WICO Pelt

Algemene vragen

1. Hoeveel leerlingen telt de eerste graad A-stroom in jullie school? Hoe groot zijn de klassen?

- a. Eerste jaar $204+66 = 270$
Tweede jaar $246+82 = 328$
Totaal = 598
- b. Klassen TDL/K = +- 20-25
LLN Klassen PDK = 15-19
LLN
15 klassen 1^e + 17 klassen 2^e
- c. TDL/K = theoretisch
denken PDK = praktisch
denken
(beide A-stroom)

2. Hoeveel leerkrachten geven Nederlands in de eerste graad A-stroom?

10 leerkrachten

3. Welke visie heeft de school op lezen en leesbevordering?

--> Zo ja, wat houdt dat in?

--> Zo niet, zouden jullie dit wel willen opstellen en hoe zien jullie dit dan?

Ze hebben de afgelopen jaren een leesvisie opgesteld in het kader van Isabelle haar postgraduaat rond leesbevordering. Ze verzamelde input van collega's en leerlingen. Ze kwamen tot de volgende gedeelde stellingen, die nu langzaam geïntegreerd wordt in hun acties en beleidsplannen:

- 1. Elk vak is geschikt voor (voor)leesplezier.
- 2. We zetten vooral in op leesmotivatie.
- 3. We zorgen voor een rustige leesplek op school.
- 4. We voorzien een gevarieerd leesaanbod, aangepast aan de interesses van de leerlingen.

Stellingen opgesteld

4. Met welke methode werken jullie (indien dit niet vermeld stond op de engagementsverklaring)?

BOON, vanaf de volgende jaren (waarschijnlijk) Campus.

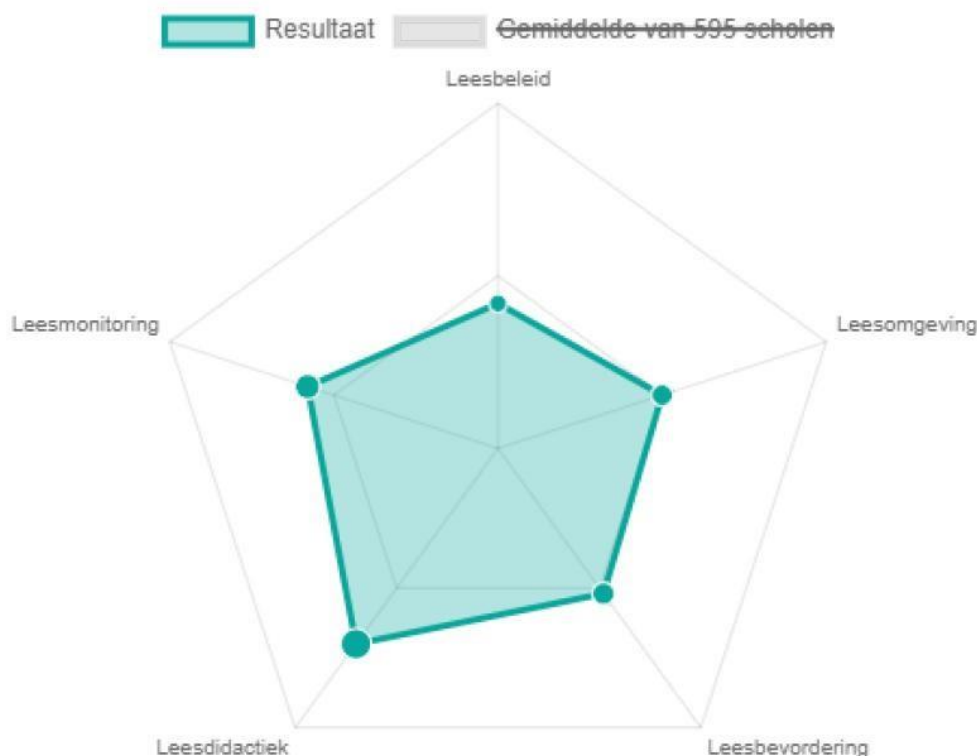
Ze zijn heel tevreden over BOON, maar er worden geen nieuwe versies gemaakt.

Campus wordt gebruikt door andere scholen in de scholengemeenschap.

5. Hebben jullie de leesscan uitgevoerd? Wat waren de resultaten (sterktes/zwaktes). Via de postgraduaat van mevrouw Geenen hebben ze dit al gedaan. De school bestaat nog maar 5 jaar, waardoor er collega's van 4 campussen samen gezet zijn.

Afgenomen in juni 2023

- Op dat moment nog geen sprake van leesbeleid -> op alle pijlers veel werk
- Leesdidactiek stond het verst (in de lessen van taalvakken) => meer aandacht voor genietend lezen en leesmotivatie
- Leesomgeving: kleine acties wegens verbouwingen
- Leesmonitoring: voorlopig vooral qua aanbod. Qua motivatie is werkpunt in taalbeleidsplan

--> Wordt er ingezet op de verschillende domeinen en hoe precies?

1) Leesactiviteiten

Voorlopig vooral in de lessen Nederlands. Tijdens de specifieke actieweken (Voorleesweek, Poëzieweek, Jeugdboekenmaand) proberen we ook andere vakcollega's te betrekken). Ook in onze Groeidagen (om doelen GFL te behalen) wordt (voor)lezen betrokken.

Projectdagen voor funderend leerplan → studiekeuze, zichzelf inschatten, mentaal welzijn, lezen ehbo → 2 dagen per jaar

Lezen heel leuk, striptekenaar samen met voorlezen

2) Leesomgeving

Voorlopig weinig grootse initiatieven door verbouwingswerken aan onze school. We hebben een boekenkast toegevoegd aan onze middagactiviteiten, dit wordt verder geëvalueerd.

3) Leesnetwerk

Band met bibliotheek Pelt is terug aangehaald.

Vroeger afspraak maken, nu gewoon binnenlopen (gebouw klein)

4) Leesaanbod

We proberen om onze leerlingen bewust te maken van het actuele boekenaanbod. We polsen ook regelmatig bij hen welke boeken zij aanraden, om ons bewust te worden van trends en voorkeuren vanuit de doelgroep zelf (monitoring).

Proberen iedereen een tip geven, boekentips voor

leerlingen 5) Leesbeleid

We hebben een aantal stellingen die we als rode draad gebruiken en waaraan we elke nieuwe actie aftoetsen. We proberen om deze te verankeren in het schoolgebeuren. Ons talenbeleid gaat uiteraard breder dan het leesbeleid, al is dit een goed startpunt.

Leesbevordering op school

1. Welke activiteiten of initiatieven organiseert de school om het leesplezier bij leerlingen te stimuleren? Werkt elke leerkracht op dezelfde manier rond lezen en leesbevordering? Worden de goede praktijkvoorbeelden hierna dan ook uitgewisseld? Het is belangrijk om met veel enthousiasme in de klas te praten over lezen en boeken. Mevrouw Geenen neemt zelf ook boeken mee en geeft haar eigen mening hierover aan de leerlingen.

De leerkrachten delen hun werkvormen. De meerderheid werkt er wel rond, maar niet elke leerkracht is hier even hard mee bezig. Er worden meestal kleine laagdrempelige tips gegeven en deze worden altijd goed opgenomen door de leerkrachten.

2. Hebben jullie als leerkracht het gevoel dat jullie genoeg tijd en ruimte hebben om leesbevordering te integreren in de les?

--> Zo ja, hoe doen jullie dit?

De leerkrachten nemen echt voldoende tijd om te lezen. Ze merken wel dat er veel taalbeschouwing gezien moet worden, maar eigenlijk zijn de vaardigheden belangrijker. Een afwisseling is dus zeker nodig. Zo wordt er regelmatig gebruik gemaakt van fragmenten uit boeken en er wordt ook voorgelezen in de les. De leerkracht gebruikt dan ook bijvoorbeeld zinnen uit boeken en de leerlingen moeten dan het lijdend voorwerp zoeken. De leerkrachten durven ook af te stappen van het boek.

--> Zo niet, hoe komt het dat jullie de tijd en ruimte er niet voor hebben? Hebben jullie dit probleem al aangekaart? Wordt er al iets met jullie feedback gedaan?

3. De gekozen methode (bv. Campus/Traject/eigen cursus), biedt die voor jullie voldoende aanbod/tips om te werken rond leesbevordering? Waarom wel/niet? Of is dit eerder iets dat jullie extra toevoegen aan lessen?

BOON: werkt via modules => maakt het makkelijk om hierin lezen te integreren (bv. modules rond opiniërende teksten)

Ze vinden het ook belangrijk om hun eigen ding te kunnen doen en de vrijheid te hebben om zelf teksten te kiezen (en om niet vast te hangen aan een methode).

4. Moeten de leerlingen boekbesprekingen maken doorheen het jaar? --> Zo ja, hoe vaak?

Het kader is een leidraad, elke leerkracht mag zijn eigen accenten leggen.

	Eerstejaars	Tweedejaars
Trim1	Groepsopdracht rond Vlaamse filmpjes + ev. Wekelijkse boekentips vanuit LLN	Kortverhaal (nieuw)
Trim2	BookTok maken	Recensie OF: klassikale bespreking
Trim3	Pizzapunten (opdracht rond personages etc) -> zelfgekozen presentatievorm	Graphic novels

- Hoe pakken jullie dit aan? (bv. leerlingen vrij laten kiezen, keuze uit een vaste boekenlijst, 1 zelfde boek voor de hele klas, blinddate...)?
 - Indien de lln zelf mogen kiezen: waar halen zij hun inspiratie denken jullie (bv. Boekenzoeker, mond-aan-mondreclame, TikTok, ...)
 - Afhankelijk van de klas:
 - TDL: vaak vrije keuze, met bepaalde doelstellingen (binnen hun leeftijdscategorie of er net buiten, Nederlandstalig ...) → soms wel boekenlijst voor leesjury – moeilijk om leeslijst samen te stellen – samen met vakgroep -
 - PDK: in sommige klassen werkt het beter om gezamenlijk in de klas hetzelfde boek te lezen (dan kiest de LK) → ook in klas lezen en samen met leerlingen opdracht maken
 - Ze stimuleren het gebruik van Boekenzoeker, Pluizuit, de website van de bib ...
- Hebben jullie het gevoel dat de leerlingen de boeken daadwerkelijk lezen? Hoe checken jullie dit? Is er ook een mondeling luik bv.?

Ze maken in de klas tijd voor lezen. Ze kunnen dit uiteraard niet 100% controleren. Bij de meeste opdrachten is er ook een mondeling luik. Ze proberen als leerkracht ook gewoon veel enthousiasme voor lezen over te brengen. Leeskwartiertje – wekelijks tijdens les Nederlands – leerlingen steken elkaar aan.
- Gaat het bij zo'n boekbespreking louter om een schriftelijke neerslag of bv. ook een creatieve verwerking of een activiteit (presentatie, boekenbeurs, schilderij, ... ?

Ze laten ze geen 'klassieke' boekbesprekingen meer maken. De leerlingen stellen hun boek voor met een poster of presentatie, elevator pitch, geschreven recensie (in de klas geschreven) ...
- Hoe kwamen jullie tot deze keuzes en werken ze voor jullie leerlingen?

Deze keuzes werden deels gemaakt omdat ze zo goed in de leerlijn van het handboek passen (bv. de recensie in het tweede jaar). Daarnaast proberen ze opdrachten uit te werken waarvoor de leerlingen het boek effectief gelezen moeten hebben, anders vallen ze door de mand.
- Denken jullie dat leerlingen buiten deze boekbesprekingen ook nog 'uit eigen keuze' lezen? Voornamelijk de kinderen die zelf al veel lezen.

--> Zo niet, vanwaar deze keuze? Pakken jullie dit dan op een andere manier aan en zo ja hoe?

5. Wordt er ook aandacht besteed aan leerlingen die minder interesse hebben in lezen? --> Zo ja, hoe?

Er is aandacht voor leesmotivatie. De leerkracht probeert samen met de leerling een geschikt boek te zoeken. Ook wordt er eerlijk gecommuniceerd over dat een boek soms moeilijk kan zijn omdat je bijvoorbeeld een naam in het boek niet zou kunnen uitspreken. --> Zo niet, waarom niet?

6. Maken jullie gebruik van digitale bronnen?

--> Zo ja, welke gebruiken jullie zoal (bijv. e-boeken, online leesplatforms, Boekenzoeker)? Is dit dan vooral voor fictie/non-fictie?

--> Zo niet, met elke digitale bronnen ben je wel al bekend en zou je graag nog meer inzetten? Denk je dat leerlingen liever een fysiek boek lezen dan een digitaal boek? Is dat anders voor fictie/non-fictie?

Ze zijn nog aan het zoeken hierin, vooral luisterboeken lijken interessant. Ze stimuleren wel om papieren boek te lezen en ze willen de liefde voor boeken doorgeven. Kinderen die graag lezen hebben soms wel e-reader.

7. Zijn boeken op jullie school zichtbaar voor leerlingen? (Vb. schoolbib, leeshoek of online via Smartschool...)

Zeer beperkt, hierin zijn we zoekende (o.a. ook door onze verbouwingswerken). Ze hadden een schoolbib, maar daar was amper ruimte. Er is wel voldoende materiaal zoals zitzakken en boekenkasten.

Andere ideeën die ze in de toekomst willen doen zijn posters ophangen in de gangen en nieuwe boeken promoten op de schermen in de gangen.

--> Zo ja, maken jullie hiervoor ook actief reclame?

--> Zo niet, hoe komt dit en wat mis je in huis? *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Zou je graag als leerkracht hierin ondersteuning vinden vanuit de bib, collega's, directie, andere partners...?

8. Zijn er rustige plaatsen op school waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te lezen? (Vb. Tijdens de pauze kunnen de leerlingen in de schoolbib lezen of er zijn knusse hoekjes voorzien) *(vraag zeker naar foto's of als je ter plaatse gaat om dit samen te bekijken)*

Momenteel niet, hopelijk binnen een paar jaar wel.

9. Wordt er vakoverschrijdend gewerkt aan leesbevordering?

--> Zo ja, hoe?

--> Zo niet, zijn er toekomstplannen?

Voorlopig enkel vrijblijvend tijdens actieweken (bv. Voorleesweek) Is interessant, maar het is een zeer grote school dus dat is moeilijk. Doen ze dit dan voor bepaalde klassen of voor elke klas?

10. Leest u zelf vaak in je vrije tijd? Is dit veranderd doorheen de jaren dat u lesgeeft? Wat geeft u van deze ervaring door aan de leerlingen?

Ja. Hangt van periode tot periode af. Mevrouw Geenen vindt het wel moeilijk om boeken voor de eerste graad te lezen, omdat dit een heel andere doelgroep is. Young adult boeken vindt ze wel leuk. Ook luistert ze graag naar de grote vriendelijke podcast.

11. Hoe blijf je zelf op de hoogte van het recente jeugdboekenaanbod? *Vooraf door te luisteren naar podcasts en op Instagram accounts te kijken.*

12. Denkt u dat het mogelijk is om wekelijks een moment vrij te maken om de leerlingen te laten lezen en/of als leerkracht voor te lezen? (Of misschien doet u dit al?) Ben je op de hoogte van wat de meerwaarde is van voorlezen?

Leeskwartier => praten rond lezen nog meer stimuleren

Leerlingen lezen zelf, maar ze willen dit meer opentrekken door gesprekken te voeren

13. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen bij het bevorderen van lezen onder leerlingen? Heeft u zelf suggesties om deze aan te pakken? Hoe ziet voor u als leerkracht het ideale scenario eruit waarbij leerlingen volop en graag zouden lezen? Om de jongeren die niet graag lezen ook mee te krijgen. Omdat er veel niveauverschil is, is dit klassikaal zeer moeilijk. Het leeskwartier werkt ook niet altijd. Sommige leerlingen hebben 'het juiste boek nog niet gevonden'.

14. Welke middelen of ondersteuning zou u nodig hebben (bv. vanuit de overheid, net/koepel, scholengroep, directie, collega's, ouderraad, leerlingenraad, ontwikkelaars van lesmethodes, auteurs, ...) om leesbevordering te verbeteren?

Vanuit de koepel zijn er interessante initiatieven zoals een traject rond Graphic Novels. Effectief leesonderwijs.

De overheid heft ook het leesoffensief, maar dit is zeer abstract.

Vanuit de school zou een leesplek heel leuk zijn.

Vanuit de bib zou een aanbod aan boeken leuk zijn. Ook ideeën voor Graphic Novels zijn welkom.

Samenwerking met de bibliotheek

1. Werkt de school samen met een lokale bibliotheek? (zie ook vervolgvragen) --> Zo ja, hoe ziet die samenwerking eruit?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor?

2. Maakt de school uitstappen naar de lokale bibliotheek? (vb. Rondleiding in bib, een boek uitkiezen voor de boekbespreking, ...) Kennismakingsbezoek: rondleiding + aanmaken account

Samenwerking eerst uitgedoofd, sinds Ayse is de samenwerking beter De bib bevindt zich op wandelafstand.

Het nadeel is dat een volledig lesuur wegvalt door deze uitstap.

--> Zo ja, hoe frequent zijn deze uitstappen? Maken jullie deze te voet, met de bus, ...?

--> Zo niet, wat is de reden hiervoor? Is dit eerder een financiële reden (bv. geen geld voor busvervoer - *tip: dynamoOPWEG biedt de mogelijkheid om gratis met De Lijn tot de bib en terug te gaan!*) of eerder een gebrek aan tijd om tot daar te geraken door de afstand (en misschien geen busverbinding mogelijk) of überhaupt door gebrek aan tijd om dit te doen (bv. Je hebt een blokkade nodig voor een verplaatsing maar krijgt geen kans hiertoe omdat er dan roosterwijzigingen dienen te gebeuren).

3. Zijn er gezamenlijke projecten of evenementen die u organiseert met de bibliotheek, zoals leesclubs of workshops?

--> Zo ja, welke?

--> Zo niet, wat zouden jullie graag doen?

4. Maakt u gebruik van de expertise van bibliotheekmedewerkers om activiteiten te plannen of te begeleiden?

--> Zo ja, hoe?

Soms wel, rond nieuwjaar vroegen ze tips voor boeken via de school. --> Zo niet, wat zou u graag van hen leren?

5. Heeft u een idee over het aanbod dat de bibliotheken al bieden? Hoe bereikt dit aanbod jullie (bv. nieuwsbrief, fysieke brochure, bezoek van de bibliotheekmedewerker, ...)

--> Zo ja, wat ontbreekt er nog?

De bib is beter op de hoogte van aanbod, dus het zou fijn zijn als deze communicatie duidelijker is. Een nieuwsbrief zou een goed idee zijn.

--> Zo niet, zou u een catalogus met alle mogelijkheden om leesbevordering te stimuleren interessant vinden? Zijn er nog andere middelen waar je aan denkt?

6. Maak je als leerkracht gebruik van de catalogus van de bib om zo leeslijsten op te stellen? Leg je leeslijsten aan op basis van deze catalogus of blijf je zo op de hoogte van het recente aanbod?

Mevrouw Geenen let erop dat als ze over boeken praat in de les, deze ook in de bib van Pelt liggen. Ze werkt van boek naar catalogus.

7. Hoe zit het met verwachtingen van de school naar de bib toe? Missen jullie daar iets in?

Eventueel boekenpakketen die worden samengesteld of suggesties die gegeven kunnen worden.

Extra vragen**1. Zijn er andere partijen waarmee de school samenwerkt om lezen te stimuleren, naast bibliotheken? (bv. Auteurslezingen)**

--> Zo ja, hoe kies je een auteur voor deze lezing? Breng je de bib ervan op de hoogte? Stellen ze dan een boekenkoffer samen? Hoe zorg je voor de voorbereiding op dit bezoek? Hoe zorg je voor naverwerking? Is er een auteurspaspoort voorhanden? ...

Vroeger deden ze auteurslezingen van Guy Didelez, maar dit was super groot dus dit werkte voor leerlingen niet. Ze zouden dit liever in een projectdag verwerken.

2. Bent u bekend met goede initiatieven van andere scholen en zou u daar inspiratie uit halen?

Niet echt op de hoogte, af en toe contact anders scholen.

3. Als je echt je zotste fantasie zou mogen nastreven en al het geld, tijd en middelen mocht gebruiken om jongeren te laten lezen. Hoe zou je dit dan aanpakken?

Ze zouden een veel groter aanbod op school willen, met meerdere exemplaren per boek. Ook boekenpakketen van de bib zouden fijn zijn.

Een rustige leesplek op school waar veel boeken te vinden zijn zou ook een must zijn.

4. Heeft u nog andere vragen/opmerkingen?

/

Bijlage 13 – Interviewleidraad Bibliotheken

Interview met bibliotheken – Ontwikkeling Databank 'Langlezend!'

Vorbereiding bibliotheken (gelieve vooraf op te zoeken):

Cijfergegevens van aantal bibliotheekbezoeken door leerlingen 1e graad (A- en eventueel B-stroom)

Cijfers van uitleningen op leerlingenaccounts van betrokken klassen

Pieken in uitleningen na klasbezoeken

Brochures/activiteiten die nog niet gedeeld zijn in Teams

Activiteiten die specifiek voor leerkrachten georganiseerd werden

Eventueel opzoeken van voorbeelden van goede websites of databanken ter inspiratie

1. Introductie & context

- Kan u kort beschrijven hoe uw bibliotheek momenteel inzet op leesbevordering voor jongeren (12–14 jaar)?
- Welke specifieke noden of uitdagingen merkt u bij deze doelgroep?
- Waar zou zo'n databank volgens u het grootste verschil kunnen maken voor leerkrachten en leerlingen?

2. Samenwerking met scholen

- Hoe verloopt de samenwerking met scholen uit de regio op dit moment?
- Wat verwachten leerkrachten meestal van jullie bij leesbevordering?
- Welke noden geven leerkrachten zelf aan?
- Hoe reageren de leerlingen op jullie projecten?
- Zien jullie stijgingen in het aantal uitleningen door leerlingen na een klasbezoek?
- Waar ziet u kansen om samenwerking te versterken?

3. Inhoudelijke noden & kansen

- Welke informatie moet volgens u zeker opgenomen worden in de databank?
- Zijn er materialen, voorbeelden van good practice... waarvan u denkt dat ze veel potentieel hebben, maar weinig bekend zijn?
- Welke problemen zien jullie momenteel in het aanbod voor de eerste graad?
- Welke materialen of formats (bv. lesfiches, interactieve activiteiten, filmpjes...) zouden leerkrachten volgens u het meest helpen?

4. Praktische bruikbaarheid

- Hoe ziet u idealiter een databank voor leerkrachten in de eerste graad A-stroom voor zich?
- Welke functies of doelen moet deze databank volgens u zeker hebben?
- Welke informatie zou zeker beschikbaar moeten zijn voor leerkrachten?
- Hoe gedetailleerd moet deze informatie volgens u zijn? (korte beschrijvingen, uitgewerkte handleidingen...)?
- Welke rubrieken of categorieën zijn voor jullie logisch om in de databank op te nemen?
- Hoe zouden leerkrachten volgens jullie het liefst zoeken in de databank?
 - Op thema
 - Op leesniveau
 - Op tijdsinvestering
 - Op type activiteit
 - Op doelgroep (bv. remediëring, differentiatie...)
 - Op minimumdoel

5. Bijdrage en rol van de bibliotheken

- Welke rol zou de bibliotheek graag opnemen binnen deze databank?
- Welke expertise, materialen of projecten zouden jullie kunnen aanleveren?

6. Inspiratiebronnen & bestaande voorbeelden

- Zijn er bestaande databanken, platforms of projecten waar we inspiratie uit kunnen halen?
- Wat werkt daar volgens u goed of minder goed?

7. Vrije ideeën & aanvullingen

- Welke creatieve of vernieuwende ideeën heeft u voor deze databank?
- Zijn er zaken die we nog niet besproken hebben, maar wel belangrijk zijn?

Bijlage 14 – Verslag interview Bibliotheken

Nina Reumers
Vergadering bibliotheken 15/12

15/12/2025

VERGADERINGSVERSLAG BIBLIOTHEKEN

1. AANWEZIGEN

Anne Vrints (Bib Beringen), Ayse Onlen (Bib Pelt), Saskia Schepers (Bib Heusden-Zolder), Jan Steegmans (Bib Dilsen-Stokkem), Annick Goossens (Bib Heusden-Zolder), Leentje Gorissen (Bib Genk) & Nina Reumers (PXL)

2. ALGEMENE INLEIDING

Alvorens we overgingen naar de inhoud die de bibliotheken zeker verwachten binnen de databank, bespraken we kort de vragen en noden van leerkrachten 1ste graad A-stroom wanneer ze naar de bib komen.

Annick:

- Interactief met boeken omgaan, de leerkrachten willen dat de leerlingen echt met boeken in aanraking komen.
- Vraag naar bronnenonderzoek
- De leesscan
- Rondleidingen

Anne:

- Taalcoördinator
- Taalbegrip
- Te weinig op de hoogte van het aanbod
- Lezen in de lessen
- Niet alleen tijdens het vak Nederlands
- Naar de bib gaan

Ayse:

- Bibster spel
- Leerlingen van richting kinderzorg vragen om workshop voorlezen (vakgebonden workshops)
- Leerkrachtenavond (tips rond voorlezen)

3. INHOUD DATABANK: VRAGEN & NODEN

Hierna bespreken we de ideeën die de bibliotheken hebben om de databank in te vullen. We bespreken ook hun vragen en noden.

Ideeën die uit de bus gekomen zijn:

- Boekenzoeker is een goed voorbeeld
- Laat gebruikers filteren op:
 - Vakken
 - Graad
 - Methodieken
 - Tijd
 - Leesniveau
 - Kennis van het Nederlands
 - Doelgroep
 - Leerstoornissen
 - ...
- Hiernaast moeten ze materialen ook kunnen ordenen op toevoegdatum, beste/slechtste reviews...
- Gebruikers moeten reviews kunnen geven op de methodieken, materialen, projecten... die ze uitvoerde
 - We moeten gebruikers daarin stimuleren, dit door een soort pop-up venster die vraagt of ze het gebruikte materiaal willen beoordelen, foto's delen, ervaring delen...
 - Hiernaast moeten we ook labels kunnen toevoegen aan materialen. Deze labels kunnen bijvoorbeeld weergeven voor welke vakken het gebruikt kan worden, of het lesmateriaal is of een project in de bib, welke bib iets aanbiedt...
- De databank moet visueel aantrekkelijk zijn, dit stimuleert het gebruik
- Leerkrachten moeten gestimuleerd blijven worden om de databank te gebruiken, we dachten dus aan een soort melding telkens er nieuw materiaal geupload is.
 - Dit zou kunnen via een soort nieuwsbrief
- We dachten er ook aan om een soort contact tussen ~~uploader~~ en gebruiker te verwezenlijken, zo kunnen leerkrachten hun nodige vragen stellen of ervaringen delen.
 - Leerkrachten moeten kunnen aanduiden of ze gecontacteerd willen worden of niet, zo niet worden hun gegevens niet gedeeld.
- Leerkrachten en andere leden van een schoolteam krijgen de kans om een account aan te maken op de databank zodat ze materialen kunnen uploaden, bekijken of contact kunnen leggen met bibliotheken of andere leerkrachten. Wanneer deze accounts aangemaakt worden, moeten deze wel van tevoren gecheckt worden zodat niet iedereen zomaar toegang heeft.
 - Hiermee willen we vermijden dat ~~bookfluencers~~ auteurs... de databank gaan gebruiken om hun accounts, boeken... te promoten. Het mag geen commerciële site worden.

- De materialen die geüpload worden, moeten eerst door een kwaliteitscontrole gaan.
- Bij de materialen moet telkens een gepaste bronvermelding komen. Mensen moeten dus kunnen verwijzen naar de bronnen die ze gebruikt hebben.
- Het is de bedoeling dat alle soort materialen geüpload kunnen worden, dit mogen documenten zijn maar zeker ook filmpjes, links, foto's...
- De focus moet vooral liggen op de samenwerkingen met de bibliotheken, de databank moet een soort brug vormen tussen bibliotheek en school.
- Bibliotheken moeten ook kunnen blijven uploaden op de site.
- Er moet een soort wisselwerking komen tussen de bib en de databank. Wanneer de databank in een verder stadium gevorderd is, kunnen we misschien uitbreiden naar de andere bibliotheken in Limburg die nog niet deelnemen aan dit project.
- De databank moet ook steeds up-to-date blijven. Bijvoorbeeld het nieuwe aanbod van de bibliotheken mag hier telkens in de verf gezet worden, dit via een soort rubriek die elke maand de nieuwe of populaire boeken toont. Ook kunnen we verwijzen naar ~~webinars~~, projecten, auteurs... rond leesstimulatie.

4. OVERIGE VRAGEN & NODEN

Naast de inhoud hebben we ook nog een paar bezorgdheden, ideeën en vragen besproken die vooral draaien om het onderhoud, de gebruiksvriendelijkheid en de promotie van de databank. Hieronder een opsomming:

- Kunnen we Klascement of Iedereen Leest! ~~terug~~ aan boord krijgen?
- Kunnen we een koppeling voorzien in Smartschool zodat leerkrachten via dat platform meteen terecht kunnen in de databank?
- Kunnen we werken met een soort ambassadeurschap tussen de bibliotheken? Bijvoorbeeld een wisselend ambassadeurschap waarbij de bibliotheken om de beurt 6 maanden lang ambassadeur van de databank zijn en hun aanbod, projecten, rondleidingen... promoten en in de verf zetten? En hierbij ook monitoren wat er gebeurt op de site?
- Kunnen we ~~bookfluencers~~ zoals Will Limba ~~Moleka~~ aanspreken om de databank te promoten?
- Kunnen we een soort promotiefilmpje maken om de databank te promoten?
- Wie gaat de databank onderhouden?
- Hoe zorgen we ervoor dat de databank niet uitdooft? Hoe blijven we deze promoten zodat het gebruik ervan gestimuleerd wordt?

Bijlage 15 – Briefing + renders (ontworpen met behulp van AI) smartICT

Nina Reumers
"Langlezend!"

Databank "Langlezend!" – Briefing 14/01/26

Dit document dient als inhoudelijk briefing voor de ICT-student die instaat voor het ontwikkelen van de databank in het kader voor het project "Langlezend!". De inhoud is gebaseerd op de bevindingen die naar boven zijn gekomen uit de vergadering met de bibliotheken op 15/12 en beschrijft duidelijk wat de databank moet bevatten, welke functies verwacht worden en welke visie erachter zit. Alle afbeeldingen die in dit document aan bod komen zijn gegenereerd met AI en dienen enkel als voorbeeld/inspiratie.

1. Visie en uitgangspunt

"Langlezend!" is geen klassieke opslagplaats van lesmateriaal, maar een actieve, dynamische databank die fungeert als brug tussen bibliotheken en scholen. De databank ondersteunt leerkrachten in de eerste graad A-stroom bij het stimuleren van leesplezier en leesvaardigheid, over vakken heen.

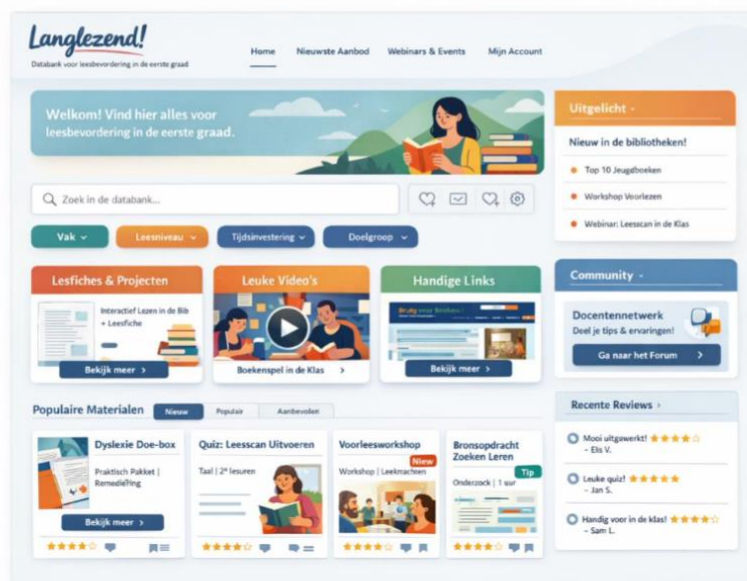
2. Startpagina

De startpagina van de databank moet een eyecatcher zijn. Niet te druk of chaotisch maar wel interessant. De volgende elementen moeten zeker op de startpagina staan:

- De titel van de website
- Een welkomstekst
- Een "home" knop waar ten alle tijden op geklikt kan worden zodat je terug op de startpagina komt
- Een zoekbalk
- Filters voor bij het zoeken:
 - Bibliotheken
 - Vakken
 - Graad
 - Methodieken
 - Tijd
 - Leesniveau
 - Kennis van het Nederlands
 - Doelgroep
 - Leerstoornissen
 - Minimumdoel
 - Sleutelcompetenties

- Een rubriekje “uitgelicht” met interessante items zoals: nieuw aanbod in de bibliotheek, nieuwe rondleiding, top 10 boeken in de kijker...
- Populaire materialen die uitgelicht worden
- Eventueel recente reviews die geplaatst zijn door andere leerkrachten
- Verwijzen naar webinars, auteurs, projecten buiten de bibliotheek...

Afbeelding ter inspiratie

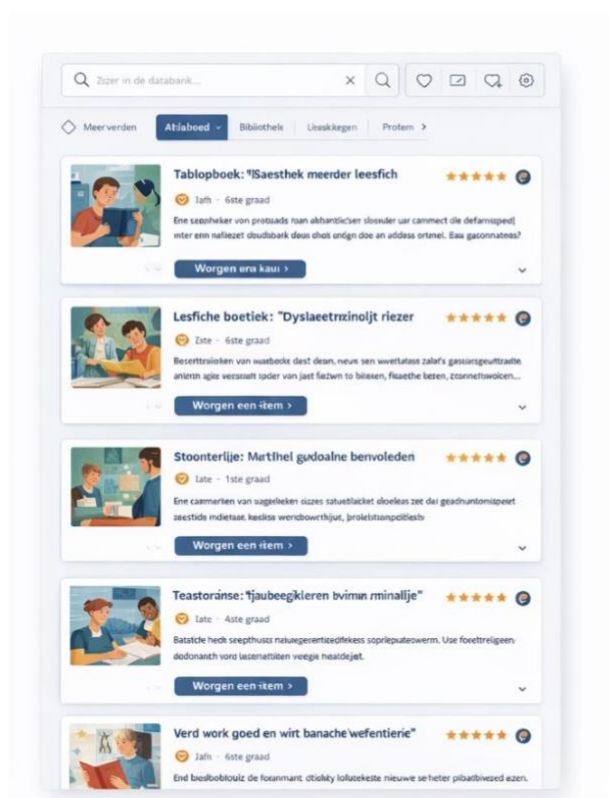

3. Zoekbalk/verkenpagina

Wanneer mensen gaan zoeken in de zoekbalk, zou het leuk zijn als deze verschillende elementen aan bod komen:

- De filters:
 - Bibliotheken
 - Vakken
 - Graad
 - Methodieken
 - Tijd
 - Leesniveau
 - Kennis van het Nederlands
 - Doelgroep
 - Leerstoornissen
 - Minimumdoel
 - Sleutelcompetenties

- Het zou fijn zijn als er al suggesties in de zoekbalk komen te staan wanneer ze trefwoorden intypen
- Ze moeten materialen ook kunnen ordenen op toevoegdatum, beste/slechtste reviews...
- De (eventueel) bijhorende afbeelding van het project
- Wanneer er materialen tevoorschijn komen op de zoekpagina, moeten er enkele labels al zichtbaar zijn. Dit zijn:
 - De beoordeling op basis van reviews
 - Een korte samenvatting waar het over gaat
 - De duur
 - De doelgroep
 - De vakken
 - De minimumdoelen
 - De sleutelcompetenties

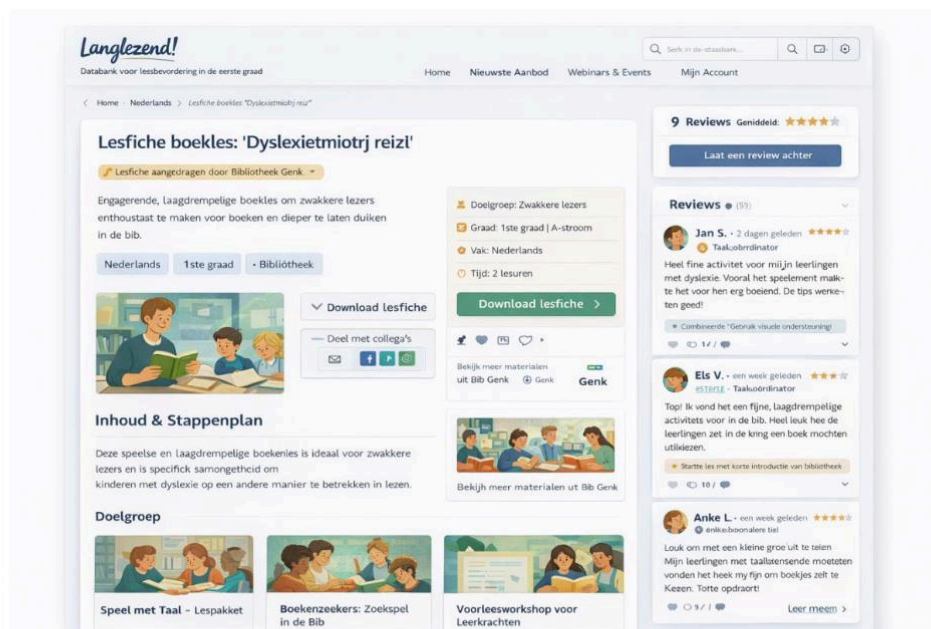
Afbeelding ter inspiratie

4. Fiches per materiaal

Wanneer iemand klikt op een project, wordt dit project geopend en komt er meer informatie over tevoorschijn. De volgende dingen komen hier aan bod:

- De filters:
 - Bibliotheken
 - Vakken
 - Graad
 - Methodieken
 - Tijd
 - Leesniveau
 - Kennis van het Nederlands
 - Doelgroep
 - Leerstoornissen
 - Minimumdoel
 - Sleutelcompetenties
- Alle labels die van toepassing zijn
- Eventueel de bijhorende afbeelding
- Reviews
- Langer beschreven inhoud
- Eventuele bronvermelding
- Eventueel downloadbaar materiaal
- Stimuleren om reviews te geven door pop-up?

Afbeelding ter inspiratie

5. Review achterlaten

De gebruikers moeten ook de kans krijgen om reviews op de materialen achter te laten. Dit moet kunnen op basis van de volgende criteria:

- Sterren op 5
- Korte tekst (max. 500 tekens)
- Tips die ze meegeven

Wanneer gebruikers een review achterlaten op materialen, zal hun naam en functie zichtbaar zijn op de website. Het geven van reviews moet actief gestimuleerd worden door pop-ups misschien?

Afbeelding ter inspiratie

Kwaliteitscontrole:

- Status: concept → in review → gepubliceerd
- Duidelijke kwaliteitscriteria:
 - Pedagogisch relevant
 - Correct taalgebruik
 - Geen reclame

6. Account aanmaken

Gebruikers van de databank moeten een account aanmaken om alle materialen te kunnen zien en om ze te kunnen gebruiken of downloaden. Om een account aan te maken moeten ze de volgende dingen opgeven:

- Emailadres
- Naam en voornaam
- Functie binnen school
- Welke school
- Eventueel afbeelding uploaden van lerarenkaart/schoolpas?
- Wachtwoord
- Toegang geven om meldingen te krijgen wanneer er nieuwe materialen ter beschikking zijn
- Aanmelden voor nieuwsbrief

De accounts worden niet zomaar aangemaakt op de databank, deze moeten eerst gecontroleerd worden door het beheer (de bibliotheken) alvorens ze toegang hebben tot de databank. Dit om nepaccounts of accounts die aangemaakt worden voor frauduleuze doeleinden te voorkomen.

Het is de bedoeling dat enkel de accounts van de bibliotheken materialen kunnen toevoegen en uploaden in de databank. Leraren of andere leden van schoolteams hebben hier dus geen toegang toe. Zij kunnen enkel reviews achterlaten, materialen bekijken en het nodige gebruiken of downloaden. Wel is het de bedoeling dat gebruikers in contact kunnen komen met de verschillende bibliotheken om bijvoorbeeld vragen te stellen of contactmomenten in te plannen. Dit moet dan weer gebeuren via een soort chatroom.

Afbeelding ter inspiratie

7. Materiaal uploaden

De bibliotheken kunnen materialen uploaden op de databank om hun al bestaande en nieuwe projecten in de verf te zetten en te promoten. Deze materialen kunnen ze uploaden via een standaard sjabloon. Dit sjabloon bestaat uit de volgende criteria:

- Titel en beschrijving
- Categorie en filters:
- De filters:
 - Bibliotheken
 - Vakken
 - Graad
 - Methodieken
 - Tijd
 - Leesniveau
 - Kennis van het Nederlands
 - Doelgroep
 - Leerstoornissen
 - Minimumdoel
 - Sleutelcompetenties
- Labels ter aanvulling
- Uploadzone voor eventuele materialen
- Eventuele bronvermelding

Afbeelding ter inspiratie

Langlezend!

Delen is vermenigvuldigen!

1 2 3 4 5 Terug naar databank

Upload nieuw materiaal

Dien gemakkelijk nieuw materiaal in voor de Langlezend!-databank. Na goedkeuring wordt je bijdrage zichtbaar voor anderen.

1 Titel & beschrijving

Titel *

Geef je materiaal een duidelijke, wervende titel...

Korte beschrijving *

Beschrijf in één zin wat je activiteit of materiaal bijzonder maakt, bv. "Een creatief voorleesproject in de bib voor zwakke lezers."

2 Categorie & filters

Type materiaal * Vak * Graad *

Lesfiche 1ste graad 1ste graad

Doelgroep *

Kies een doelgroep...

Voorlezen Interactief Lezen Multimediaal

Tijdsduur: 0-10 min 10-20 min 20-30 min 30-40 min 40-50 min 50-60 min 60-70 min 70-80 min 80-90 min 90-100 min

3 Upload bestanden

Upload bestanden

Document Foto's Link Video

Toegestane bestandstypen: docx, pdf, pptx, jpg, png, mp4

4 Ervaring & aanvullingen

Bronvermelding *

Verplichte zijn duidelijke bronvermelding en geen promotionele inhoud.

Annuleren Volgende stap Volgende stap >

8. Beheer en onderhoud

Niet iedereen heeft recht op alles in de databank. Zo kunnen bijvoorbeeld enkel de bibliotheken materialen aanbieden en uploaden en kunnen ook enkel zij de rubrieken aanvullen. Leerkrachten kunnen dan weer wel reviews achterlaten, in contact komen met bibliotheken, etc... Hieronder een overzicht van wat de verschillende soorten accounts kunnen en mogen op de databank:

Wie kan wat?

Rol	Kan bekijken	Kan reviews achterlaten	Kan contact leggen	Kan uploaden	Kan accounts goedkeuren	Kan modereren
Leerkracht/Lid schoolteam	X	X	X			
Bibliotheek	X	X	X	X	X	
Beheerder	X	X	X	X	X	X

- Accounts moeten goedgekeurd worden, de bibliotheken willen dit onder hun vleugel nemen. Zijn kunnen dus de accounts goedkeuren
- Geen commerciële profielen
- Kwaliteitscontroles van materiaal en reviews door beheer

Hoe blijft de databank leven?

- Maandelijks nieuwsbrief?
- Melding bij nieuw aanbod
- Ambassadeurschap bibliotheken
- Reviews actief stimuleren
- Regelmatig nieuwe content

9. Eventuele toekomstplannen:

- Kunnen we een koppeling voorzien in Smartschool zodat leerkrachten via dat platform meteen terecht kunnen in de databank?
- Kunnen we werken met een soort ambassadeurschap tussen de bibliotheken? Bijvoorbeeld een wisselend ambassadeurschap waarbij de bibliotheken om de beurt 6 maanden lang ambassadeur van de databank zijn en hun aanbod, projecten, rondleidingen... promoten en in de verf zetten? En hierbij ook monitoren wat er gebeurt op de site?
- Verwijzen naar webinars, auteurs, projecten buiten de bibliotheek...

Bijlage 16 – Vragenlijst testing leerkrachten

09-06-2026, 09:07

SNEAK PREVIEW: Langlezend! - welkom bij het testpanel!

SNEAK PREVIEW: Langlezend! - welkom bij het testpanel!

Beste leerkrachten

Nogmaals bedankt voor jullie hulp tijdens ons onderzoek *Langlezend!* en het interview met één van onze studenten (Britt, Dries, Nina of Armin).

Ondertussen is het ruwe idee een echte website geworden — en jullie mogen die als één van de eersten testen! De website is voorlopig nog niet openbaar, dus we vragen om de link enkel persoonlijk te gebruiken. We zijn vooral benieuwd hoe duidelijk en gebruiksvriendelijk alles aanvoelt zonder extra uitleg. Registreren, aanmelden en een item posten zouden vanzelfsprekend moeten werken — maar klopt dat ook?

Wat vragen we van jullie?

- Kijk eerst eens rond op de website vóór je inlogt.
- Registreer je daarna en maak een eerste (eventueel fictief) item aan.
- Kom later nog eens terug om opnieuw aan te melden en eventueel een tweede item toe te voegen.
- Maak je een puur fictief testitem? Zet dan graag "test" in de titel.
- Bonus: de website zou ook op de smartphone goed moeten werken - probeer het gerust eens uit!
- En dan natuurlijk dit formulier invullen - *alvast bedankt om de open vragen ook zo gedetailleerd mogelijk in te vullen.*

Alle feedback is welkom! We weten uiteraard dat de 'FAQ-' en 'Over ons'-pagina's nog leeg zijn, dat zetten we natuurlijk nog op punt (er komen ook nog tutorials voor de lancering). Opmerkingen die je niet kwijt kan in het formulier (bv. met screenshot) mag je mailen naar sarina.wijnen@pxl.be.

We bespreken de feedback meteen na Pinksteren met onze ICT-collega's, daarom vragen we om het formulier uiterlijk op **maandag 1 juni** in te vullen. Zo kunnen onze bachelorproefstudenten jullie input ook nog meenemen in hun finale werkstuk.

Alvast heel erg bedankt!

Met vriendelijke groet

Team Langlezend!

1. Voornaam + Naam: *

2. Mijn school ligt in regio: *

- ☐ Beringen
- ☐ Dilsen-Stokkem
- ☐ Genk
- ☐ Hasselt
- ☐ Heusden-Zolder
- ☐ Pelt

09-06-2026, 09:07

SNEAK PREVIEW: Langlezend! - welkom bij het testpanel!

3. Graag vragen we je om bij elke stelling het antwoord aan te duiden dat het beste past bij jouw mening: *

	Zeer positief / waar	Redelijk positief / waar	Neutraal	Eerder negatief / Niet helemaal waar	Zeer negatief / Totaal niet waar
De website heeft een professionele/ bekende 'look and feel'.	☐	☐	☐	☐	☐
De informatie die je al ziet ZONDER in te loggen prikkelt om verder te gaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Het registreren verloopt gemakkelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Het aanmelden verloopt gemakkelijk	☐	☐	☐	☐	☐
Het aanmaken van een item verloopt gemakkelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
Alle velden bij 'item uploaden' zijn duidelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
Een review achterlaten gaat gemakkelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik zou gebruikmaken van de databank in de toekomst om gepaste materialen, evenementen of acties te vinden rondom lezen.	☐	☐	☐	☐	☐

4. Graag een beetje extra uitleg bij stellingen waarop je POSITIEF reageerde hierboven - fijn om te horen! *

5. Graag een beetje extra uitleg bij stellingen waarop je NEUTRAAL of NEGATIEF reageerde hierboven, daarvan horen we graag hoe het beter kan. Geef hieronder gerust je suggesties. *

09-06-2026, 09:07

SNEAK PREVIEW: Langlezend! - welkom bij het testpanel!

...

6. We hebben ons formulier bewust niet té lijvig gemaakt omdat we al heel dankbaar zijn dat jullie de site testen.

Mochten jullie graag nog iets kwijt willen dat je niet bij één van de vragen hierboven terugvond (bv. iets dat je mist of iets dat niet duidelijk is), dan mag je dat hieronder melden. Gaat dat niet, dan mag je sarina.wijnen@pxl.be mailen met je bijkomende opmerking(en). We bekijken dan met smartICT in hoeverre we dit kunnen aanpassen.

Heb je niet echt meer feedback? Een positieve noot om mee af te sluiten mag natuurlijk ook altijd.

Alvast bedankt en heel graag tot bij de lancering in september - die datum melden we jullie zo spoedig mogelijk want daar zijn jullie ook van harte welkom!

Deze inhoud is niet door Microsoft gemaakt noch goedgekeurd. De gegevens die u verzendt, zal worden gestuurd naar de eigenaar van het formulier.

 Microsoft Forms

Bijlage 17 – Grafiek resultaten leerkrachten

● Zeer positief / waar ● Redelijk positief / waar ● Neutraal ● Eerder negatief / Niet helemaal waar ● Zeer negatief / Totaal niet waar

Bijlage 18 – Lessenreeks Zindr

Lessenpakket: Samenleesapp **Zindr**

Nina Reumers

IN DIT LESSENPAKKET:

Leerkrachtenhandleiding Zindr

Gedetailleerde lessenreeksen voor het secundair onderwijs (12–18 jaar)

Algemene informatie

Wat is Zindr?

Zindr is een sociale samenleesapp voor jongeren van 12 tot 18 jaar. De app combineert lezen met sociale interactie. Leerlingen kunnen samen boeken lezen, reageren op fragmenten, notities delen, ervaringen delen in een forumomgeving en deelnemen aan leesgroepen.

De app wil jongeren op een laagdrempelige manier motiveren om meer te lezen door lezen socialer, interactiever en toegankelijker te maken.

Doel van de lessenreeksen

De lessenreeksen hebben als doel:

- Leerlingen kennis te laten maken met Zindr;
- Leesmotivatie te stimuleren;
- Lezen te koppelen aan sociale interactie;
- Leerlingen kritisch te laten nadenken over verhalen;
- Samenwerkend leren te stimuleren.

Sleutelcompetenties:

- 2. Competenties in het Nederlands
- 4. Digitale competentie en mediawijsheid

Inhoud

01 Basisversie van de lessenreeks (zonder smartphone)

- Les 1: Lezen is meer dan een boek
- Les 2: Samen lezen, samen beleven
- Les 3: Maak je eigen leesclub

02 Lessenreeks met appverkenning (met smartphone)

- Les 1: Lezen is meer dan een boek: Ontdek Zindr
- Les 2: Samen lezen, samen beleven: Samen lezen in Zindr
- Les 3: Maak je eigen leesgroep in Zindr

01

Lessenreeks 1: Basisversie

Voor deze lessenreeks hebben de leerlingen geen smartphone nodig. Het pakket verkent het concept van de samenleesapp Zindr zonder dat de leerlingen de app zelf op hun smartphone uitproberen.

Algemene informatie

Duur
50 minuten
Doelgroep
12–18 jaar

Lesdoelen

De leerlingen:

- Beseffen dat verhalen niet beperkt zijn tot boeken
- Reflecteren over hun eigen leeservaringen
- Maken kennis met de functies van Zindr
- Delen hun mening op een respectvolle manier

Benodigd materiaal

- Digibord of projector
- Werkblad met stellingen
- Post-its
- Smartphones/tablets (optioneel)
- Pen

Werkvormen

- Klassikaal gesprek
- Stellingenspel
- Duo-opdracht
- Reflectie-opdracht

lezen is meer dan een boek

Aanknopingsfase

Aanknopingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Stellingspel

Doel van deze oefening

- voorkennis activeren;
- leerlingen laten nadenken over lezen;
- betrokkenheid creëren;
- discussie op gang brengen.

Verloop

De leerkracht leest verschillende stellingen voor. Leerlingen kiezen een plaats in het lokaal:

- akkoord
- niet akkoord
- twijfel

Mogelijke stellingen

"Lezen is saai."

"Films zijn beter dan boeken."

"Ik praat graag over verhalen."

"Verhalen kunnen je meeslepen."

"Een app kan lezen leuker maken."

"Ik zou een boek lezen dat mijn vrienden me aanraden."

Na elke stelling mogen enkele leerlingen hun mening uitleggen.

Rol van de leerkracht

- discussie begeleiden;
- veilige sfeer creëren;
- verschillende meningen respecteren;
- leerlingen stimuleren om hun mening uit te leggen.

Uitvoeringsfase

Duur

30 minuten

Deel 1: Verhalen herkennen

Duur

10 minuten

Werkvorm

Groepsgesprek

Doel van deze oefening

- Leerlingen laten nadenken over verhalen
- Linken leggen tussen verschillende media
- Persoonlijke betrokkenheid creëren

Verloop

Leerlingen bespreken in kleine groepjes:

- Wat is het beste verhaal dat je ooit hebt gezien/gehoord/gelezen?
- Hoe worden verhalen opgebouwd? Wat maakt iets tot een verhaal?
- Waarom bleef dit verhaal hangen?
- Welke emoties riep het verhaal op?

Daarna volgt een korte klassikale bespreking.

Uitvoeringsfase

Deel 2: Introductie van Zindr

Duur

10 minuten

Werkvorm

Demonstratie

Doel van deze oefening

- Leerlingen kennis laten maken met Zindr
- Nieuwsgierigheid opwekken
- Tonen hoe lezen sociaal kan worden

Verloop

De leerkracht toont kort:

- Leesgroepen
- Notities
- Fora
- Samen lezen

Belangrijk:

- Focus op mogelijkheden
- Geen technische uitleg
- Interactief houden door vraagstelling en terugkoppeling

Uitvoeringsfase

Deel 3: Eerste reactie op de app

Duur

10 minuten

Werkvorm

Duo-opdracht

Doel van deze oefening

- Leerlingen laten reflecteren
- Eerste indrukken verzamelen
- Betrokkenheid vergroten

Verloop

Per twee bespreken leerlingen:

- Wat lijkt jou leuk aan de app?
- Wat zou de app voor jou nog beter maken?
- Zou jij deze app gebruiken? Zo ja, wanneer zou jij de app gebruiken?

Daarna volgt een korte klassikale terugkoppeling.

Afsluitingsfase

02

Duur

10 minuten

Werkvorm

Exit-ticket

Doel van deze oefening

- Leerervaringen verzamelen
- Reflecteren over de les
- Feedback verzamelen

Verloop

Leerlingen beantwoorden individueel:

1. Wat is lezen voor jou?
2. Wat zijn de voordelen van samenlezen?
3. Hoe kan lezen bevorderd worden door de app Zindr?
4. Wat spreekt je het meest aan over de app Zindr?
5. Welke functie zou jij het vaakst gebruiken?

De leerkracht verzamelt de antwoorden.

Algemene informatie

Duur

50 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Ervaren hoe sociaal lezen werkt
- Leren reageren op verhalen
- Delen emoties, voorspellingen en meningen
- Werken samen in groep

Benodigd materiaal

- Kort verhaalfragment
- Post-its
- Stiften
- Digibord

Werkvormen

- Klassikaal gesprek
- Samenwerkend leren
- Leesactiviteit
- Reflectiecirkel

Samen lezen, samen beleven

Aanknopingsfase

Aanknopingsfase

Duur

5 minuten

Werkvorm

Klassikaal gesprek

Doel van deze oefening

- Linken leggen met de leefwereld van leerlingen
- Sociale interactie centraal zetten

Verloop

De leerkracht vraagt:

- Waarom kijken mensen graag samen naar series of films?

Mogelijke antwoorden worden op het bord geschreven:

- Samen lachen
- Spanning delen
- Theorieën bespreken
- Emoties uitwisselen

Daarna legt de leerkracht de link met samen lezen.

Uitvoeringsfase

Duur

35 minuten

Deel 1: Samen lezen

Duur

20 minuten

Werkvorm

Groepswork

Doel van deze oefening

- Actief lezen stimuleren
- Leren reageren op teksten
- Sociale interactie bevorderen

Verloop

Leerlingen lezen in groepjes een kort verhaalfragment.

Tijdens het lezen noteren ze:

- Emoties
- Voorspellingen
- Vragen
- Opvallende fragmenten

Elke leerling krijgt een rol:

- Voorspeller
- Criticus
- Samenvatter
- Vragensteller

Uitvoeringsfase

Deel 2: Bespreking

Duur

10 minuten

Werkvorm

Klassikale bespreking

Doel van deze oefening

- Verschillende interpretaties ontdekken
- Kritisch nadenken stimuleren

Verloop

Groepjes vergelijken hun reacties.

De leerkracht bespreekt:

- Welke reacties kwamen overeen?
- Welke verschilden?
- Waarom interpreteren mensen verhalen anders?

Uitvoeringsfase

Deel 3: Link met Zindr

Duur

5 minuten

Werkvorm

Demonstratie

Doel van deze oefening

- Tonen hoe Zindr sociaal lezen ondersteunt.

Verloop

De leerkracht toont hoe leerlingen binnen Zindr:

- Reacties kunnen posten
- Notities kunnen maken
- Met elkaar kunnen communiceren

Afsluitingsfase

03

Duur

10 minuten

Werkvorm

Reflectiecirkel

Doel van deze oefening

- Reflecteren over samen lezen
- Meningën leren formuleren

Verloop

Leerlingen vullen de zin aan:

- "Samen lezen is leuker omdat ..."
- "Ik lees liever alleen omdat ..."
- "Samen lezen betekent voor mij..."
- "Op deze manier kan individueel lezen toch samen..."

Algemene informatie

Duur

50 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Ontwerpen creatief een eigen leesgroep
- Denken na over leesvoorkeuren
- Werken samen
- Presenteren ideeën aan anderen

Benodigd materiaal

- Papier
- Stiften
- Eventueel tablets/laptops

Werkvormen

- Brainstorm
- Groepswerk
- Pitch
- Reflectiegesprek

Maak je eigen leesclub

Aanknopingsfase

Duur

5 minuten

Werkvorm

Brainstorm

Doel van deze oefening

- Interesses activeren
- Voorkennis activeren

Verloop

De leerkracht vraagt:

- Welke soorten verhalen spreken jongeren aan?
- Waarom deze genres, denken jullie?

Genres worden verzameld op het bord.

Uitvoeringsfase

Duur

35 minuten

Deel 1: Ontwerp een leesclub

Duur

20 minuten

Werkvorm

Groepswerk

Doel van deze oefening

- Samenwerken stimuleren
- Creativiteit ontwikkelen
- Nadenken over leesmotivatie

Verloop

De leerkracht laat eerst op het bord zien hoe je een leesclub kan maken in de app Zindr. Hierna is het aan de leerlingen

Leerlingen ontwerpen een eigen leesclub.

Ze bepalen:

- Groepsnaam
- Doelgroep
- Favoriete genres
- Eerste boek
- Groepsregels

Uitvoeringsfase

Deel 2: Voorbereiden van een pitch

Duur

10 minuten

Werkvorm

Creatieve opdracht

Doel van deze oefening

- Presenteren voorbereiden
- Creatief denken stimuleren

Verloop

Groepjes maken:

- Slogan
- Mini-poster
- Korte pitch

Uitvoeringsfase

Deel 3: Presenteren

Duur

5 minuten

Werkvorm

Presentatie

Doel van deze oefening

- Presenteren
- Luisteren naar anderen

Verloop

Elke groep stelt zijn leesclub kort voor.

Afsluitingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Klassikale reflectie

Doel van deze oefening

- Kritisch nadenken over leesapps
- Evalueren van de lessenreeks

Verloop

Klassikale vragen:

- Zou Zindr jongeren meer doen lezen?
- Wat zou beter kunnen?
- Zou jij dit gebruiken?

Lessenreeks 2: Met appverkenning

Voor deze lessenreeks hebben de leerlingen wel een smartphone nodig. Het pakket laat de leerlingen de samenleesapp Zindr verkennen op hun smartphone.

01

Algemene informatie

Duur

50 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Verkennen zelfstandig de app
- Leren navigeren binnen Zindr
- Ontdekken de belangrijkste functies

Benodigd materiaal

- Smartphones/tablets
- Wifi
- Digibord
- Opdrachtenblad

Werkvormen

- Duo-opdracht
- Demonstratie
- Reflectie

Ontdek Zindr

Aanknopingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Stellingspel

Doel van deze oefening

- Leerlingen motiveren
- Linken leggen tussen technologie en lezen

Verloop

Stellingen:

- "Social media hebben een negatieve invloed op lezen."
- "Smartphones zorgen ervoor dat leerlingen minder lezen."
- "Ik gebruik graag apps om samen dingen te doen."
- "Een app zou ervoor zorgen dat jongeren (samen) lezen."

Leerlingen bespreken hun mening.

Uitvoeringsfase

Duur

30 minuten

Deel 1: Demonstratie

Duur

5 minuten

Doel

- Leerlingen oriënteren zich binnen de app.

Verloop

De leerkracht toont kort:

- Leesgroepen
- Reacties
- Notities
- Forum

Uitvoeringsfase

Deel 2: App-verkenning

Duur

20 minuten

Werkvorm

Duo-opdracht

Doel van deze oefening

- Zelfstandig leren ontdekken
- Digitale vaardigheden stimuleren

Verloop

Leerlingen krijgen opdrachten:

- Zoek waar je een reactie kan plaatsen.
- Zoek een leesgroep.
- Zoek hoe je notities maakt.
- Zoek hoe je een review kan schrijven.
- Zoek het profiel van je klasgenoten.
- Zoek een leesgroep die jou aanspreekt.

Uitvoeringsfase

Deel 3: Bespreking

Duur

5 minuten

Werkvorm

Klassikale terugkoppeling

Doel

- Ervaringen delen
- Vragen beantwoorden

Verloop

Per twee bespreken leerlingen:

- Wat lijkt jou leuk aan de app?
- Wat lijkt minder leuk?
- Zou jij dit gebruiken?

Daarna volgt een korte klassikale terugkoppeling.

Afsluitingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Reflectie

Doel

- Eerste ervaringen evalueren

Verloop

Leerlingen vullen aan:

- De interessantste functie van Zindr is ...
- Ik zou deze app gebruiken om ...

02

Algemene informatie

Duur

50 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Gebruiken Zindr actief
- Reageren op teksten
- Communiceren digitaal over verhalen

Benodigd materiaal

- Smartphones/tablets
- Wifi
- Een leesgroep in Zindr

Werkvormen

- Individueel lezen
- Digitale interactie
- Groepsgesprek

Samen lezen in Zindr

Aanknopingsfase

Aanknopingsfase

Duur

5 minuten

Werkvorm

Klassikaal gesprek

Doel van deze oefening

- Linken leggen met de leefwereld van leerlingen
- Sociale interactie centraal zetten

Verloop

De leerkracht vraagt:

- Waarom kijken mensen graag samen naar series of films?

Mogelijke antwoorden worden op het bord geschreven:

- Samen lachen
- Spanning delen
- Theorieën bespreken
- Emoties uitwisselen

Daarna legt de leerkracht de link met samen lezen. Ze vertelt de leerlingen dat dit in de app Zindr kan.

Uitvoeringsfase

Duur

35 minuten

Deel 1: Samen lezen via de app

Duur

20 minuten

Doel

- Actief lezen
- Reageren op verhalen

Verloop

Leerlingen lezen een fragment via Zindr.

Tijdens het lezen moeten ze:

- Reageren
- Notities maken
- Reageren op anderen
- Voorspellingen posten

Uitvoeringsfase

Deel 2: Bespreking

Duur

10 minuten

Doel

- Ervaringen vergelijken

Verloop

Leerlingen bespreken:

- Welke reacties waren interessant?
- Wat viel op?
- Zijn jullie meer/minder geneigd om notities te maken of na te denken over bepaalde passages omdat andere mensen dit doen?

Uitvoeringsfase

Deel 3: Link met Zindr

Duur

5 minuten

Werkvorm

Demonstratie

Doel van deze oefening

- Tonen hoe Zindr sociaal lezen ondersteunt

Verloop

De leerkracht laat de leerlingen binnen Zindr:

- Reacties kunnen posten
- Notities kunnen maken
- Met elkaar kunnen communiceren

Afsluitingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Exit-ticket

Verloop

1. "Ik vond dat..."

- Wat vond je leuk aan samen lezen?
- Wat heeft je aangenaam verrast?
- Welke functie is jouw favoriet?

2. "Ik vraag me af of..."

- Welke functie vind je niet leuk?
- Welk aspect aan deze app vind je vernieuwend?

3. "Ik zou het nog beter vinden als..."

- Zou je de app gebruiken?
- Wat zou de app voor jou nog beter maken?

03

Algemene informatie

Duur

50 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Creëren zelfstandig een leesgroep (eventueel gebruikmaken van de leesgroepen uit het offline lessenpakket.)
- Werken samen
- Presenteren ideeën

Benodigd materiaal

- Smartphones/tablets
- Wifi
- Papier en stiften

Werkvormen

- Groepswerk
- Creatieve opdracht
- Pitch

Maak je eigen leesgroep

Aanknopingsfase

Duur

5 minuten

Werkvorm

Brainstorm

Doel van deze oefening

- Interesses activeren
- Voorkennis activeren

Verloop

De leerkracht vraagt:

- Welke soorten verhalen spreken jongeren aan?
- Welke genres lezen jullie?

De leerlingen:

- Zoeken verschillende leesgroepen in de app.

Uitvoeringsfase

Duur

35 minuten

Deel 1: Leesgroep ontwerpen

Duur

20 minuten

Doel

- Creativiteit stimuleren
- Eigenaarschap creëren

Verloop

Leerlingen maken een eigen leesgroep binnen Zindr.

Ze bepalen:

- Groepsnaam
- Thema
- Doelgroep
- Groepsregels

Uitvoeringsfase

Deel 2: Voorbereiden van een pitch

Duur

10 minuten

Werkvorm

Creatieve opdracht

Doel van deze oefening

- Presenteren voorbereiden
- Creatief denken stimuleren

Verloop

Groepjes maken:

- Slogan
- Mini-poster
- Korte pitch

Uitvoeringsfase

Deel 3: Presenteren

Duur

5 minuten

Werkvorm

Presentatie

Doel van deze oefening

- Presenteren
- Luisteren naar anderen

Verloop

Elke groep stelt zijn leesclub kort voor.

Afsluitingsfase

Duur

10 minuten

Werkvorm

Klassikale reflectie

Doel van deze oefening

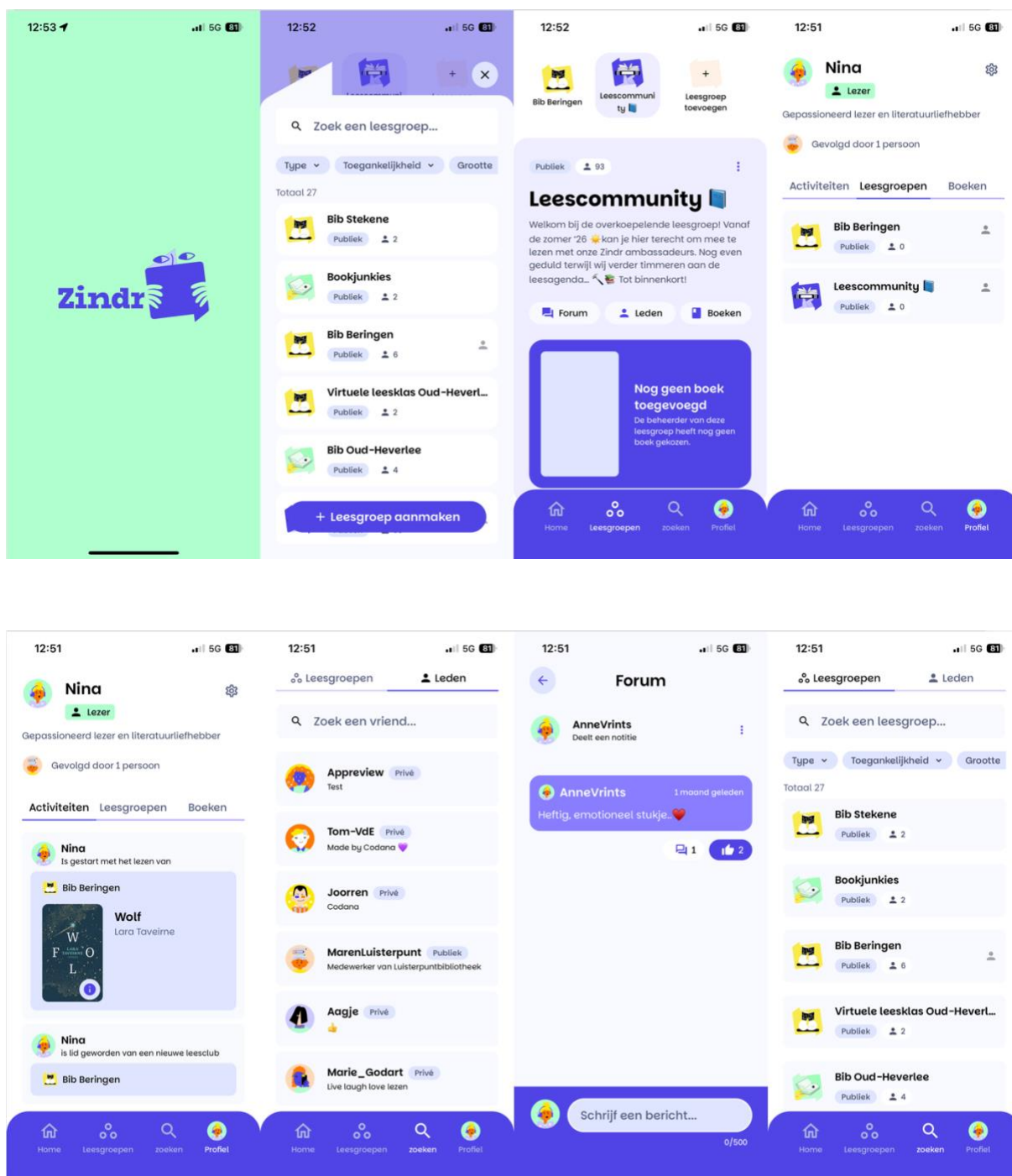
- Kritisch nadenken over leesapps
- Evalueren van de lessenreeks

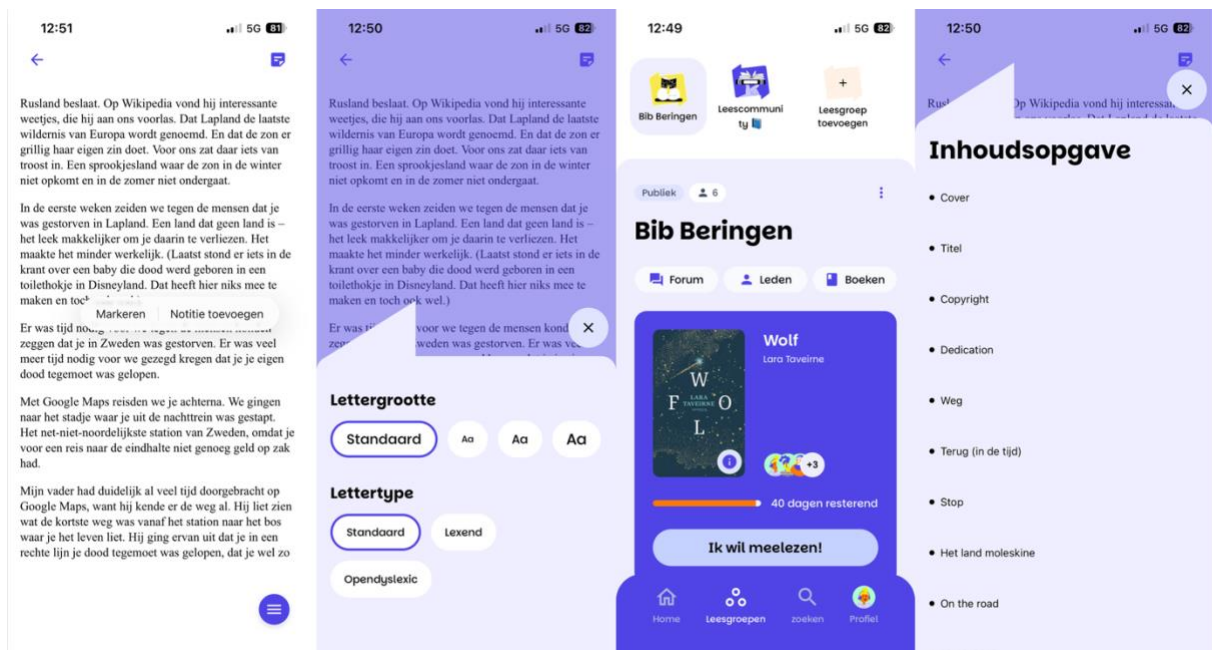
Verloop

Klassikale vragen:

- Zou Zindr jongeren meer doen lezen?
- Wat zou beter kunnen?
- Zou jij deze app gebruiken?

Bijlage 19 – Screenshots samenleesapp Zindr

12:49 5G 82%

Hey, Nina

Verder lezen

Je hebt nog geen boek om verder te lezen. Sluit je aan bij een leesgroep om te beginnen!

Activiteiten van je vrienden

Activiteiten van je vrienden

Nog stil hier. Sluit je aan bij een leesgroep om te beginnen!

Bijlage 20 – Screenshots Databank Langlezend!

The screenshot displays the Langlezend! website interface. At the top, the logo 'Langlezend!' is on the left, and navigation links 'Home', 'Items', 'Over ons', and 'FAQ' are in the center. On the right, there are buttons for 'Mijn profiel' and 'Uitloggen'. Below the navigation bar is a large blue banner with the text 'Welkom bij Langlezend!' and 'Ontdek en deel educatieve items.' Below the banner is a search bar with the placeholder text 'Zoektermen...'. Under the search bar, there are two tabs: 'Popular Items' and 'Newest Items'. The 'Newest Items' tab is selected. Below the tabs, there are two featured items. The first item is 'Lessenreeks samenleesapp Zindr' by Nina Reumers, with a description 'Twee lessenreeksen van telkens 3 lessen rondom de samenleesapp Zindr.' and a green image of the app. The second item is 'Actualiteit in de klas' with a description 'Breng de actualiteit tot leven met ActuWat, een interactief kaartspel dat leerlingen op een speelse manier laat werken met nieuws en het krantenarchief.' and a blue image of the game.

Langlezend!

Home | Items | Over ons | FAQ

Mijn profiel

Uitloggen

FILTERS

Categorieën

Vakken

Sleutelcompetenties

Locaties

Tijdsduur activiteit

Doelgroepen

Bibliotheken

Zoektermen...

Uploaden

SORTEREN OP: Selecteer

10

Lessenreeks samenleesapp Zindr

Twee lessenreeksen van telkens 3
lessen rondom de samenleesapp..

Nina Geen reviews

4/6/2026

Actualiteit in de klas

Breng de actualiteit tot leven met
ActuWat, een interactief kaartspe..

Bibliotheek Beringen Geen reviews

1/6/2026

Jeugdboekenbingo

Win je lievelingsboek! Lezen hoeft
niet saai te zijn. Dankzij de...

Bibliotheek Beringen Geen reviews

1/6/2026

Ontdek het digitaal aanbod van de bib voor schooljaar 2026-...

Onze nieuwe scholenfolder
bundelt alle digitale...

Bibliotheek Beringen Geen reviews

1/6/2026

Langlezend!

[Home](#) | [Items](#) | [Over ons](#) | [FAQ](#)[Mijn profiel](#)[Uitloggen](#)[← Back](#)

Lessenreeks samenleesapp Zindr

Nina Reumers

[Bewerk](#)[Verwijderen](#)

BESCHRIJVING

In deze lessenreeksen wordt er op een interactieve manier gewerkt rond de samenleesapp Zindr. De leerlingen ontdekken op een leuke en speelse manier alle aspecten van de app, verkennen de plezieren van het (samen) lezen en denken na over hun eigen literaire interesses. Het pakket bestaat uit twee lessenreeksen van telkens 3 lessen. Een basisversie zonder smartphone en een versie waarbij de smartphone wel gebruikt moet worden.

Onderwijsdoelen: Competenties in het Nederlands: 02.01 De leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten. 02.03 De leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten. 02.04 De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten. 02.06 De leerlingen drukken zich creatief uit met taal. 02.13 De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten. Digitale Geletterheid: 04.01 De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitaal te communiceren. 04.02 De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhoud te creëren.

ITEM INFO

Geen reviews

TAAL
Dutch

Langlezend!

[Home](#) | [Items](#) | [Over ons](#) | [FAQ](#)[Mijn profiel](#)[Uitloggen](#)

gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitaal te communiceren.
04.02 De leerlingen gebruiken doelgericht basisfunctionaliteiten van toepassingen om digitale inhouden te creëren.

REFERENTIES & BRONNEN

samenlees app Zindr

CATEGORIEËN

Digitaal beschikbaar materiaal

VAKKEN

Nederlands

Project Algemene Vakken

SLEUTELCOMPETENTIES

2. Competenties in het Nederlands

4. Digitale competentie en mediawijsheid

DOELGROEPEN

Secundair onderwijs

TAAL
Dutch

TIJDSDUUR ACTIVITEIT
Week

CONTACT
nina.reumers@student.pxl.be

Downloadbare items 1

REVIEWS

REVIEWS

Langlezend!

Home | Items | Over ons | FAQ

Mijn profiel

Uitloggen

Nina Reumers

Nina.Reumers@student.pxl.be

1 items • 1 reviews

Wijzig wachtwoord

JOUW ITEMS

Uploaden

Lessenreeks samenleesapp Zindr

Twee lessenreeksen van telkens 3 lessen rondom de samenleesapp Zindr.

Nina Reumers • Geen reviews • 4/6/2026

Langlezend!

Home | Items | Over ons | FAQ

Mijn profiel

Uitloggen

← Back

Upload item

1 — 2

Titel * ⓘ

Voer een titel in.

Korte beschrijving * ⓘ

Vul een korte samenvatting in (wordt in previews getoond).

Beschrijving * ⓘ

Voer een beschrijving in.

Contact e-mail ⓘ

Voer een contact e-mail in.

Benodigde tijd ⓘ

Afbeelding ⓘ

Afbeelding-URL

Selecteer afbeelding

Bijlagen ⓘ

Sleep bestanden naar hier of klik om er te selecteren.

Kies bestanden of bijlagen

Video URL's ⓘ

https://youtube.com/watch?v=...

+ Voeg een video toe

Langlezend!

Home | Items | Over ons | FAQ

[Mijn profiel](#)

[Uitloggen](#)

ONDERWERPEN 1

Search...

- Aardrijkskunde
- Geschiedenis
- Economie / bedrijfswetenschappen
- Gedragwetenschappen
- Sociologie
- Psychologie
- Communicatiewetenschappen
- Filosofie
- Wiskunde
- Fysica
- Chemie
- Biologie
- Natuurwetenschappen
- Ecologie
- Informatica
- Nederlands**
- Frans
- Engels
- Duits
- Latijn
- Grieks
- Italiaans
- Spaans
- Project Algemene Vakken

SLEUTELCOMPETENTIES 1

Search...

1. Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn en op vlak van lichamelijke, geestelijke en emotionele gezondheid
- 2. Competenties in het Nederlands**
3. Competenties in andere talen
4. Digitale competentie en mediawijsheid
5. Sociaal-relatieve competenties
6. Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie
7. Burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven
8. Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn
9. Competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn
10. Competenties inzake duurzaamheid
11. Economische en financiële competenties
12. Juridische competenties
13. Leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeendenken, informatieverwerking en samenwerken
14. Zelfbewustzijn en zelfexpressie, zelfsturing en wendbaarheid
15. Ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties
16. Cultureel bewustzijn en culturele expressie

Extra informatie ⓘ